

Tečaj XXXIV.

Srpanj i kolovoz 1910.

Broj 7. i 8.

Šumarski list.

Organ

hrv.-slav. šumarskoga društva

Izdaje

Hrvatsko-slavonsko
šumarsko društvo.

Uredjuje
ANTE KERN.

Izlazi svaki mjesec

ZAGREB 1910.

Naklada hrv.-slav. šumarskoga društva.

Broj 5178. — 1910

Kr. kotarska oblast u Kutini 13. srpnja 1910.

Predmet: Jelenska gornja z. z. prodaja hrastova

Oglas dražbe.

Povodom naredbe kr. zemaljske vlade, odjela za unutarnje poslove od 31./7. 1909. broj 40330. ter temeljem ovlasti podijeljene odpisom županijskog upravnog odbora županije belovarsko-križevačke od 6./6. 1910. broj 1656. u. o. obdržavati će se u uredu kr. kotarske oblasti u Kutini dana 19. (devetnaestog) kolovoza 1910. u 9 sati prije podne javna pismena dražba vrhu 565 komada hrastovih stabala, nalazećih se u šumi „Kolčenica“ zemljište zajednice Jelenska gornja, udaljene 7 klm. od željezničke postaje „Moslavina—Popovača“ Lonjsko poljske željeznice. Isti hrastovi procjenjeni su na 329.74 m³ trupaca, 25.88 m³ ciepke gradje, 414.68 m³ gradje, 779 kom. željezničkih podvlastaka i 346¹/₄ prost. mtr. hrastovog ogrijevnog drva, u sveukupnoj procjenbenoj vrednosti od 15191 K 27 fil. — Rok sjeće, izradbe i izvoza ustanavljuje se sa jednom godinom dana, računajući od dana predaje hrastova na dostalca. Dražbovati će se samo pismenim ponudama.

Pismene ponude, propisno biljegovane, sa točnom oznakom dražbenog predmeta, sa točno navedenim brojevi i slovi označenom svotnom ponudom, primaju se do 19. kolovoza 1910. kod kr. kotarske oblasti u Kutini, te se imadu najdulje do 9 sati prije podne dražbu vodećem činovniku kr. kotarske oblasti predati.

Nudioce imade uz svoje ime i prezime, obitavališe i uz vlasto-ručni podpis u ponudi naročito očitovati, da su mu dražbeni-prodajni uvjeti poznati, da se njima podvrgava, te da će takove ili sām, ili kroz svoga punomoćnika podpisati.

Ponudi mora priležati 10% procjenbene svote u ime žabine u gotovom novcu, ili u tečaju stojecim sa couponima ili talonom obloženim državnim austro-ugarskim papirima, ili inim pupilarnu sjegurnost uživajućim efektima, koji se za 5% izpod burzovne vrednosti primaju.

Dostalac se ujedno obvezuje, da će prigodom izplate dostalne svote uplatiti povrh ove, u zakladu za uzgoj djece šumarskih činovnika u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji 0.2% od dostalne svote.

Na omotu pismene ponude mora uz naslov izrično ubilježeno stajati:

„Ponuda za prodaju od 565 komada hrastovih stabala u šumi „Kolčenici“ vlastništvo zemljište zajednice Jelenska gornja, koja će se prodavati na dan 19. kolovoza 1910. kod kr. kotarske oblasti u Kutini.“

Brzovljivo ili naknadno stigle ponude ne primaju se.

Dražbeni uvjeti zastupajući ujedno i kupoprodajni ugovor, mogu se uviditi za vrieme uređovnih sati u uredu kr. kotarske oblasti u Kutini.

Kr. kotarski predstojnik.

ŠUMARSKI LIST

Preplata za nečlanove K 12 na godinu. — Članovi šumar. društva dobivaju list bezplatno — Članarina iznosi za utemeljitelja K 200. — Za članove podupirajuće K 20. — Za redovite članove I. razreda K 10 i 2 K pristupnine. — Za lugarsko osoblje K 2 i 1 K pristupnine i za »Šum. list« K 4 u ime preplate. — »Lugarski vjestnik« dobivaju članovi lugari badava. Pojedini broj »Šum. lista« stoji 1 K. Članarinu i preplatu na list prima predsjedništvo društva.

Uvrstbina za oglase: za 1 stranicu 16 K; za $\frac{1}{2}$ stranice 9 K; za $\frac{1}{3}$ stranice 7 K
 $\frac{1}{4}$ stranice 6 K. — Kod višekratnog uvrštenja primjereni popust.

Posljedice hrastove medljike (Eichenmehltau)*

Napisao nadšumar Jovan Matić.

Godine 1902./3. u jednom od brojeva društvenog organa, pokušali smo pitanjem: »kako postaju naši suharevi« zainteresovati naše stručnjake, nebi li proučavanjem toga pitanja ako ne propadanje posve odklonili, a ono bar život našim prestarim hrastovim sastojinama donekle produžili i time povisili bogatstvo, u prvom redu naših imovnih obćina, koje imajući vrednost naših hrastovih šuma vazda pred očima, uštediše još veliki broj liepih slavonskih hrastova, koje će u kratkom vremenu, jer su tako reći bez konkurenциje, ogromnih dohodaka donositi.

Tražeći tada odgonetku gornjem pitanju u fizioložkim odnošajima naših prestarih sastojina, te imajući pred očima okolnost, jesu li, te u koliko su takove sastojine kulminaciju svoga bitisanja prošle; nismo mogli naslućivati da će nas u kratkom vremenu neka vrsta epidemičke bolesti naših šuma u istaknutom pravcu još više zabrinuti, te da će nam tako reći preko noći naše račune pomrsiti.

Uz obćenito poznatu okolnost, da su gusjenice zadnjih dviju godina slavonske šume upravo opustošile, uslijed čega

* Ova raspravica napisana je u prvoj polovici lipnja, nu kako list nije izdan početkom srpnja, to smo ju mogli istom sada donjeti.

izgubismo ne samo više godišnji prirast naših šuma, već dođosmo u vrlo neugodan položaj, da na red dospjele sječine pravovremeno pošumiti ne mogosmo, pojavila se prošle godine mjeseca juna nesretna »hrastova medljika«, koja nam, kako istom ove godine opazimo, upravo ogromne štete nanaša.

Početkom ovogodišnje vegetacije, mogao se opaziti veliki broj hrastovih stabala koli u prastarim sastojinama, toli i po branjevinama, i to od najmladijih pa do srednjedobnih da se suše, pa dok smo se na prvi mah tješili pojavom; „ranijih i kasnijih vrsti“, kao i razlogom zaostalog bolovanja od oštećenja po gusjenicama, uvjerimo se ali nabrzo, da su ta suva stabla žrtva hrastove medljike.

Da je i oštećenje po gusjenicama možda posljedicama hrastove medljike nješto doprinjelo, mogli bi u njekoj mjeri dopustiti, akoprem ovogodišnje pojave protiv tome govore, — ali da je ogromno sušenje hrastovih stabala u glavnom posljedicom baš hrastove medljike, o tomu ne može biti dvojbe. Zadnjih godina, naročito 1908. ne bijaše ni jedna naša sastojina od gusjenica poštanjena, no sušenje stabala opaža se u pravilu samo u pojedinim djelovima, akoprem po prestaram sastojinama pojedina stabla više ili manje, dakle djelomično, pa i posve osušena, nisu riedki pojavi, dok s druge strane opet čitavih sastojina imade, u kojima ma da su u istoj mjeri po gusjenicama oštećene bile, nije opaziti sušenje hrastova.

Promatraljući pobliže nadane pojave, opaziti je posljedicu sušenja kač pravilo: da su sve naše sastojine od istoka prema jugu stradale, a samo sušenje da je sa istočne strane najjače.

Dok u prestaram sastojinama ima sa istočne strane po koja stotina osušenih stabala, dotle u osamljenim branjevinama uzkog oblika vidimo s iste strane čitave odjele osušene.

Sastojine gušćega sklopa stradale su manje, dočim one riedkog sklopa stradale su najjače, pa će to jedinim razlogom biti da suvisle šume kr. šumskog erara nisu skoro ništa, dok na protiv sastojine petrovaradinske imovne obćine, koje su ponajviše izolirane, najjače stradaše.

Samo tako moći je protumačiti i pojavu, da najmladje, prirodnim putem pomladjene branjevine takorekući ništa od medljike oštećene nisu, jer podpuni sklop prirodnog pomladka dovoljno jaki štit bijaše, da naročito postrane grančice od medljike sačuva, pak je samo po gdje koja nadvišena vršika mladog hrastića od nje spaljena.

Zato ali umjetno podignute, kao i u opće srednjodobne dosta riedke branjevine najjače stradaše.

Čudnovata je takodjer pojava, da skoro nijedna druga vrsta šumskog drveća sušenju podlegla nije, a naročito briest i grab baš nikako, dok po koje jasenovo stablo po branjevima ipak suho vidjamo.

Pepeljasti, bielo-žutom hrdjom osušeni, krpasto-truli listići, koji od prošlogodišnje medljike tako oštećeni na stablu još ostaše, vidljivi su znaci, da je uzrokom sušenja baš hrastova medljika, jer takova stabla za ovogodišnje vegetacije novih listića nepotjeraše.

Kada stabla prošle godine gusjenicama opustošena, skoro pred konac vegetacije nov list potjeraše, tada ga je medljika u razvoju sprečila i ponovo uništila; uslijed čega prestaše svi fiziološki procesi, pa tako stabla tečajem čitave godine života lišena, izumrieše.

Pojave odista žalostne, koje naše šumoposjednike vrlo zabiljni moraju, a to tim većma, što je bolest nova i nama još nepoznata, te koje u prijašnja vremena u našim krajevima ne bijaše, o čemu nam naše krasne prestare hrastove sastojine najbolje svjedoče ; jer da su one od nje oštećavane bile, bilo bi o tomu danas vidljivih posljedica (praznina) po sastojinama.

Okolnost, da je ta bolest već u broju 1. »Šum. lista« od ove godine na strani 23. pobliže najavljena, te da su naše šume i ove godine, doduše u mnogo manjoj mjeri* napadnute;

* Na žalost nije to slučaj u hrastovim šumama oko Zagreba, Velike Gorice i Šisika, gdje su ove godine šume napadnute u silnoj mjeri.

Uredništvo.

*

povećava opasnost, da će se taj nesretni grib kćđ nas udomiti, što bi od nedoglednih i kobnih posljedica po naše šumsko-gospodarstvo bilo !

Da li se obzirom na predistaknuto, kao i na samu okolnost, da su od stabala medljikom napadnutih samo hrastova stabla sušenju podlegla, grib vrstom: »Mikropfera Alni« nazvati može, te koja je vrst i naziv gribu ispravna, to će naši stručnjaci lakše ustanoviti moći. Naša je pako namjera bila, da upravo porazne posljedice te opake bolesti u šumama petrovaradinske imovne občine javnosti predočimo, i da o samoj bolesti na sličan način što pobliže dozнати uzmognemo.

Štetu pak samu gornjim oštećenjem šumama nanešenu, nije moći sada već ustanoviti, nego će to uslijediti tek kada će se pristupiti sasjecanju mladih stabala po branjevinama, u svrhu eventualno novih izboja iz žilja i panjeva, kao i samoj prodaji sasušenih stabala po starim sastojinama, da im se bar sadanja vrednost spasi, — što će se svakako što prije učiniti morati, pa će se tom prilikom i prava šteta ustanoviti moći.

Gornji redci jesu rezultat našeg posmatranja do konca svibnja, a eventualne promjene kao i nove pojave, koje se kao posljedice ovogodišnje medljike ukažu, promatrati ćemo i nadalje, te naše opažaje o tom pravovremeno objaviti.

Promaknuće po službenoj dobi.

U XX. ovogodišnjem zasjedanju carevinskog vijeća u Beču podnijela je c. i k. austrijska vlada istomu na raspravljanje zakonsku osnovu, tičuću se službenog odnošaja činovnika i službenika*. O toj zakonskoj osnovi, kako je ista od osobitog zamšaja po državno-činovničke odnošaje u austrijskoj poli monarhije, bilo je živahnog raspravljanja u tamošnjim dnevnicima. — Po plenumu zastupničke kuće prihvaćena, odpućena

* Regierungsvorlage. Gesetz vom... betreffend das Dienstverhältniss der Staatsbeamten und der Staatsdienserschaft. — Wien. Hofbuchhandlung W. Frick 3 K 20 f.

je ta osnova zasebnom odboru na vijećanje, odakle će s eventualnim promjenama natrag u zastupničku kuću — da postane zakonom.

Pošto su načela, na kojima jest gornja zakonska osnova izradjena, donekle nova, liberalna, položaju državnog činovnika i sadanjim životnim prilikama odgovarajuća, to želim da o njima čitatelje izvjestim tim više, što držim, da će mnoge od tih odredaba biti prikladne, da se i kod nas u život privedu, a naročito vrlo potrebne da se uprave na one kategorije zemaljskih činovnika, koji tvore malene statuse.

Gledom na obsežnost same zakonske osnove i njenog obrazloženja (218 str.) naravno je, da će se na nju moći samo obćenito obazrieti, ter iz iste izvaditi samo ona poglavља, koja su po nas od zasebne važnosti. Usuprot toga ali navesti će njezino razvrstanje.

Ista se sastoji iz sljedećih dijelova: I. Poglavlje. Obćenite ustanova. Namještanje (§§. 1—8). Početak službovnog vremena (9 i 10). Službena prisega (11—13). Privremena služba (14). Vježbenička služba (15). Zavjerenje (16). Iskaz o osobnom stalištu (17). Opis sposobnosti činovnika (18—26). — II. Poglavlje. Dužnosti. Obćenite dužnosti (27). Poslušnost u službi (28—29). Uredovna tajna (30). Ponašanje (31—35). Polazak ureda (36—38). Vojna služba (39—41). Boravište (42). Ženitba (43). Nuzgredno zanimanje (44—45). Primanje darova (46). — III. Poglavlje. Prava. Činovno-razredni položaj (47). Službeni čin (48—52). Uredski naslov (53). Službeno odieло (54). Dopust (55—59). Beriva (59—61). Unapredjenje u više plaćevne razrede (62—64). Unapredjenje u više činovne razrede (65—72). Uzgredna beriva i pristojbe (73—74). Predujam na plaću (75). Mirovine i obskrbnihe (76—81). — IV. Poglavlje. Promjene u službovnom odnošaju i razrješenje istoga. Premještenje (82—84). Službovanje kod središnjih mjesta (85). Izmjena službe (86). Postavak u izvanslužbeno stanje (87—89). Dopust uz pričekninu (90—91). Privremeno umirovljenje (92—96). Trajno umirovljenje (97—99). Postupak

pri umirovljenju (100—102). Razriješenje službovnog odnošaja (103—107). — V. Poglavlje. Kažnjenje dužnostnih povreda (108—109). Redne kazni (110—112). Karnostne kazni (113—121). Karnostna povjerenstva i branitelji (122—138). Osobiti propisi glede umirovljenih i izlučenih činovnika (139—143). Karnostni postupak. Zavedenje postupka (144—148). Istraga (149—176). Dignuće od službe (177—182). Odnošaj discipl. postupka prema postupku kazn. suda (183—186). Utjecaj karnostn. postupka na službovni odnošaj činovnika (187—189). Obćeniti propisi. Uvid u spise (190). Dostava (191). Rokovi (191—193). Prelazne ustanove (194).

Odmah u početku obrazloženja navodi se, da si je vlada svjestna kako je dosadanji način unapredjenja, po kojem su se viši činovni razred i s istim spojena beriva načelno mogli samo onda postići, nakon što bje sistemizovano mjesto izpraznjeno, zato bio nepovoljan i nepodesan, što je koli unapriredjenje činovnikovo, toli i imenovanje vježbenikovo bilo vazda ovisno od pukog slučaja, koj nije stajao u nikakovom savezu bud sa osobom bud sa službovanjem dotičnikovim. Držala si je stoga vlada za dužnost, da usuprot toga, što će se time obteretiti državni prihodi, u tom pogledu zavede one poboljšice, koje pravedni obziri na položaj činovnika neodklonivo iziskuje.

Izvan svake je dvojbe bilo, da će se ta namjera samo tada postići, ako se sada postojeći nepovoljni način unapriredjenja tako izgradi, da postignuće viših beriva postane mogućim uslijed dobnoga promaknuća (u berivima i dnevnim razredima) bez obzira na to, da li je ili nije izpraznjeno koje mjesto višeg dnevnog razreda. Usuprot toga valjati će ali pridržati dosadanji način imenovanja i dnevnorazrednog razvrštenja.

Takvom izgradnjom dobnoga promaknuća (Zeitavancement), gdje će se isto učiniti neodvisnim od podieljenja izpraznjenog mjeseta, želi vlada da udovolji zahtjevima pravednosti. Obziri koji će pri tome biti mjerodavni, biti će osim državnog proračuna, jošte i osebine dotične službe, prednaobrazba koja je u interesu službe za namještenje propisana, te položaj dotičnoga činovnika u ustroju državne službe.

Svoga prava, — veli obrazloženje — da vlada činovnike po slobodnoj uvidjavnosti unapređuje, ne može vlada nikada napustiti. Leži bo u životnom interesu države, da si vlada pridrži slobodne ruke u tom pogledu, da odlično sposobne i upotrijebljive činovnike postavi na odgovarajuća i prava mjesta i da im tako omogući, da u tu svrhu niže činovne razrede što brže i prije prodju. Svakako valja uvažiti da nebi bilo shodno kada bi se pri podijeljenju viših službovnih mjesta — a da se i ne govori o onima, s kojima jest skopčana osobita odgovornost — pazilo izključivo i samo na trajanje službenog vremena, jer bi takova uredba mogla izazvati u najširim činovničkim krugovima znatno popuštanje u poštenom pregnuću i službenoj požrtvovnosti, prouzročiti razklimanje zapta, kao i znatno sniženje vlastite djelatnosti. Očuvanje zapta i pobudjivanje zdravog i oplodjujućeg častoljeplja jesu najodličniji razlozi, koji vladu nukaju, da i za buduće razvrsta činovnike u činovne razrede, pošto se je takovo razdieljenje dosele pokazalo uspešnim za postignuće gornjih ciljeva, pak i stoga, što takovo razvrstanje najjasnije izražava medjusobni odnošaj predpostavljenog i podčinjenog, na zajednički rad pozvanog zvaničnika.

Da se dakle za buduće predusretne svima onima neshodnostima, koje su činovnikovo unapredjenje činile ovisnim od izpraznjenja mjesta i od slučaja; da se odstrani ona zaprieka, koja je dosele onemogućivala i najsavjesnjem činovniku, osobito u nižim dnevnim razredima, da pri nepovoljnim odnošajima tečajem dugog niza godina nije mogao biti promaknut u viša beriva, i da u obće nije nikada mogao znati, sa kojom najvećom plaćom će se moći dovinuti svoje mirovine, to je izradjena dotična zakonska osnova, »o promaknuću na rokove« pomoću koje bi se dale sve označene mane za buduće odstraniti.

U tu svrhu predviđa osnova, da činovniku, koji posjeduje barem »odgovarajuće« sposobljenje, i koji je s uspjehom poliožio možda propisane stručne izpite, bude u točno opredie-

Ijelim rokovima zajamčeno automatsko unapredjenje iz jednog dnevnog razreda u drugi, pri čemu je odnosno vrieme kao i gornja granica (dnevnorazrednog) promaknuća učinjena ovisnom od školske naobrazbe, koja se zahtjeva za dotičnu službovnu granu. Uz to je usvojeno načelo, da činovnik mora unutar 21 do 24 godine svoje ukupne službe postići najvišji dnevni razred dotične upravne hrpe tako, da u ostalim jošto godinama službovanja uzmogne postići do svojeg umirovljenja, jošte i najviši plaćevni stupanj (dotičnog dnevnog razreda).

Ovakovo dobno promaknuće ističe se po činovnika osobito povoljnim stoga, što se dogodično promaknuće odnosi na povišenje u plaći, u stanarini i na unapredjenja u dnevnim razredima.

Pokraj ovoga promaknuća na rokove, pridržati će se i sistem podielivanja mjesta zato, jer mora popunjena viših mjesta sredstvom dobnog promaknuća u načelu biti izključeno, i jer se ne želi spriječiti, da se može podieliti više mjesto u nižim dnevnim razredima i prije izminuća roka, koj je opredijeljen za redovito promicanje. Iz tog proizlazi, da se unapredjenje na rokove imade smatrati osjeguranjem »njepovoljnijeg promaknuća« za onaj slučaj, ako se takovo već prije putem imenovanja ma iz kog razloga postići dalo nebi.

Sasma je razumljivo, da se obzirom na službovne odnosa, ne može pravo na dobno promaknuće priznati sasma bezuslovno. Uzkratit će se isto onim činovnicima, koji su »manje odgovarajućimi« ocjenjeni, koji možda propisanih stručnih ispita jošte položili nisu i koji su karnostnim putem od unapredjenja izključeni. Iz toga ali sljedi, da je svakom činovniku osjegurano dobno promaknuće, koj je shodno ocjenjen (»odlično, vrlo dobro, odgovarajuće upotriebljiv«), čije sposobnosti i die-lovanje dostignu barem zadovoljevajuću mjeru, koji je položio možda propisani strukovni ispit, i ako se nije o kornostne propise grubo povrijedio.

Da se osjegura što nepristraniji opis sposobnostih, to je u osnovi od nova uredjen postupak ocjenivanja i to tako, da su

u tu svrhu ustrojena posebna povjerenstva. Istodobno je učinjena odredba, da je činovniku dozvoljen uvid u njegov osobnik, kao i priznato pravo, da se može predstavkom proti ocjeni pritužiti onda, ako mu je na temelju iste oduzeto pravo na dobni promak.

Pri ustanovljenju načela za dobro promaknuće ne može se, što leži sasma u naravi stvari, odustati od toga, da se ne bi razlikovale pojedine kategorije činovnika već i zato, sto se za postignuće raznih mjesata traži i razna prednaobrazba, razni strukovni izpiti, kao što su i različite obave redovitog službovanja. Stoga je vlada gledom na školsku naobrazbu, propisanu za pojedine službowne grane, razvrstala sve činovničtvo u četiri hrpe. U prvoj hrpi, za koju se zahtjeva podpuna visokoškolska naobrazba, odpočinje prvo namještenje (iza odsluženih trih vježbeničkih godina) u X., a svršava sa sedmim činovnim razredom; u drugu hrpu svrstani su oni srednjoškolci, koji su svršili koj visokoškolski tečaj i položili državni izpit na kojoj visokoj školi (cislajt. geometri). Treću hrpu tvore srednjoškolci a četvrtu oni činovnici, koji posjeduju naobrazbu, koja nadmašuje pučkoškolsku. Prvo namještenje u drugoj, trećoj i četvrtoj hrpi odpočimljje u XI. činovnom razredu (nakon trogodišnjeg adjutiranog vježbenikovanja), ter svršava u drugoj i trećoj hrpi sa VIII., a u četvrtoj sa IX. činovnim razredom.

U koju od gornjih hrpa će se svrstati činovničtvo pojedinih grana, to će se ustanoviti naredbenim putem.

Kako dugo se imade proboraviti u jednom činovnom razredu pojedine hrpe, to će se dati najbolje razabratiti iz sljedeće pregledne skrižaljke:

Nas hrvatske šumare zanimati će obzirom na naukovne prilike, koje su za našu stručnu naobrazbu u zemlji počam od godine 1860. vladale, naročito I. i II. hrpa; dočim sam treću hrpu izkazao samo zato, da se prema istoj uzmogne sravnjivati današnje naše stanje, a naročito materialno stanje šumarskih stručnjaka srednjoškolaca, stoećih u zemaljskoj službi. Hvala brizi koli naših stručnih predstavnika i zauzeću prijatelja naše

u godini služovanja	I. hrpa: podpuna visoka škola:		II. hrpa: srednja škola, državni ispit:		IV. hrpa: prednaobrazba viša od pučke škole:	
	Čin. razred	Beriva	Čin. razred	Beriva	Čin. razred	Beriva
1		1000		600		600
2	vježb.	1100	vježb	700	vježb.	700
3		1200		800		800
4		2680		1960		1960
5	X.	2680	IX	1960	XI.	1960
6		2680		1960		1960
7		2880		2160		2160
8		2880		2680		2160
9		3400		2680		2160
10		3400		2680		2360
11		3400		2880		2360
12	IX.	3600	X.	2880	X.	2360
13		3600		2880		2680
14		3600		3400		2680
15		3800		3400		2680
16		4290		3400		2880
17		4290	IX.	3600	X.	2880
18	VIII.	4290		3600		2880
19		4290		3600		3080
20		4290		3800		3080
21		4690		3800		3080
22		4690		4290		3400
23		4690		4290		3400
24	VII.	5605	VIII.	4290	IX.	3400
25		5605		4290		3600
26		5605		4290		3600
27		5605		4690		3600
28	VII.	5605		4690		3800
29		6205		4690		3800
30		6205		4690		3800
31		6205		4690		4000
32		6205		5090		4000
33		6205		5090		4000
34		6805		5090		4200
35		6805		5490		4200

strukte, toli i naklonosti najmjerodavnijih čimbenika, nade je, da će se već u narednom saborskem zasjedanju moći na ustavno pretresanje predložiti zakonska osnova, koja je već prije dulje vremena dobila previšnu predsanckiju, te kojom bi se sada postojeće nepovoljno rasvrstanje u činovne razrede imalo na bolje promjeniti, naročito po kr. kot. šumare i žup. šumarske nadzornike.*

* U proračunskoj raspravi, vodjenoj u car. vijeću, stavio je zastupnik vit. Pantz prigodom onom, kada je govorio o potrebi preustrojstva državne šumske

Izpale te promjene kako mu drago bilo, ipak sam uvjeren da će to biti samo prelazne odredbe, koje će se morati nadopuniti i — proširiti onda, kada će se raditi o občenoj organizaciji zemaljske službe, odnosno o zavedenju nove činovničke pragmatike, o čemu se već do sada udruga zemaljskih činovnika ozbiljno trsi. Bude li tom prilikom občenito zavedeno dobno promaknuće po uzoru austrijskomu, tada će biti naravno, da će i nas šumare stječe u sklon organizacije zemaljskih činovnika, zapasti isto i jednaka mjera, ter da se za nas ništa zasebna niti postići dalo nebi, a niti bi se smjelo za čim takovim težiti. No u ovom slučaju, kada bi se za autonomno upravno činovništvo namjeravalo organizaciju provesti ma po kojem god inom načinu, držim, da bi zemaljski strukovni činovnici: lječnici, inžiniri, veterinari ter šumari, kao činovnici, koji tvore zasebne, malene status-e, punim pravom smjeli svoje buduće djelovanje uperiti za ciljem: da se na njih uporabi isključivo dobno promaknuće, a tako zasnovano, da se time niti najmanje nebi povrijedjivali interesi ostalih drugova zemaljskih činovnika.

Zavesti dobno promaknuće u nas zemaljskih šumara, uslijed koga jest svakoj pojedinoj hrpi stručnjaka unaprije jasna i odobrena budućnost, a pod najlošijim uvjetima i pri najnepovoljnijim prilikama, osjeguran minimum dostojarne existencije i mirovine, pa razriješiti one zakonske spone, koje prijeće, da za unaprijeđenje postanu u prvom redu mjerodavnima: strukovne odlike, osobne vrline i čestitost značaja; značilo bi po mom mnjenju stališ zemaljskih šumarskih urednika pridići u one visine, u koje se dolazi samo putem znanja, ambicije, marljivosti i plemenitog natjecanja. Na taj način oplemenjivala bi se samosvijest pojedinca, a da se ne bi smjela izobličiti u precjenjivanje sama sebe, dočim bi se s druge strane onemogućilo da se ista potlačenjem i predsudom povriedjuje i omalovaži.

U takovim pako prilikama izvan svake je dvojbe, da bi poslovanje takvih zvaničnika, u najkraćem vremenu donjelo zrelih plodova i zamjernih uspjeha na polju njihovog javnog djelovanja.

Ovo saobćenje i razvoj mojih nazora o tom predmetu držao sam tim potrebitijim, što mislim da se pri našim prilikama sada već mora stvoriti cilj i temelji, na kojima će zemaljski šumarski zvaničnici za buduće moći da jednodušno i skladno poraduju oko izgradnje i poboljšanja svog budućeg položaja, jer će samo takovo nastojanje moći biti okrunjeno i uspjehom.

Ovom se nastojanju neće moći trajno oteti niti oni čimbenici, kojima jest na brizi vrhovna zemaljska šumarska uprava. Držim to stoga, što se u zemaljskoj šumarskoj službi sada već čuti znatno pomanjkanje potrebnih sila, a naročito podmladka, koji nakon svršenih nauka trkom bježi u službu imovnih općina, pošto su ondje sada prilike unapriredjenja, jer manje više od raspoložbe šumovlasnikove odvisne, puno povoljnije, no je to slučaj u službi zemaljskoj, naročito u nižim činovnim razredima. Omogućili se pako abituirantima lahki pristup u državnu šumarsku službu — što je u svakom pogledu samo za željeti, tada je izvan svake dvojbe, da bi se na zemaljsku šumarsku upravu obazirali samo oni molitelji, koji namještenja kod ni jednog od gornjih, a eventualno i kod velikih naših šumoposjednika postići mogli nebi. Na te grane ne smije se pustiti spasti zemaljska šumarska uprava, već nam valja nasuprot nastojati o tome, da se za ta namještenja, za koja je propisana najobsežnija stručna naobrazba, kod budućih organizacija osiguraju i odgovarajuća beriva, koja će već zato morati biti povoljnija od pristojba ostalih šumsko-upravnih grana, da preko istih zem. šum. služba postane odlučno privlačivom.

Konačno držim da je nama šumarima nastojati oko dobnog promaknuća po opisanom uzoru i zato, što bi se tim načinom — ako se to već nebi dalo i inače postići — prema zemaljskim šumarima srednjoškolcima u poglede njihovog unapriredjenja

mogli bezzaprječno i bez povrjede ičijih intersa, ovršavati oni obziri pravednosti, koje spram njih iziskuju koli propisane im dužnosti, toli niz službenih godina pa i nuždni obziri napram njihovim obiteljima i starim danima.

*

Da ne postanem preobširan, progovoriti će o ostalim novim, vrlo zanimivim i važnim poglavljima osnove (povjerenstveni opis sposobnosti, dopust uz pričekninu, privremeno umirovljenje, kazne, karnostna povjerenstva i branitelji, osobiti propisi glede umirovljenih činovnika itd.) — na koliko mi to vrijeme dozvoli, drugom zgodom. No prije nego li završim, rado bih da sudrugove obavijestim o nastojanju činovnika i vlade u Francuzkoj o načinu, kako da se ondje uredi činovnička pragmatika. Iz »Austrijske Rundschau«* razabirem, da sn se u Franceskoj koli činovnici, toli i vlada u tom složili, da se izgradnjom pragmatike predusretne onom ogromnom po državne interese toli nezdravom pretekcionizmu, koga su u pitanjima činovničkih interesa i njihova unapriredjenja, na viadu izvršavali narodni zastupnici. Bezobzirnim ovršenjem protekcije bila je ondje legislativa skučila upravu. Bez preporuke senatorove ili zastupnikove, nije mogao biti promaknut nijedan upravnik, nijedan sudac. Zato su ali tada unapriredjeni činovnici preuzimali dužnost, da se pri izborima u sabor i senat bore za svoje zagovornike. Činovnike, svjestne si svojih sposobnosti i vrlina, odklanjajući zagovor, — progonilo se, jer se držalo da su ili protivnici parlamenta, ili slobodouumnici (maovais esprit).

Ti odnosašaji raspravljeni su javno i u franceskem novinstvu. U jednom članku, u kojem bje govora o uzrocima propadanju parlamentarizma, rekao je bivši ministar Poincaré: »narodni zastupnici zapovjedaju u vladinim uredima, u sv urede uturuju oni svoje kreature«.

*) Oestereihische Rundschau. Band XXIII. Heft 5. Preis 1 K. Str. 343.

Pojedine skupine činovnika obvezivale su se medjusobno, da se protekcionjom služiti neće; pak su njeke javnim zaključcima i putem novina pozivale političare svog okružja — da ih ne zagovaraju! Taj protekcionizam bio je i predmetom komada pisanih za pozornicu. I tamo ga se izvrgavalo ruglu. Jedan od takvih komada nosi naslov: „La robe rouge“ (Crvena oprava)

Da su ti odnosaši prouzročivali i izazivali u velikom dielu samosvjestnog činovništva ogorčenje i otpor — sasma je razumljivo. Gledom na okolnost ali, da je u slobodoumnoj Francuskoj, gdje je donesen posebni zakon »u zaštitu čovjeka i gradjana«, činovništvu slobodno udruživanje — što je u nas priznato državno-gradjanskim pravom — zabranjeno, bilo je teško naći sredstava za ovršenje označenog otpora. Stali su se stoga činovnici utjecati pod okrilje zakona o radničkim sindikatima. Na temelju toga zakona bio je prije godine zasnovano i provedeno krvzmanje poštanskih činovnik (njih preko 60.000). Nu takovo udruživanje izazvalo je protivštinu vlade, koja činovnicima tog prava priznati nije htjela. Iza toga pokušalo je činovništvo da se organizuje preko »Fédération«, a na temelju zakona od god. 1901. donesenoga o obćem udruženju državljan. — Ta sva nastojanja prinukala su konačno vladu, da je narodnom predstavništvu predložila zakonsku osnovu: „Loi sur le statut et le droit d' association des fonctionnaires“ (Zakon o štatutima i pravu činovničkih udruženja). List »le Temps« pisao je tada: »nuždno je, da raspravljanje te osnove u predstavništvu čim prije odpočne, jer ne ima prešnje i važnije stvari od nje«. U samom svom obrazloženju k toj zakonskoj osnovi kaže vlasta: »leži u interesu javne službe da se činovništvu pruže stanovita zakonska jamstva, preko kojih će isto biti očuvano od samovolje i protežiranja«. Osnova koja sadržaje propise glede primanja u državnu službu, glede unapriredjenja i o karnostnom postupku, postavlja načelom, da se naslov na državnu službu temelji lih na zasluzi. Primljen može biti u istu samo onaj, koji se izkaže, da je medju natjecateljima najbolji. I unapriredjenje uzsliedjuje samo na temelju povje-

renstvenih predloga Karnostne kazni izriču posebna povjerenstva. Krzmajućem činovniku odgovara država odpustom. — Spome nuti će samo jošte, da se je ministar Briand u svom kandidacionom govoru u Saint-Chamondu o predmetu ovako izjavio: »nova službovna pragmatika, koja ima da tvori najvažniji raspravni predmet novog zasjedanja, mora činovništvo oslobođiti od utjecaja narodnih predstavnika, a ove oteti molbam činovnikovim«. I tako vidimo, da se u Franceskoj nastoji o tome, kako bi se ondje zaštitila uprava od narodnog predstavništva, a činovnik od utjecaja narodnog zastupnika. U glavnom se pako zreali nastojanje, da se za buduće predusretne nedostojnim i razstrojnim pojavima, da se činovnici, koji su pozvani na zaštitu državnih probitaka, proti državi podižu. — Svakako su gornja načela vrlo poučna a i toliko važna, da će se iz njih moći erpiti nauka i izvan zemlje u kojoj su se rodila.

Šum. nadzor. D o j k o v ić.

Koji su uzroci izčešavanju domaćih šumara u privatnim službama i kako da se tomu predusretne?

Odziv na članak u „Šumarskom listu“ od travnja t. g.

Pročitav taj liepi članak osjetio sam se upravo povučen za jezik, te odlučih se da i ja koju o tomu napišem.

Tenor toga članka jest, da je vlada kriva, da je nas šumara Hrvata tako malo po spahilucima. Da, istina je, i »ona« je kriva, nu najkriviji smo mi sami, jer sve očekujemo odozgora polak one graničarske »Alles Gute kommt von Oben«.

Reči će mi se: »Dokaži!« Hoću nu polahko. Biti će i gorkih, nu »na ljutu ranu ljutu travu«.

1. Naši »hrvatski« velevlastelini velikim dielom, da ne reknem svi, nisu žalivože Hrvati, pak kako će oni onda nas namještavati? Ta čudo je, da nas kraj te okolnosti u obće i ima kod vlastelinstava.

Pitam g. pisca kako si on predstavlja »da ih v l a d a prisili, da namještaju Hrvate«? Da izda zakone i naredbe? Ta ti vlastelini su sama velika, odlična, uplivna i moćna gospoda, a proti takovima se šale ne stvaraju zakoni.

2. Tko je na čelu tih velikih vlastelinstva? Direktori, inšpektori itd. a jesu li ti Hrvati? Bogme slabo, tu i tamo koja biela vrana. Velikima vlastelinstvima u Hrvatskoj i Slavoniji upravljaju Niemci, Madjari i Česi, a ti nas Hrvate neće namještati, već vuku ovamo svoje suplemenjake, ne zato što bi bili bolji od nas, već Bože moj, što ćemo »svaki svome voli«. Bože kako nas samo ti direktori i inspektori itd. ignoriraju! Kada se koje mjesto na vlastelinstvu izprazni, razpiše se natječaj, ali riedko u »Šumarskom listu«, već redovito u »Oester. Forst und Jagd Zeitung« i u »Weidmansheil« i uvjek se napominje u takovim oglasima, da kandidat mora veoma dobro poznati njemački jezik i po mogućnosti „j e d a n“ od slavenskih jezika!

Nu i to ne boli tako al' čujte ovu: Na čelu jednog velikog vlastelinstva jest konačno jedan horribile dictu Hrvat, glasoviti patriota. Iz početka namještao je Hrvate, a sada namješta i on strance.

Takvi smo eto mi Hrvati.

3. Kakovim se jezikom ureduje i koji je službeni jezik na tim velikim vlastelinstvima? Zar hrvatski? ne, nego njemački, a gdjegdje bogme i magjarski. A mi Hrvati osim častnih iznimaka, svršimo škole, pa n e z n a m o njemački, a kod vlastelinstva je to glavno.

Eto to su 3 glavna uzroka, koji nam prieče pristup u vlastelinske službe. A tko je tomu kriv? Neznam ni ja, nu kako bi se tomu barem donekle dalo doskočiti, pokušati će kasnije predložiti.

Idemo dalje: U koliko smo mi sami krivi, da izčeza-vamo? Dosta!

1. U koliko nas vlastelinstva ne primaju, u toliko se ni mi baš ne otimljemo za vlastelinske službe. Reći će se „kako

bi išli vlastelinima, kada su tamo još neuredjeni odnošaji. To je istina, nu kraj svih tih neuredjenih odnošaja, dade se ipak živjeti, a konačno su ti odnošaji većim dielom i sada već ipak nekako uredjeni, a u najskorijoj budućnosti će biti skroz uređeni. Volimo ići u zemaljsku službu i k imovnim občinama. Tamo smo kr. zemaljski . . . , kr. županijski . . . i kr. kotarski . . . navježbenikujemo, napristavnikujemo i narubriciramo se po uredovnicama do mile voljice, stanujemo u gradovima ili većim mjestima — gospoda smo, zaručimo se i kada konačno nakon 6—8 godina službe dodjemo u XI. činovni razred onda se ženimo. Pusti kruše da te jedem! Kako li se dade fino živjeti uz tu plaću, eventualni paušal, te četvrtinu i polovicu stegnutih dnevnica!?

Kod vlastelinstva je u tom pogledu ipak malo drugačije, ali usprkos toga ako se je koji vlastelin koji puta odlučio namjestiti domaćega sina, te je raspisao natječaj i u hrvatskim šumarskim i lovačkim listovima, nije nijedan domaći kompetirao. Onda se reklo, eto rado bi domaće namjestiti, ali ni jedan se ne javlja.

2. Kako već spomenuh, kod vlastelinstva jest službeni jezik njemački, a mi hrvatski šumari velikim dielom slabo taj jezik poznajemo.

Čudim se samo odakle naši mladi šumari u obće uče? Ta naša hrvatska šumarska literatura je tako siromašna, da je Bogu plakati. Ako ne ćeš dohvatiti njemačka djela, zaostati ćeš. Trebali bi dakle i te kako učiti njemački!

3. Sada dolazim ka glavnому: Strukovna sprema. Sigurno smo tako daleko sa znanjem ako ne i dalje, nego stranci, jer sam izkusio, da izvana ne dolazi uvjek „prim“ k nama, nego često „Ausschuss“, budući su šumari svagdje bolje plaćeni nego kod nas, pak dobar šumar obično i doma kruha nadje. Dakle tu bi bili napredniji, al' samo prividno, jer vlastelin odviše mudrosti ne traži, njemu je glavnija praksa. Vlastelinski šumar mora biti praktičan čovjek. On mora biti istodobno šumar, inžinir, lovac, trgovac a gdjekada i odvjetnik.

To žalibože mnogoj našoj mladoj gospodi nije prirodjeno. Silna teorija! a tko ju treba u komisnoj službi. A što da reknem o ljubavi i volji k' samoj šumarskoj struci i k' lovnu. Predstavimo si jednog apsolviranog šumara, koji je prije nego li je pošao učiti šumarstvo, imao volju možda za filozofiju ili pravo. Siromah je, pa je molio stipendiju. Odgovoren mu je: za pravo i za filozofiju su sve stipendije već razgrabljeni, nu za šumarstvo još ima jedna.

Pa dobro reći će mladić željan nauke i napredka, idem šumarstvo učiti. On uči i izuči i dodje k vlastelinstvu. Čovjek učen, nu bez temperamenta — a konačna posljedica je, da ne odgovara, pak se kaže Hrvati nisu za nas.

E' šumar biti, mudruje kod nas mnogi idealni mladić bruseć na asfaltu svoje lakovane cipele, to je divno: kaput sa zelenom ogrlicom, puceta od jelenskih rogova, elegantne Britsches-hlače, žute gamašne, puškica preko ramena, krasno proljetno jutro itd. pak stoga hajde u šumarstvo, a kada tamo u zbilji sve izgleda naopako: rano ustati, po blatu, snieguru, kiši, studeni i velikoj vrućini otići u šumu, nahraniti svojom vlastitom krvlju sve moguće razrede komara i obada, nahodati se do umora, u starosti trpiti od reume itd. eto to je zbilja.

Kako je drugdje? Drugdje mladić mora prije nego li podje na šumarske škole, bar 1 godinu u praksu. Za vrieme prakse dobije njeki pojam o svojoj budućoj struci. Dopadne li mu se, biti će jednom iz njega dobar šumar, ne dopadne li mu se, ode još za vremena i posveti se drugom stališu.

Koliko se je naših kolega iznevjerilo zelenoj struki! Vježbenikovali su posle svršenih nauka, pak im se nije dopalo i otišli su u vojsku, financiju, poštu, kataster itd. A što je logični zaključak iz rečenog? Da stranci većim dielom vlastelinu bolje odgovaraju, jer recimo bolju volju i ljubav za šumarstvo i lov barem markiraju, nego žalibože mnogi od nas.

4. Srednjoškolci u obće bolje odgovaraju vlastelinima, nego akademici, jer manje zahtjeve stavljuju, a u nas srednje škole ne ima. Žalibože! Česka je kulturnija od Hrvatske, pak

ne ima visoke škole. Za koga mi odgajamo šumarske akademičare? Ta po novoj naučnoj osnovi biti će to izvanredno spremni ljudi, koji bi mogli na doktorski naslov reflektirati. U našu državnu službu ih se ne prima! Ergo samo za uzgoj političkih šumara i šumara imovinskih, a to je pri današnjem dotiranju i avancementu vrlo, vrlo skupi luksus. Zato bi i srednja škola dostajala.

Malo sam zabrazdio, nu htjeo sam reći, da je veći dio šumara Hrvata, što su srećom k vlastelinstvima došli, srednjoškolci: stari križevački študenti, a na današnje akademičare nekako se još prekijim okom gleda. Tá desi se u službi, a specialno u lovačkoj, da „gospodin“ šumar mora štošta uraditi, što bi se možda graduiranom akademičaru u rukavicama grustilo, a mi bogčija križevačka to proglutamo, pak opet ostanemo živi!

5. Organizacija. Nismo organizirani, barem ne, dovoljno. Već sam prije spomenuo, da se natječaji za šumarska mjesta vrlo rijedko, ili nikako ne raspisuju u našim hrvatskim šumarskim i lovačkim listovima, a mnogo puta se u obće u никакvima novinama ne raspisuju.

Ne koristi puno poslati samo molbenicu i priloge, već treba, ako se ine protekcijske ne ima, obratiti se bar na tamošnje kolege Hrvate, a dobro je i osobno molbenicu predati, i to ne u fraku i klaku, veću našem dičnom šumarskom kaputu, jer to čini bolji utisak. A kolege Hrvati, koji su već kod vlastelinstva namješteni, trebaju čim naslute, da će biti koje mjesto prazno, svoje kolege na to bilo direktno upozoriti, ili to javiti našem „Šumarskom listu“, „Lovačko-ribarskom viesniku“ i „Zrnu“, koji listovi će te notice sigurno drage volje bezplatno uvrstiti.

Konačno bi svakog vlastelinskog činovnika Hrvata morala biti sveta dužnost, da Zubima i noktima radi koliko je to u njegovom djelokrugu moguće, da se svako prazno mjesto popuni sa naše gore listom.

Koliko su u tom pravcu uradili naši dični profesori Kesterčanek i Partaš, to mi vlastelinski šumari najbolje znamo. Bog im naplatio stostruko njihov tiki patriotski rad! *

6. Na koncu dolazim na ono, što je donekle već u spomenutom članku rečeno.

Po mnjenju g. pisca spomenutoga članka je naime i vlada kriva, što se u privatnim službama ne namještaju domaći šumari. Da postoje naime zakoni i naredbe, koji nalažu vlastelinu, da namješta domaće ljude. Držim da se g. pisac u tom varu, jer ja ne znam za te zakone.

Kako da se zapovjeda slobodnomu vlastelinu, da namješta domaće ljude, kada još nismo ni tako daleko, da se naši akademičari primaju u državnu službu u Hrvatskoj i Slavoniji, te u Bosni.

Ne sjećam se godine, nu za sjegurno znadem, da je onih godina, kad je general Ramberg bio kr. komesar u Hrvatskoj, izdalo zajedničko ministarstvo za poljodjelstvo naredbu, da se u državnu službu u Ugarskoj i Hrvatskoj samo absolventi ščavničke šumarske akademije primati smiju, a drugi ne. Ta naredba je još i danas u krieposti. Što hasni pisanje i govor naših pravoznanaca, da su šume naše. Biti će naše kada budemo mi šnjima gospodarili.

Istina je, one vlasteline, čije su šume pod »osobitim javnim nadzorom« bi vlada mogla prisiliti, da domaće ljude namještaju, ali one druge težko. Možda bi se bar toliko moglo uraditi, da ih se zakonom prisili, da samo austro-ugarske, ili samo ugarsko-hrvatske državljanе namještaju. Nu tu bi možda tjerajući lisicu iztjerali vuka.

Drugačije je u Ugarskoj, gdje su u tom pogledu puno napredniji. Tamo stranac ne može dobiti vlastelinske šumarske službe, nu ne može zato, jer imaju zakon, koji to izrično brani, a mi takovog zakona ne imamo.

Nu da bi visoki vladini činovnici mogli mnogo uraditi za nas privatno, to je eminentno. Njihov visoki i odlični položaj omogućuje im, da su sa vlastelima poznati i u doticaju, pak bi njihov moćni zagovor cielu situaciju brže promjenio.

Oni bi to sigurno rado i učinili, kad bi ih se umolilo, jer je to bogme patriotska dužnost svomu dietetu kruh pribaviti, te kada bi mi u opće imali abiturienata, koji bi htjeli ići u privatne službe.

Županijski i kotarski upravni činovnici, a specijalno šumarski referenti mogli bi takodjer mnogo našem cilju pomoći, kad bi zahtjevali strogo i neumoljivo, da svi dopisi, koji stižu oblastima od vlastelinstava, budu hrvatskim i to dobroim hrvatskim jezikom pisani.

Ako pristupaju vlastelinski činovnici i službenici pred oblasti neka govore hrvatski, ili neka si dovedu tumača!

Urednik u svojoj uredovnici neka ne razumi je, osim hrvatskog nijednog drugog jezika, pak će vlastelin osjetiti, da mu je stranac neuporabiv. Koliko li se topogledno grieši! ne sa zlom namjerom, već zato, jer smo mi Hrvati dobričine.

Ovu malu raspravicu završujem sa željom, da bi se okolnosti što prije popravile u prilog naših domaćih sinova, nu to će u prvom redu uslijediti onda, kada se budemo valjano organizirali. Organizacija je najmoćnije oružje u borbi za stališka prava. Eto nam društva vlastelinskih činovnika u Osieku. Pristupimo svi tom našem društvu, plaćajmo točno članarinu, polazimo skupštine, upoznajmo se i iznašajmo naše težkoće na javu, pak ćemo, ako ne za sebe, a ono sjegurno mlađima nešto izposlovati i postići to, da će barem po vremenu nestati žalostne činjenice, da se mi Hrvati moramo boriti zato, da u našoj domovini kruha dobijemo!

Možda sam kazao previše, a možda i premalo. Komu se ne dopada, neka odgovori, samo neka bude time našoj stvari pomoženo, što u sto dobrih časa želim!

Jedan „drugi“ vlastelinski šumar.

Razvoj i praktični ciljevi šum. estetike.

Od Dr. Ljudevita Dimitza. Preveo i popratio N. Pleša-Kosinjković, šumarski.

(Nastavak).

Šuma je već sama po sebi nješto tako liepoga, često i užvišenoga, da gospodarstvu ne treba ništa drugo, nego ono, što joj ne pristaje, što je šematički i pedantno izbjegavati, pa je već tim estetičkim zahtjevima mnogo pomoženo.

Iz ovih općih temeljnih načela biti će moguće u svakom pojedinom slučaju naći ono, što je izpravno i česa se treba držati.

Omedjašenje šume je u pravilu na dulje vrieme izvedeno djelo. Ta često je naći medjašnika (medjašnih kamena) više stotina godina starih. Tko je šumsku dolinu kod Montone u Istriji posjetio, sječati će se još medjašnika sa lavom sv. Marka, a posjetiocu bečke šume naći će takovih iz terezijanskoga vremena. Iz toga se može dvoje izvoditi, naime da se ne smije zahtjevati, da se jedno postojeće neliepo omedjašenje sa novim nadomjesti, nu s druge strane može se tražiti,, da se starinski medjašnici, ako su i stari i ako možda ne stoje više na pravim točkama, uzdrže.

Ima li se omedjašenje iznova izvesti, to će se ljepoti šumskoj najbolje poslužiti, ako se medjašni znaci što manji naprave, jer da li je stvar moja ili tvoja je za okolicu sasvim sporedno. Ne bi se smjeli preveć masivni i posve jednolično-otesan kameni medjašnici izabratiti, nego takove, koji zemlju nadvisuju samo u čednim dimensijama, te ih samo u toliko izgladiti, koliko to napis zahtjeva.

Nahod (Findlingstein) ili sa mašinom i lišajevima obrastao kamen medjašnik je vazda ljepši, nego li sa vapnom objavljeni i na koncu još možda crveno opisani kamen. Takovo bojadisanje (običljivanje) je vapijući grijeh proti liepome. — Radi toga budi ovdje odmah primjećeno, da se u tom smislu pazi i na markiranje šumskih puteva. Neka se za takovo označivanje rabe samo decentne, a ne kričeće boje, a pod nikojim okol-

nostima neka se ne dozvoljava postaviti reklamne table, koje zbiljnosti i dostojanstvu šume upravo na ruglo služe.

Hessenska je u ovom pogledu dala dostojan i naslijedovanja vriedan primjer time, što je u svojem zakonu od godine 1902., tičuće se zaštite spomenika, zabranila postavljanje napisu, reklamnih tablica i sličnog u okolišu prirodnih spomenika.

Najteže je na ljepotu uzeti obzir kod uređenja šuma.

Dok je istome svrha šumu izmjeriti, narisati, razdzieliti, čitavo uređenje za dulje vrieme provesti, tim ono unaprired i najviše zasjeca u šumsko-gospodarstvenu djelatnost, te se ne može oporeći, da je upravo na ovom (uredajnom) području šablonu jako naprired potisnuta, čime se je ljepoti šume vrlo mnogo naškodilo.

Gospodarstvena šuma ima se razdzieliti, razdzielbene se linije imadu obilježiti, a u najviše slučajeva i prosjeći. Time se šumi nameće nješto nenaravnoga, što u mnogo slučajeva i ne-liepo stvara.

Jedanput ustanovljena i prosječena mreža prosjeka neda se tako skoro opet ispraviti.

Dakako, da se ne može kao aksiom postaviti, već samo naznačiti, da bi u pravilu ljepoti unutrašnjosti šume bolje odgovaralo, ako bi razdjelbenih linija što manje bilo. Prosjecanje i onako nije posvuda nuždno, pa bi možda dovoljno bilo, ako bi se samo sječni poredci jedan od drugoga odielili.

Kako god je teško o tomu obća pravila postaviti, te se estetskom čuvstvu pojedinca mora prepustiti, da glede toga pronadje ono, što je za dani slučaj najzgodnije, to se njeke stvari ipak mogu naročito preporučiti.

Oblicima tla prilagodjene crte u brežuljkastim i brdovitim krajevima, po sebi se razumije, da imadu prednost pred ravnim crtama. Nasuprot će u ravnici umjetne crte ponajviše umjestne biti. Ovdje naime će umjetna crta radi matematičkoga odnosa ravne crte na prama ravnici biti opravdana, te će utiskom harmonije i poredka koristno djelovati.

Važno je, da se estetičko djelovanje razdjelbenih crta već kod osnutka mreže, a tada opet i kod prenosa iste u narav,

odmjeri. Tako može kadkada prosjek i liepome služiti, n. pr. kada se s istoga otvara vidik na daleku okolicu, drugi put, ako visurom na šumarsku kuću, kolibicu, spremište za krmu i slično, liepo prestaje. To bi bilo isto, kao kada bi u gradu jedan ravni red kuća sa kakovim monumentalnim objektom liepo dovršen ili prekinut bio.

Široki izsjeci u šumi pod okolnostima djeluju veličajno. Stötzer pripovijeda jednu liepu anekdotu u knjizi »Loreys Handbuch«. Kada je naprije spomenuti zemaljski vrtlar Petzold u weimarskim šumama jednoga dana pri jednom takovom izsjeku bio zabavljen, dodje usput njeka gospodja. Sa liepim izgledom oduševljena uzkliknu ona; „Vi ste zaista pjesnik!“ Petzold na to odgovori: »Ja pjevam sa sjekirom«.

Često je koji vršak briega koji pruža daleki izgled, sa drvećem opasan. — I ovdje bi imala sjekira djelo pjesnika izvesti time, da bi zaprieku odstranila.

Iz gornjega intermeca ali proizlazi još i to, da progale u šumama, dakle i sjećine koje publika inače ne rado gleda, vrlo često znaju pristup u šumu vrlo privlačivim i liepim učiniti. U uskrsnom broju »Wiener Extrablatt-a« potaknuo je znameniti pisac H. H. Bartsch, misao, da se u »Wienerwaldu« (Bečkoj) šumi vrhovi briegova pretvore u livade, i time sada zatvoreni daleki vidici, sa istih otvore.

Tomu nasuprot posjeduje šuma i jednu drugu dražest, a to je njenatajnovitost, koja nastaje u istoj njezinim vanjskim odjeljenjem od vanjkih kultura i tmicom (tamom) u njezinoj nutrašnjosti. To je osobito važno za ravnicu. Ako prosjek tik pred vanjskim rubom šume prelomimo, ili ga u obće ne izvedemo do ruba, to šumi sačuvamo njezinu tajnovitost.

U ovom je smislu takodjer lijepo, ako se stari šumski nazivi, sa kojima su u svezi priče i povjest, nepromjeno zadrže, te ne pretvoriti sve u brojevne oznake — ta i zanimivo spada k liepome!

Kod naslova »uredjenje šuma« napomenuti ćemo još njenjekoliko riečih o obhodnji visoke šume.

Bezdvojbeno estetični obziri traže više obhodnje, nego su se iste u zadnjih 50 godina pod uplivom tako često jednostrano shvaćanoga financijalnoga gospodarstoa udomile.

Ja držim, da financijalne šanse uzgoja debeloga drveća, koje nam pogled liepih i štovanih starih stabala osiguravaju, sve više napreduju, čim više proizvodi rek bi opitomljene kulture šume na tržište dolaze.

Najglasovitiji zastupnici nauke o uređenju šuma kao: J u d e i c h, N e u m e i s t e r i S t ö t z e r u Njemačkoj, H u f f e l u Franceskoj, A. pl. G u t t e n b e r g u Austriji, jesu njezi ljepote u šumi princi koncesija.

Neumeister n. pr. kod najpedantnijega financijalnoga gospodarenja dopušta da se uzimlje obzir na djelovanje šume na okolicu i žiteljstvo. — Stötzer to slično dozvoljuje, doduše ne obzirom na obhodnju, ali dozvoljava obzirom na sjećivu dobu, te je on u svojoj već spomenutoj studiji o šumskoj estetici umio u opće naći pravi srednji put u tom smjeru.

Pl. Guttenberg je doduše proti tomu, da se njeki »prirast ljepote« formalno u račun uzme, ali ipak dopušta, da se pojedine osobito liepe sastojine i skupine stabala, ili pojedine malene sastojine na pristupnim točkama, sve do granica fizične dozrelosti usčuvaju.

Hüffel (*Economie Forestière* — Svezak I. i III.) označuje njegu lijepoga u šumi kao stvar duševne njege, koja zavriedjuje istu zakonsku zaštitu, koju i povjestni spomenici uživaju. Ze državne šume on najodlučnije zahtjeva uzgoj jakih stabala.

Tako misle zastupnici uredenja šuma. Oni se ne odriču svojeg znanstvenog osvjedočenja, ali uzimaju primjereni obz.r na duh i zahtjev vremena. Neka bi se dakle praktičari, a naročito „routinieri“ (vještaci) uredenja šuma konačno riješili od balasta »navike«, koje šumsko gospodarstvo u mnogom pogledu od naravnih zakona otudjuju.

Mjere glede poboljšanja tla i obziri na njeku promjenu šumskih slika, jesu sa estetskoga gledišta od znatne važnosti.

U prvom redu treba ali uz njeke uvjete i iznimke nastojati oko što boljega sklopa šume i pomladjivanja u Königovom smislu.

Ne treba ali ići za tim da se sve, dakle i svaka čistina u šumi, pretvori u šumu. Ovdje ondje nalazeća se po koja naravna čistina, močvara i čret poljepšavaju sliku šume.

U mnogima je šumama postalo njekom manijom (pomamom), da se šumske livade sa smrekami zasadjuju. Medjutim je ali jedno takovo prosto mjesto, što ga čini livada, upravo elemenat šumske ljepote, koji prijazan pregled pruža.

Livada oživljuje sa svojim svjetлом, što ga pruža, kao što i sa kontrastom izmedju svjetla i tame, što ga stvara.

Na nju izlazi divljač, što osobito vrijedi u predvečerje i u zoru. Još više vriede vodene površine — vode stojeće, — bile ove naravne ili umjetno stvorene. Šuma i voda stoje u najužjem odnošaju jedna prema drugoj, pa radi toga i umjetno stvorene vode u šumi ne će loše djelovati, nego će sliku šume popunjavati.

Gibanja površine stojeće vode i gibanja krošnje stabala imaju iste razloge, pa se stapaju u simpatičnu skladnost.

Iz tih razloga bi trebalo važnost položiti na čuvanje šumskih okrajaka oko naših gorskih jezera, kao što i onih stabala, koja tok potoka opasuju, te sjeću stabala obustaviti, kada do takovih mjesta dodje.

Kamenolomi imaju se u koliko je to moguće otvarati samo na zaklonjenim i od prolaza udaljenim mjestima. Ovo se ali obzirom na veliku gospodarsku važnost i vrednost, što ju kamenolomi znaju imati, ima smatrati samo kao želja.

Što bi se kod sadnje, uzgoja i sječe šuma imalo činiti, da se pri izvedbi tih tehničkih radnja neliepo odstrani, a liepo dobije, o tomu bi se dale čitave knjige napisati. Stoga se ovdje može samo na njeke momente upozoriti.

Podpuno moramo mimoći estetičko ocjenjivanje pojedinih vrstih drveća, što bi imalo zapravo doći u uvod ovoga poglavlja.

Budi nam stoga dozvoljeno, da čitatelje upozorimo na njeke knjige, koje u ovom smislu obilan učevni materijal sadržavaju.

To su: Rossmässler-ova »Der Wald« Hermanna Masiusa - a »Naturstudien« i Hermanna Jäger-a »Deutsche Bäume und Wälder«, koje doduše nisu nove, ali obzirom na okolnost, što nikakovo znanstveno stajalište ne obilježuju, ne mogu niti zastariti, te koje će radi obilnoga duhovitoga razmatranja prirode trajnu vriednost zadržati.

Ipak budi nješto o glavnom karakteru šume rečeno.

Listaće. Ove se radi većega broja vrstih i radi gibkije forme svojih dielova više ciene nego li četinjače, kojih je kod nas po vrstima razmjerno malo, a glede habitusa su i jednoličnijega oblika.

U jeseni pred opadom lišća, razvijaju listače krasotu boja, koja pod uplivom raznovrstnih učinaka svjetla znade efekte od osobite ljepote proizvesti. U svojoj ali zimskoj golotinji iztiče se kod listače arhitektura stabala i krošnje. U to doba ukazuje nam se šuma listače duduše u svojim odveć strogim oblicima, nu za to nam se u proljeću za pupanja i listanja pokazuje kao pravi majstor u proizvodjanju najnežnijih tonova kolorita.

Četinjače imadu tamnije ruho, učinci svjetla se manje odigravaju, ako možda ariž sa svojim jasno zelenim iglicam tu igru ne oživljuje. Debla i krošnje su im često jednake od stabla do stabla, te je stoga razpoloženje, koje u nama četinjače bude, pretežito ozbiljno.

Samo kada crvenkasta kora bora u sunčanom svjetlu sjaje, kada se tamne igličaste grančice jele i smreke u proljeću sa svjetlim mladim izbojcima okite, ili kada bieli snieg po drveću padne, — tada i četinjače nješto više ožive i dobiju veću dražest boja.

Ako li se ovi karakteri srađne, to se dolazi do zaključka, da se mješovitoj šumi od listnatoga i četinjaastoga drveća, u kojoj je združeno nježno sa strogim, svjetlo sa tamnim, slobodniji sa zamršenijim oblicima, mora po jednom estetskom zakonu, koji zahtjeva jedinstvenost u mnogostranosti — dati prednost. Ta se ocjena smije samo u akademskom smislu uzeti. Jer tko bi mogao velikim čistim hrasticima u ravnicama, kras-

nim bukvicima sredogorja, visoko u pećinasto - alpinsko gorje sižućim smrekovim šumama jednaku vriednost poreći, ili bi jednu za drugu htio zamjeniti? — Ta sve je ono liepo, što odgovara pravom unutarnjem poredku naravi.

Slično je i sa raznim vrstima uzgoja šume. Obzirom na ljepotu i punoću svojeg uzrasta i veličinu arhitekture svoje nutrašnjosti mogla bi se visoka šuma više cieniti od srednje i nizke (sitne) šume, nu zato ipak radi toga ne ćemo slabo cieniti liepo i postupno izraslu srednju šumu, u kojoj se nadstojna stabla slobodno i izgledno razvijati mogu, niti sočno zelenu sitnu šumu uz rieke i potoke.

Starost šumskih sastojina, koju si u opisanim slikama mišljasmo za vrieme dozrelosti, čini zamašne modifikacije.

Oblici i boje mlade njeke šume jesu nježniji nego li oni staroga drveća. Drveće srednje dobe nas razveseljuje kao njeka slika energičnoga napredovanja, dočim sastojina, koja je fizičnu starost prekoračila, djeluje na motrioca ozbiljno i kontemplativno.

Usporedba dakle estetične vriednosti pojedinih šumskih sastojina, je samo posve obćenito moguća.

Držimo li mi čvrto do toga, što se vrstih drveća i uzgoja tiče, da je narav svakom od ovih karaktera svoje pravo mjesto dala, i sledimo li mi njene ideje, tada ćemo u najviše slučajeva gospodarstveno i estetično ponajbolje učiniti.

Sada imamo još pojedine oblike visoke šume uočiti.

Na prvi pogled čini se da ide palma prebornu šumu. U njoj se samo iznimno vodi formalni „sjek“, koji je za čutljivoga šumskoga estetičara vazda crveni rubac. U njoj se posvuda samo mjestimice sječe, pa je time kontinuitet šumske slike (des Waldbildes) osiguran.

Slika preborne šume jest: posvuda u natjesnijem savezu mlađe drveće, posvuda srednje dobno i posvuda staro stabalje.

Ne smije se ali radi toga reći, da je ovaj oblik šumskoga uživanja slobodnoj naravi najbliži, jer on je odviše šematičan u opisanom poredku. — Gdje sama narav vlada i upravlja, jesu joj fizične granice života drveća, vjetrovi, oluje i zarez-

nici njezini pomoćnici, koji pomladjenja na velikim površinam prouzrokuju i izvadjaju. Srednje dobro drveće je podredjeno, a staro nadvladava. I tako prašuma postaje slikom tragične ljepote, koja nije svojstvena prebornoj šumi.

Sječimični uzgoj (čista sječa) stoji mnogo bliže razvoju naravne šume, nego li preborna šuma.

Po našem mnenju je preborna šuma riedko kada sa gospodarstvenoga gledišta, a sa estetskoga samo uvjetno poželjni oblik šume.

Preborna se šuma može možda smatrati temeljem perivojne šume, ali tada se moraju dozvoliti i bitne modifikacije tako, da u mjesto šeme stupi slobodna koncepcija, te da se preborna sječa kombinira sa oplodnom sječom.

Po našem mišljenju je šuma nješto najljepšega, što nam podpuni uvid daje u snažno i svježe djelovanje šumske naravi, u rast i izumiranje roda drveća, u njegovu životnu borbu, u njegovo veselo dozrievanje, te konačno u njegov konac života.

Radi toga se mora šumi sa oplodnom sječom i njenim vazda naravnim pomladjivanjem, koja je k tomu sposobna za najrazličitije modifikacije, u estetičnom smislu dati prednost pred prebornom šumom. — Poredaj dobnih razreda, koje motrioc kod toga uzgojnoga oblika viditi može, postepenost u visini sastojine, pomladak pod starim stablima, pričuvci sa svojom dalekosežnom svrhom, harmonični spoj naravnoga i ljudskoga djelovanja, štono se kod toga uzgojnoga oblika opaža, — to sve izpunjava sliku te vrsti uzgoja sa tolikom ljepotom, da i najčutljiviji estetičar, koji je samo jedanput tu suvislost i de ja jednoga takovoga gospodarstva proniknuo, mora od toga podpunoma zadovoljan biti.

Sasma drugčije se ima stvar sa čistom sječom. Ona provadljana na iole većim sječinama izključuje brzo i povoljno naravno pomladjivanje. Ona je u današnjoj svojoj izvedbi posve razumljivo vezana na naknadnu sjetvu ili sadnju. Ona uvedja u gospodarstvo preveliku jednoličnost; ona se ne osvrće na sve ljepote mnogoličnosti šumske naravi; gdje je ona u pre-

mahu, tu mješovitih sastojina sve više nestaje, a mnoge vrsti drveća izčeznuše sa svoje prvo bitne stojbine, dočim smreka kao vladajući i najzgodniji uzgojni materijal postaje privilegovanim vrstom i to daleko izvan granica svojega naravnoga područja.

S ovim uzgojem došlo se je doduše do jednoga eksaktnoga načina pomladjivanja, te do uzgoja ponajviše dobro sklopljenih mladih sastojina, ali i do razvoja za mnoga mjesta posve neu-mjestnih šabloni, te do mnogo toga što je štetno po gospo-darstvo.

Po Hegelu je ljepota ogledalo ideja u tvari (im Stoff), pak stoga svagdje tamo, gdje umjesto ideja dolazi šablon ili routina, tu propada ljepota.

Čiste sjećine su ponajviše ono, što danas pogotovo u okolišu naših lječilišta, ljetovališta i velegradova osjećaje šumskih posjetioca najviše i za šumoposjednika na vrlo neugodan način ozlovoljuje.

Mora se dakle osobito želiti, da se čiste sjeće sa naknad-nim pomladjivanjem umanje, dočim oplodne opet što više uvedu.

Preokret dakle!

Pod uplivom Gayer-a već je do toga diono i došlo. — Ali ne smijemo odviše od toga očekivati, jer se takov preokret kod šum. gospodarstva, koje sa dugim razmakom vremena računa, ne može tako lako provesti. Moramo računati sa činje-nicom, da su te stotine tisuća rali šuma nastale iz jednoličnih naknadnih pomladjivanja, te da se taj način pomladjivanja iz mnogovrstnih gospodarstvenih razloga, koji se ovdje jedva mogu nabrojiti, u znatnom obsegu i nadalje mora pridržati.

Pri tome si pred očima moramo držati ono, što je praktički moguće provesti. Mi ćemo se možda moći ukloniti čistoj sjeći u napučenim okolicama, u okolišu velikih gradova i lječilišta, te ih polagano zamjenjivati oplodnom sjećom sa velikim pomladnim razdobjem, a možda će se to iz razloga, koje ćemo još pobliže razjasniti, morati prije ili kasnije osjegurati zako-nitim putem, nu svagdje se to ne će moći provesti.

Kada se dakle čista sjeća ne može bitno stegnuti, to bi se imalo oko toga poraditi, da se naknadnim ručnim pomla-

djivanjem na njeki način oslabi njezino štetno djelovanje na estetičnost.

Mi ne moramo vazda i pretežito čiste sastojine uzgajati, nego možemo u interesu gospodarstva i šumske ljepote uzeti obzir i na mješovite kulture.

Sama narav umanjuje svoj pomladak, jer ona ne sije na jedanput, već u razno doba; ona sije puno i obilno i bez ikakove pravilnosti, do koje se sastojine tekar u kasnijoj dobi mogu razviti.

Mi ne možemo narav u njezinom preobilju slediti, ali joj se možemo približiti slobodnjim i neprisiljenim uzgojem naših šumskih kultura, izbjegavanjem preguste sadnje, posjekom nepotrebnih pričuvaka, sa kasnjim popunjivanjem kultura i sličnim.

U istu svrhu mnoga nam sredstva pruža na ruku umjetni uzgoj sastojina. Ostavimo kod prvoga pročišćivanja mlade šume ovdje ondje koju liepu vrst drva za budućnost; pridržimo kod proredjivanja nješto stabala za zaštitu tla; priuštimo šumi njezinu tajnovitost; sačuvajmo joj sklopljene okrajke i liepo zao-kružene rubove; pustimo u četinjaстоj šumi ovdje ondje gdje-koju krošnju listače u vis širiti se; pobrinimo se za jedno ili drugo šuplje drvo za stanovanje i za legla pticama, pustimo naravi nješto prostora, da i ona po svojoj volji radi i djeluje.

Kod razmatranja sadržaja šumske estetike upozorili smo i na njeke pripadnosti šume, naime na životinje i gradijevine u i oko šume, o kojima ćemo takodjer njekoliko riečih progovoriti.

U prvom redu su tu ptice, koje ne spadaju u lov, te divljač u najširem smislu ove rieči.

Ribolov nije u tako uzkom savezu sa šumom, da bi se on mogao kao pripadnost šume smatrati.

Isto tako ne može ovdje biti govora o onim životinjama, koje radi svoje malenkosti (Kleinheit) ne uplivišu na sliku šume.

Gdje nema ptica, a pogotovo pjevica, tu i ljepota šume mnogo gubi od svojega čara. Srećom nemamo se u tom po-

gledu ništa bojati, jer zaštita ptica ne leži samo u interesu kulture tla u obće, već osobito i u interesu šum. gospodarstva. Tako povlastne zaštite, kao što ju uživaju pjevice šume, ne uživa divljač.

I u samoj šumi, koja kadkada znatno trpi uslijed preobilnoga rasploda divljači, trpi ova od mnogovrstnih neprijatelja, koji se od godine do godine umnažaju, te je stoga umjestno da se i sa estetičnoga gledišta koja rieč u prilog primjerene njege divljači rekne.

Nedavno je duhoviti pisac Alfred barun Berger (»Zur Ethik der Jagd« in der Oesterreichischen Rundschau. Band XVIII. Heft 4.) nadutim protivnicima lovstva oštro odbrusio rekvavi: »Ne omogućuje li i ne uzdržaje li lovovlastnik svojom pasijom takodjer nješto, što isto tako vrednost ima, kao što i liepa slika, nješto, što ne bi moglo obstati, kada ne bi tu ljudih bilo, koji imaju lovnu pasiju? nješto, što dakako nije proizvod ljudih, već naravi; nješto radi čega bi narav osiromašila, kada bi ga nestalo! Jest, lovna strast stvara nješto osobito pozitivnoga: Samo njoj se ima zahvaliti, da se naše šume i briegovi još oživljaju od divljih i u slobodnoj naravi odgojenih životinja, da je našoj naravi živa duša, a našoj šumi još njezina najljepša poezija sačuvana.«

Šumski estetičar će vazda zagovarati primjerenu njegu divljači.

Samo živa šuma, ili šuma, za koju se znade, da u njoj ima života i to u onolikoj mjeri, kako to odgovara uvjetima naravi, jest podpunoma liepa.

Ne može se pomisliti šume u našem visokom i u sredodorju bez jelena i tetriebova, šume prigorja i ravnice bez srna, šume nizina i naplavina bez trčaka i bez fazana, pa i ako širi slojevi pučanstva ne udioničtвују u lovu, to i oni u živoj šumi uživaju veselje na dielu naravi, koja je puna i napućena sa lovnim životinjama.

Osobiti se obzir ima uzeti na gradjevine, koje se imaju podići u šumi u razne svrhe. Pod tim se nemaju razu-

mjevati samo šumarske i lovačke kuće, te zakloništa (kolibe za stanovanje), već i putevi, mostovi, prelazi, jasle i suše za krmivo divljači, u kratko sve ono, što se ma u kakove šumske i lovačke svrhe u šumi sagradi.

Većina različitih šumskih i lovačkih gospodarstvenih građevina rijetko će kada biti u protimbi sa slikom šume.

Njihova i lajku poznata svrha, materijal, iz kojega su izvedene, a koji je ponajviše iz šume uzet, osigurava im njeku stalnu skladnost sa okolicom. Vjetar i vrieme se za to brinu, da se izraziti izgled novogradnje skoro izgubi, te nastupi prijaznije oslabljenje bojâ.

Ti objekti ne trebaju za naše svrhe nikakove osobite brige. Mnogo više to traže predmeti visoke gradnje, te putevi koji šumu otvaraju. Obćenito rečeno, zahtjeva položaj u šumi i uz šumu njeku jednostavnost u gradnji. Razkoš je protivna šum. naravi. Najveća jednostavnost bi imala vladati po našem mišljenju u četinjavim šumama našega sredogorja i visokih brdina, jer one nikakove težke arhitekture ne podnašaju. Pritomu se rado prislanjamo na udomaćeni narodni način gradnje, specijalno kod nas na švicarsku kuću.

U šumama listačama u ravnicama, koje su mnogo bogatije na raznim oblicima od četinjavih šuma, gdje srezovi obuhvaćaju daleke ravnice ili male brežuljke i gdje su šume same najvažnijim elementom dotičnih krajeva, moći ćemo si na materijalu i gradjevnom stilu nješto više dozvoliti. I kod ugledne lovačke kuće jednostavnost u gradnji bolje odgovara današnjem zbiljnom karakteru lovstva, nego li prevelika razkošnost. Vrieme razkošnih lovova i velikih dvorskih lovnih ceremonija je već prošlo.

Pri osnutku šumskih puteva često se dogodi da nam ekonomski najopravdanija trasa dolazi u protimbu sa zakonima liepe crte, sa zahtjevima liepih vidika, izmjenom šumskih slika (sastojina) i t. d.

Izjednačenje takovih protimba jest ali uvek više stvar pojedinih slučajeva, nego li obćenitih pravila, te lastnot

least mora se ipak uvažiti, da se u gospodarstvenoj šumi kod sviju takovih skupih naprava ekonomski momenat u prvom redu u obzir uzeti mora. I za izgradnju puteva može se reći, da svrsi shodno i liepo uporedo ide jedno s drugim, pa da tehničke pogriješke obično znadu biti i pogreške na ljepoti.

III.

Šumarsko-politička strana pitanja, sa kojom se takodjer želimo malo pozabaviti, bila je napred kod obrazloženja Wilbrandova stanovišta samo mimogred spomenuta. Ovaj je momenat tako važan, da se samo sa onim, što smo o tom do sada spomenuli, ne možemo zadovoljiti.

U posebnom dielu svoje šumske estetike raspravlja pl. Salisch l. c. (*locis ceteris*) ponajprije pitanje najzgodnije uporabe tla: da li najme dotična šum. površina treba da ostane nepromjenjena, da li da se poveća, smanji ili razdieli.

Pri tome on ne misli samo na pojedinu šumu, ili šumski kotar, već veliku državnu cjelinu — Njemačku.

U Njemačkoj sa njezinom starom šumskom kulturom, sa njezinim srednjim, a u nekojim državama sa jako palim postotkom šuma, već je odavna učinjen predlog, da se stanje šuma poveća, da se one bolje razdiele, pa da svaka pokrajina odgoji šume, koje ona ne treba samo radi produkcije drva, već i na неки način i radi topline svoje unutrašnjosti.

Arndt hoće da se svi bregovi pošume, te da se poput starih bogovskih gajeva štuju; on hoće, da se njemačke ravnice zasade sa šumskim prugama, koje bi imale biti široke najmanje 1500 stopa, a najviše poldrugu milju jedna od druge udaljene.

Isto su stanovište zauzimali Riehl i Schleiden, ali bez da su stanovite predloge stavili.

Za odgoj mnogih malih šumica i šikara po poljima mnogi se je još glas u Njemačkoj podigao. Cotta je za svoje šumarsko-poljsko gospodarenje držao, da se za njim osobito ima težiti.

Kod nas je slično zagovarao Kristof Liebig u Pragu. Sa hollsteinskim „Kniekovima“ (živicama) i sa t. zv. westerwaldskim zaštitnim branjevinama (Schutzhegen) pokušalo se je takovo šematično razdjeljenje šume provesti.

Jedno i drugo su šumske pruge, koje su u stanovitim razmacima i širinama i kao spojevi već obstojećih šuma uzgojene u svrhu, da struje vjetrova lome i suzbijaju.

Odgovarale su dakle lokalnoj obće gospodarstvenoj svrsi.

Po našem mnenju će samo rietko uspjeti pokusi, da se šuma idealno razdjeljena uzdrži ili nova stvori.

Ne može se sva u jedan šematični poredak potegnuta pokrajina samo onako pod šumsku kulturu uzeti, pogotovo ne onda, kada je ista za unosniju kulturu sposobnija. I ne gledeći na to, bi slika okolice uslijed takovoga pravilnoga poredka trpila.

Ali nam se od velikoga značenja čini ovomu više akademičkom razgovaranju od pl. Salisch-a nadovezano zagovaranje, da se pustošine pošume, te zahtjev, da se to pošumljenje sa estetičkoga stanovišta provadja.

I zaista to je posve opravдан zahtjev, jer su troškovi takovoga pošumljenja vrlo veliki, pa se tada mogu i na to obziri uzeti. Ta i grieħ bi bio za naše vrieme, kada se kod novih nasada ne bi trsili oko ljepote buduće šume.

Kod obsežnih pošumljenja austro-ugarskoga krša, doći će se na to, da se u temeljne početne kulture (crnoga i Aleppobora) pomalo mješaju i listače, pa da se tako sa dobrim estetskim pravilom i uzgojem mješovite šume računa.

Evo šumsko-političkih mjera, koje su prikladne u interesu liepe šumske njege djelovati, a uzimajući pri tome obzir na osobite austrijske odnošaje:

1. podupiranje svih onih forma šumskoga vlastništva, koje su kadre dobro šumsko gospodarenje zajamčiti, a prama tomu

2. prenos (prekup) privatnih šuma, sa kojima je gospodarenje sa estetičnoga stanovišta poželjno, u državni ili zemaljski posjed, ili u posjed za to interesiranih gradova;

3. zabrana individualnoga razdjeljenja zadružnih šuma (zemljištnih zajednica);
4. pošumljenje pustošina i to čim brže i po njekoj osnovi;
5. zakonito uredjenje zaštite prirodnih spomenika;
6. proširenje šumskoga zakonodavstva u duhu modernih zahtjevâ čuvanja šuma.

Ne treba ni spominjati, da dobro promišljena njega šumljepote samo kod velikoga šum. gospodarstva može mesta imati, te da se malen, razcjepkan šumski posjed uz male iznimke, za takova nastojanja toliko kao izgubljen smatrati može.

Za ojačanjem dakle velikoga posjeda smjerajuće mjere stavljamo na prvo mjesto.

Što se tiče zaštite prirodnih spomenika, to su u Austriji natrag šest godina u toku priprave za uredjenje tih prilika, ali sve dosada ništa nije poznato o uspjehu tih priprava, te o zakonitom ili naredbenom uredjenju ote zaštite.

Što se je stvorilo, to je sve ostalo ograničeno na inicijativu državne šumske uprave i pojedinih veleposjednika.

U Hessenskoj obстоji zakon od godine 1902. u krieposti od 1. listopada t. g., koji zakon podjedno govori o prirodnim i umjetnim spomenicima.

Pod prirodnim spomenicima taj zakon smatra: „prirodne tvorevine zemaljske površine, kao: vode, pećine, drveće i slično, kojih uzdržavanje u povjestnom ili naravnom obziru za poljepšanje okolice, ili u osobite svrhe u većem interesu leže.“

Predlog, da se takovi objekti pod posebnu zaštitu stave, spada u djelokrug odsjeka za šumarstvo i komorsku upravu u ministarstvu financija, jer se polazi sa stanovišta, da šumarski tehničari najbolje prosuditi mogu, koji su objekti vredni takove zaštite i koji ju kao takovu trebaju.

Vlastnicima takovih prirodnih spomenika daje država njuku odštetu za štetu, koja im nastaje time, što im se uskraćuje dozvola za eventualno namjeravanu promjenu takovih objekata.

U Badenskoj je vlada 20. kolovoza 1904. izdala nove odredbe za zaštitu za zemlju važnih i znamenitih predjela (okolica).

U Ba varskoj obстоји од мјесeca listopada 1905. jedan posebni zemaljski odbor за njegu prirode, у којем су оdboru zastupani: njemačko i austrijsko alpinsko društvo, izartalsko društvo za uzdržavanje pokrajinske ljepote okoliša Monakova, društvo za prirodnu znanost, botaničko i geografsko društvo, monakovsko umjetničko društvo, umjetničko udruženje Luitpoldove grupe, društvo inžinira i arhitekta, društvo za pučku umjetnost i znanost, te ornitološko društvo kroz svoje delegate.

Namjerava se takodјer, да се у сredištu okružnih vlastih slični odbori stvore (Sravni: Conwentz 1. c.)

U Pruskoj spominjem ponajprije zakon od 2. lipnja 1903., koji pomoću oglasa (reklama) nastoje djelovati proti oštećivanju za zemlju znamenitih predjela.

Od 22. listopada 1906. datira naredba, којом је за njegu prirodnih споменика у министарству за наставу посебно место (odsjek) основано, те темелјна наčela djelatnosti тога места обнародована.

Prema тому је нaročita zadaća тога odsjeka: pronalaž, изтраživanje i trajna pazka u Pruskoj налazeћih se природних споменика; izdavanje мјера, које су прикладне за uzdržavanje тих споменика; потicanje sudionika na redovito uzdržavanje pogibelji izvrženih споменика, njihovo вiećanje kod ustanovljivanja nužnih заштитних мјера, te namicanje трошкова за njihovo uzdržavanje. Predbježno se dosada nije nužnim smatralo, да се посебни закон у том pogledу stvori.

Kako je poznato, pozvan је profesор dr. Conwentz u Danzigu за državnoga povjerenika oko njеге природних споменика u Pruskoj. Izašla izvješća за годину 1906. i 1907. (Berlin 1907. i 1908., bei Gebrüder Bornträger) svjedoče, sa kakovim uspjehom ovaj поборник за njegu природних споменика svoju liepu službu vrši.

U France skoj je zakonom od 1906. заштита природних споменика već uredjena. U svakom departementu obстоји по jedno povjerenstvo (Commissiona des sites et monuments naturels de caractere artistique), која objekte такове vrsti vodi

u popisu. Povjerenstvo može vlastnika takovoga objekta pozvati na očitovanje, da li je pripravan, da na takovim objektima bez oblastne dozvole neće nikakove promjene preduzimati. Obveže li se vlastnik na to, to je stvar na željeni način riešena. U protivnom slučaju može prefekt u ime departementa i načelnik u ime dotične obćine pristupiti izvlastbi dotičnoga zemljišta prema ustanovama dotičnoga izvlastbenoga zakona od godine 1841.

Iz toga se vidi, kako se u novije vrieme teži za njegovom i čuvanjem prirodnih spomenika. I mi se nadamo, da će se i austrijska vlada obzirom na jednodušne zaključke stvorene godine 1907. u šumarskoj sekciji medjunarodnoga gospodarskoga i šumarskoga kongresa u Beču, odlučiti, da to pitanje k rješenju privede.

Čini nam se ipak, da se prema vladajućim okolnostima u Austriji, još nije odlučilo na izdanje mjera za uzdržavanje i njegu prirodnih spomenika. Mora se za to još i na drugi način i to onako, kako smo ga u točki 6. spomenuli pobrinuti.

O napred spomenutom i po Wilbrandu stavljrenom zahtjevu, da se šume, koje se za odmor posjećuju, moraju i liepe (landschaftlich schön) uzdržati, može se u različitom smjeru razmišljati. — Izravnanje konflikta, koji se u ovom pitanju može poroditi između publike, željne okriepe (razumjevajući okriepu ili oporavak u fizičnom i duševnom smislu), te šumoposjednika, koji računa na slobodu uživanja svojega vlastništva, očito se ne može očekivati od izdanih zakona ili naredaba za uzdržavanje i njegu prirodnih spomenika.

Doduše država i obćine, koje takove šume posjeduju, neće se takovim zahtjevima protiviti, jer leži u njihovom vlastitom zvanju, da obće blagostanje svrsi shodnim postupkom svojih šuma podupiru. To se ali ne može i od privatnika tražiti, pa ako ga želimo uza sve to na to pridržati, to može biti samo pomoću kojega novoga zakona, jer naš šumski zakon никакovu zaštitu ljepote (Schönheitsbann) ne poznaje.

Slučajevi su učestali, da se zahtjevima, koji se u okolišu velikih gradova i lječilišta stavlju za intaktno uzdržavanje

šume, nastoji sa pooštrenim mjerama šumskoga zakona uđovljići, akoprem taj zakon takove slučajeve nije predvidio. Nitko ne može privatnomu šumo-posjedniku zabraniti, da njeku liepu staru sastojinu, koja se nalazi u blizini lječilišta i koju radi odmora posjećuju, čisto ne posjeće. Dogodi li se to ipak, eto opravdane zlovolje od strane publike, a oblastima manjkaju svaka sredstva, da sjeću odkloni i konflikt interesenata izravna.

Od Wilbranda naglašeni zahtjev naglašuje se energično i u Austriji u blizini gradova, lječilišta i ljetovališta, ali kako da se tomu pomogne?

Po našem mišljenju morali bi šumovlastnici čvrsto naglašivati, da su stege, kojima se oni u interesu obćega dobra pokoriti moraju, u drž. šum. zakonu od 3. prosinca 1852. propisane, pa da se od toga dalje iduće stege samo na novoj zakonitoj podlozi i uz odgovarajuću odštetu, šumovlastnika staurati mogu.

Jedan bi takov novi zakon imao po prilici ovako glasiti: Ako zdravstveni obziri, ugodnosti i ljepota njekoga mjesta ili okolice zahtjevaju, da se u stanovitim šumama zavede stanoviti, od običnoga gospodarenja različiti postupak, to su u tomu interesirane stranke ovlaštene, da uz točnu naznaku objekta i uz obrazloženje mjerodavnih odnošaja, zatraže kod političke oblasti osiguranje posebnoga postupka sa šumom.

Politička oblast na temelju očevida na licu mjesta prosudjuje, da li imade dovoljnih razloga za traženo ograničenje vlastništva na šumu ili ne.

U prvom slučaju ustanavljuje oblast vrst i način posebnoga postupka sa šumom, a na temelju istoga odmjeruje i odštetni iznos, koji se ima šumovlastniku za prouzročene prihodne gubitke i gospodarstvene tegobe naknaditi.

Ova samo u glavnim potezima naznačena načela podudarala bi se sa ustanovama, koje se nalaze u §. 19. šum. zakona od godine 1852., a tiču se zabrane njeke šume u svrhu fizičnoga osiguranja osoba, države ili privatnoga dobra.

Iz u prvom dielu ove razprave protumačenoga razvoja šumsko-estetičkih težnja proizlazi, da su iste u početku bile samo njeki kalam (ciep), koji je sa umjetnosti uzgoja vrtova, prenešen i na šumsko gospodarstvo, pa da su se skoro iza toga porodili obziri za blagostanje, na koje je u prvom redu država, kao šumoposjednik uzela obzir.

Najjasnije se to iztiče u temeljnim rečenicama šumarskoga nadsavjetnika Dr. König-a u burno doba godine 1848.

Čim više se je šuma ne samo umanjivala, nego i njezinoj prvobitnosti (Ursprünglichkeit) nanašala šteta, a moderna kultura sve jače u naravni život prirode prodirala, tim je odlučnije, spočetka polagano se primičući pokret, dolazio u živahan mah, koji ga danas obilježuje.

Kao što je pred njekoliko decenija snažno odzvanjao glas „van iz šume“, tako se snažno danas čuje „u šumu“.

Mi se od pokreta ne smijemo dati siliti, nego je bolje da mu u susret dodjemo i da ga vodimo.

Same šumske mjere oko njege šumske ljepote, u koliko se te mjere u dogledno vrieme u obće mogu ostvariti, jesu većinom takove, koje su u skladu sa gospodarstvom, često i na korist istomu, a mogu se bez, ili samo uz neznatne troškove izvesti.

U koliko je takovih slučajeva, to će šumoposjedniku i šumarskom tehničaru samo moralnom dužnošću biti, da se osvrću i na estetične zahtjeve u šumskom gospodarstvu.

Preko te ali granice, ako se šumoposjednik na zahtjev ne bude znao dobrovoljno odreći slobodnoga uživanja svojega vlastništva, morati će država zakonodavnim putem sudjelovati

Dovle Dimitz-ov članak, pa ču sada i ja koju o predmetu da rečem.

* * *

(Svršit će se).

LISTAK.

Osobne vijesti.

Imenovanja. Njegovo cesarsko i kraljevsko Apoštolsko Veličanstvo blagoizvoljelo je previšnjim riešenjem od 28. svibnja t. g. premilostivo imenovati kr. šumarskog savjetnika Vilima Tölg a kr. šumarskim nad-savjetnikom.

Njegovo ces. i kr. Apoštolsko Veličanstvo blagoizvolilo je premilostivo podieliti kr. šumarskom savjetniku Robertu Bokoru, predstojniku kr. nadšumarskog ureda u Vinkovcima, — naslov i značaj šumarskog nadsavjetnika; a kr. šumarskom inžiniru Juliju Pfeifferu naslov i značaj šumarskog nadinžinira.

Kr. ug. ministar za poljodjelstvo imenovao je u statusu šumarskih činovnika namještenih kod uprave erarskih šuma u Hrvatskoj i Slavoniji, kr. šum. nadinžinira providjenog sa naslovom i značajem kr. šumarskog savjetnika Alberta Rosmanitha, kr. šumarskim savjetnikom u VII. plaćevnom razredu, a kr. šum. inžinirske pristave Amadeusa Munteanua i Augusta Sztripszky-a kr. šumarskim inžinirima u IX. plaćevnom razredu.

Kr. ug. ministar za poljodjelstvo blagoizvolio je u području kr. nadšumarskog ureda u Vinkovcima, u statusu šumarskih činovnika namještenih kod uprave erarskih šuma u Hrvatskoj i Slavoniji, imenovati kr. šumarskog inžinira i šumskog reditelja Krstu Petény-a kr. šumarskim nadinžiniru u VIII. plaćevnom razredu.

Kr. ug. ministar za poljodjelstvo imenovao je kod kr. šumarskog ureda na Sušaku kr. šumarsko-inžinirskog pristava Mihajla Vassányia kr. šumarskim inžiniru u IX. plaćevnom razredu, te kr. šumarsko-inžinirske kandidate Daniela Károlyia i Todora Budisavljevića, kr. šumarsko-inžinirskim pristavima u X. plaćevnom razredu.

Ban kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije imenovao je šumarskog pristava Radivoja Dmitrovića šumarom u X. činovnom razredu, sa sustavnim berivima kod I. banske imovne občine.

Premještenja. Kr. ug. ministar za poljodjelstvo obnašao je u interesu službe premjestiti i to: naslovom i značajem kr. šumarskog nad-savjetnika providjenog kr. šumarskog savjetnika Ivana Mariányia iz Budimpešte na Sušak, te mu povjeriti upravu kr. šumarskog ureda na Sušaku; nadalje kr. šumarskog nadinžinira Krstu Petényi-a iz Vin-kovaca u Budimpeštu, te naslovom i značajem kr. šumarskog nadinžinira providjenog kr. šumarskog inžinira Julija Pfeiffera iz područja kr. nadšumarskog ureda u Vinkovcima, takodjer u Budimpeštu, i to obojicu kr. ug. ministarstvu za poljodjelstvo u Budimpešti.

Iz upravne prakse.

Privatno-pravni sporovi izmedju zemljištne zajednice i trećih osoba (neovlaštenika), dakle i sporovi izmedju dvih ili više zemljištnih

zajednica spadaju pod nadležnost sudbenu, a ne pod nadležnost upravni oblasti. Prinos k tumačenju §§ 50. do 53. zakona od 25. aprila 1894. o uređenju zemljištnih zajednica; zak. članku 7. od 28. februara 1874. o sudačko vlasti i § 14. sl. d) zakona od 23. februara 1893. o unutarnjem uređenju kr. stola sedmorice. (Rješitba kr. hrv. slav. dalm. stola sedmorice u parnici od 28. januara 1910. br. 183.

U parnici: I. zem. zajednice Z. zastupane po glavaru Franji K., tužiteljke, proti zemljišnoj zajednici K., zastupanoj po glavaru Mati M., tuženoj, na priznanje prava vlastnosti diela kat. čest. broj 1149/1. u grunt. ul. broj 155. občine K. spp., u kojoj je kr. kot. sud u B. odlukom od 2. juna 1908. broj 8893. gr. ukinuo čitavi postupak u parnici radi nenadležnosti, jer da spor spada pred upravne oblasti i naložio tužiteljici, da naknadi tuženoj troškove parbene sa 252 K. 90 fl.;

II. zemljišne zajednice K. po glavaru Antunu V., tužiteljke, proti zemljišnoj zajednici S., po glavaru Juri Š., tuženoj na priznanje prava vlastnosti diela kat. čest. broj 2806 iz grunt. ul. broj 228. občine S. spp., u kojoj je kr. kotarski sud u B. osudom od 6. oktobra 1907. broj 11.675 gr. tužiteljicu sa tužbom za sada odbio, a parbene troškove među strankama prebio, a kr. banski stol rješitbom od 21. maja 1908. broj 10.756 uslied priziva tužiteljice prvosudnu osudu ukinuo i naložio nu daljnji postupak, jer da nije razpravljeno o tom, da li je posjed parbećih se zemljišnih zajednica ustanovljen bez razgovore ili uz ovu, jer samo u potonjem slučaju, naime u slučaju rješena prepora po razgodnom povjerenstvu, je otvoreno nezadovoljnoj stranci put pravde pred sudom, dočim u slučaju uredjenja dobrovoljnoga bez razgovore ne može sud konačno rješiti prepora;

uslijed predloga kr. zemaljske vlade, odjela za unutarnje poslove od 24. decembra 1909. broj 68 063 i pravosudja od 10. januara 1910. broj 24.183 iz god. 1909.:

vidiv, da zakon od 25. aprila 1904. sbor. broj 36 o uređenju zemljišnih zajednica normira odnose pojedine zemljišne zajednice i njegovih ovlaštenika, a ne privatno pravne odnose između dvih ili više zemljišnih zajednica, te po tom spada u nadležnost upravnih oblasti rješavanje samo takovih zahtjeva, koji se temelje na rečenom zakonu, te se tiču odnosa ovlaštenika zemljišne zajednice prema potonjou, a ne sporovi između zajednice i trećih osoba, dakle niti sporovi među pojedinim zemljišnim zajednicama (§§ 50.—53.)

po § 14 sl. d) zakona od 23. februara 1893. izrekao je kr. stol sedmorice: da je gornjim odlukama kotarskoga suda u B. i gori citovanom rješitbom kr. banskoga stola povrieden zakon u tom, što istim rješitbama nije priznana izključiva nadležnost sudska u sporovima, odnosećim se na priznanje vlastničtvai istupa u posjed te smetanja posjeda nekretnina između dvih ili više zemljišnih zajednica.

Ujedno odlučuje kr. stol sedmorice po čl. 7. zakona od 28. februara 1874. sbor. broj 15 sporazumno sa kr. hrv. slav. dalm.

zemaljskom vladom, odjelom za unutarnje poslove, da je u gori navedenim sporovima nadležan za daljni sudbeni postupak kr. kotarski sud u B., kojemu se nalaže, da dalje u rečenim parnicama uredjuje.

U. M. pr. d. priobćio: Fr. Haladi

Postupak kada zemljištna zajednica traži, da joj se povrate nekretnine, usurpirane po ovlaštenicima. (Prinos tumačenju § 50. zakona o d. 25. aprila 1894. o uređenju zem. zajednica.)

Odlukom kr. kotarske oblasti u M. od 5. februara 1908. br. 321 odlučeno je, da su I. S. i dr. dužni usurpirane površine zemlj. zajednice I. napustiti u roku od 14 dana pod pretnjom globe od 100 K.

Odlukom kr. žup. oblasti u V. od 22. januara 1909. br. 218 ukinuta je prvostepena odluka s razloga, jer nisu na licu mjesta po vještaku ustanovljene usurpacije, te se ne zna, o kojem se zemljištu radi.

Rješitbom kr. zem. vlađe odjela za unut. poslove od 11. decembra br. 6784 potvrđena je drugostepena odluka time, da u stvari valja povesti slijedeći postupak:

Ponajprije treba ustanoviti, da li su I. S. i dr. ovlaštenici zem. zajednice I. i da li oni još uvijek posjeduju usurpirano zemljište zemlj. zajednice.

Ako se ustanovi, da su ovlaštenici zemlj. zajednice i da nisu napustili usurpacije, tada valja izazvati zaključak glavne skupštine ovlaštenika zemlj. zajednice I. o tom, da li zemlj. zajednica traži, da se usurpirane površine njoj natrag ustupe.

Ujestnom slučaju valja odrediti očeviđ na licu mjesta uz prisustovanje mjerničkog vještaka, te na tom očevidu valja točno uz gruntovine oznake ustanoviti, koji je komad zemljišta zemlj. zajednice pojedini prijavljenik usurpirao, koliku površinu taj komad imade i koliko isti vriedi prema mjestnim okolnostima.

O tom valja sastaviti načrt; a kod samog očevida imadu se slušati prijavljenici i po strankama eventualno ponudjeni svjedoci.

Odnosnom zapisniku valja priložiti ureda radi pribavljeni izvadak iz onog gruntovnog napisnika, u kojem su upisane nekretnine, o kojima se u ovoj stvari radi.

Na temelju tako provedene rasprave imade kr. kot. oblast salvo recurou izreći prvmolbenu odluku.

Upozoruje se, da u ovakovim slučajevima zapričešenju globe ne ima mjesta, nego postupajuća oblast, kad je dokazana usurpacija, treba da u odluci odredi, da je usurpant dužan usurpirano zemljište napustiti i zemlj. zajednici u posjed predati u roku od 14 dana pod prijetnjom inakog prisilnog ovršnog uvedenja zemlj. zajednice u posjed usurpiranog zemljišta na trošak usurpanta.

U. M. p. d. priobćio: Dr. A. Goglia.

Uvrštenje grčko-katoličkog dušobrižništva u pravoužitni katastar krajiske imovne občine. (Rješitba kr. hrv. slav. dalm. zem. vlade, odjela za unutarnje poslove, od 16. oktobra 1909. br. 58.214).

Utok gospodarstvenog ureda imovne občine K. odpućuje se, te se potvrđuje drugostepena odluka županijskog upravnog odbora od 13.

jula 1909, broj 893, kojom je odlučeno, da se grčko-katoličko dušobrižništvo u P. imade uvrstiti u pravoužitni katastar imovne obćine K. i to iz slijedećih razloga:

Grčko-katoličko dušobrižništvo u P. po svom pravnom položaju imade se smatrati filijalom grčko-katoličke katedralne župe K., a tamo izaslani svećenik eksponiranim kapelanom K. župe s iznimnim pravom vodjenja matičnih knjiga.

Dodaje se, da je grčko-katolički svećenik u P. stalno i trajno eksponiran.

S obzirom na to, kao što i s razloga, što je za grčko-katoličkog dušobrižnika u P. iz zemaljske vjerozakonske zaklade godine 1909. sistematizirana kongrua godišnjih 800 K, ter tim stabilitet toga mjesta utvrđen tako, da se ono smatra dušobrižništвом (kuracijom), koje će, netom mu se dotacija poboljša, biti proglašena pravom župom, valjalo je grčko-katoličkom dušobrižništву u P. priznati pravoužitništvo u imovnoj obćini K. iz razloga, što je namjera starih krajiških propisa, a dosliedno tomu i namjera, na te propise oslanjajućeg se naputka A) k zakonu od 11. jula 1881., kojim se razjašnuju odnosno preinačuju neke ustanove zakona od 15. juna 1873 o imovnim obćinama u hrv. slav. vojnoj Krajini, da se iz krajiških šuma daje potrebitno gradjevno i gorivo drvo svakoj crkvi i svakom službeniku crkve na krajiškom području i to ne samo od prije postojaloj, već i takovoj, koja je nastala poslije sastavka katastara i koja danas nastaje. U M. p. d. priobćio Fr. Haladi.

Različite viesti.

Državni ispit sposobljujući za samostalno vodjenje šumskog gospodarstva. P. n. gg. kandidati za taj ispit upozoruju se, da se molbenice za dozvolu polaganja toga ispita, u smislu alineje 1. § 2. odnosne naredbe kr. hrv.-slav.-dalm. zem. vlade, odjela za unutarnje poslove od 20. lipnja 1907. broj 17.010 imaju kr. zemaljskoj vlasti podnjeti do k o n c a m j e s e c a k o l o v o z a svake godine, ne čekajući na oglas, kojim će se svojedobno opredieliti dan, kada će se ispit obdržavati.

Izkaz uplaćene članarine I. zazreda, upisnine, pretplatnine te podupirajućih prinosa, u razdobju od I. svibnja do 30. lipnja 1910. — I. Uime dužne i tekuće članarine te upisnine uplatiše gg. članovi: Crnadak Milan 10 K, Czeisberger Ernest 15 K, Čop Anrija 10 K, Dodig Stjepan 10 K, Demetrović Gjuro 10 K, Dmitrović Radivoj 5 K, Brausil Miroslav 10 K, Bujan Josip 10 K, Bogoević Tomo 5 K, Bilić Pavao 10 K, Bauer Vjekoslav 10 K, Bubanj Vjekoslav 10 K, Basara Teodor 10 kruna, Frusić Andrija 10 kruna, Fusić Fran 5 kruna, Georgijević Teodor 10 kruna, Grozdanić Milan 10 kruna, Gulin Josip 10 kruna 80 fil., Grünwald Josip 10 kruna, Heide Josip 12 K, Hajek Bogoslav 10 K, Hradil Dragutin 10 K, Ivić Franjo 10 K, Klemenčić Kosta 10 K, Kuzma Gyula 10 K, Kranje Božo 20 K, Lepušić Milan 20 K, Lasman Dragutin 10 K, Langhofer dr. A 10 K, Markulin Ivan 5 K, Matičević Makso 2 K 50 fil., Mirković Milan 10 K, Neferović Franjo 10 K, Nešković Borivoj 15 K, Odžić Ivan 10 K, Peićić pl. Viktor 10 K, Prpić Stjepan 10 K, Petračić dr. A. 10 K, Paradžiković Gjuro 10 K,

Pleša Nikola 3 K, Peheim Ivan 20 K, Polović Gjuro 10 K, Piršić Vilim 10 K, Prpić Petar 10 K, Perušić Andrija 10 K, Rukavina Josip 10 K, Rukavina pl. Rudolf 10 K, Simić Stjepan 10 K, Sekulić Milorad 10 K, Stanić Jovan 32 K 43 fil., Solarić Teodor 10 K, Stanisavljević Krešimir 20 K, Turkalj Zlatko 10 K, Vac Gašo 1 K 50 fil., Vidmar Vilko 10 K, Wiethe Dragutin 60 K i Žegarac Pavle 50 K. **Ukupno 701 kruna 23 fil.**

— II. Pretpлатnine i podupirajućeg prinosa: Otočka imovna občina 100 K i M. Gecan 6 K. **Ukupno 106 kruna.** — Opazka u izkazu uplaćenih članarina I. razreda otisnutom u „Sumarskom listu“ broj 6. — 1910. ispušten je pomutnjom g. Josip Šustić sa uplatom od 10 kruna.

Prolomi oblaka. Dne 7. lipnja 1910. nastao je uslijed nevremena prolom oblaka nad selom Laze (Prnjavor), te je voda počinila silnu štetu kako u selu, tako i u obližnjim šumama grada Požege. — U jednoj grabi gradske šume bilo je naslagano do 200 metrički hvati izradjenoga i u hvatove složenoga bukova i grabova goriva drva (cijepanica). Drva su bila opredijeljena za izvoz u Požegu.

Usljed proloma oblaka narasta je voda u toj grabi do 5 metara visine, te je uslijed svoje brzine i dubljine digla sva drva i odnesla jarkom 4 kilometra daleko do sela Koprivnice blizu željezničke stanice Ratkovice.

Voda je raznesla cijepanice po poljima i livadama iznad sela Koprivnice, a dosta je drva ostalo i po šumama pleterničkog vlastelinstva. Dakako da su se seljaci odma pobrinuli za „doplavljenia im drva“, jer su odma počeli dovažati drva u svoja dvorišta.

Nu na zamolbu grad. poglavarstva, izdala je kr. kotar. oblast u Požegi odma telefonski shodne odredbe, da se doplavljena drva neodvezu; dočim su se odma uputili na lice mjesta gradski načelnik i gradski nadšumar, te preduzeli sve mjere, da se drva sačuvaju i svezu na jedno mjesto, što im je i uspjelo.

Grad trpi štetu, pošto se ta drva u Požegu dovesti ne mogu, jer ih je voda na protivnu stranu grada odnesla do 10 kilometara daleko od Požege.

Drva, koja svežena i pronadjena budu, morati će se na licu mjesta prodavati i izvesti na željezničku postaju Ratkovica; dočim se već sada znade, da se do 30 hvati drva pronaći neće, jer ih je voda odplavila.

Dok ovo pišem saznao sam da je 13. lipnja bio silan prolom između Pleternice i Ratkovice, kao i u Brestovcu udaljenom od Požege 6 kilometara. Voda je počinila silnu štetu po poljima i u šumama, dapače je silno oštećena i željeznička pruga između Pleternice i Ratkovice.

U Daruvaru, Kamenskom i Pakracu bili su ovih dana takodjer silni prolomi oblaka i poplave. Svakdje je silne štete u šumi i na polju. U Orljavi našao je smrt jedan oružnik postajevodnik.

Svatko se pita za razloge učestalim prolomima oblaka i poplavama u ovim krajevima. Jednostavni je tu odgovor: „Čuvajte, ne krčite i ne haraćite šume!“

Gašo Vac, kr. kot. šumar.

Zaključni

I. Prihod. (Pokriće.)

hrv.-slav. šumar. društva i Köröskenijeve

Tek. broj	Stavka	P o i m e n c e	Zag. 1909. bilo pre- liminirano	G. 1909. zaista pri- mljeno
			k r u n a	
		A. Društvene imovine:		
1		Novčani ostatak koncem g. 1908. - - - - -		4745·97
2	a	Šumarske akademije - - - - -	6128·60	9995·28
	b	lovačko-ribarskoga društva - - - - -	244·80	61·20
	c	iztočnog prizemnog stana - - - v - -	893·52	244·20
	d	iztočnog stana u II. katu - - - - -	1200-	240-
	e	zapadnog prizemnog stana - - - - -	1044·48	641·20
	f	zapadnog stana u II. katu - - - - -	1126·08	1120·90
	g	za stan zajedničkog bivšeg podvornika - - -	-	26·10
	h	za stan pazikuće - - - - -	-	78-
3	a	Podpora zemlje šumarskom društvu - - - - -	1200-	1200-
	b	Podpora zemlje za izdavanje „Lug. Vjestnika“ - - -	400-	400-
4	a	Članarina I. razreda tekuća - - - - -	2500-	1920·53
	b	Članarina I. razreda zaostala - - - - -	500-	1613·51
5	a	Članarina II. razreda tekuća - - - - -	2000-	2127·50
	b	Članarina II. razreda zaostala - - - - -	200-	326·80
6		Prinos podupirajućih članova - - - - -	800-	1830-
7		Upisnina - - - - -	50-	111-
8		Oglasni - - - - -	150-	305·28
9		Kamati (međutim) - - - - -	100-	287·22
10		Diplome - - - - -	-	-
11		Vanredni primod - - - - -	-	637-
12		Utemeljiteljni prinosi - - - - -	-	-
13		Predbrojnina - - - - -	400-	466-
14		Kamati utemeljiteljne novo uložene glavnice - - -	7-	29·10
		Ukupno - - -	18939·48	28406·79
		Usporediv izdatak sa - -		18339·12
		Pokazuje se blag. ostatak		10067 67
		B) Pripomoćne zaklade:		
1		Ostatak koncem g. 1908 - - - - -	1920·40	2165 74
2		Kamati na glavnici posudjenu šumarskom društvu -	400-	400-
3		Pristupnine - - - - -	-	151-
4		Darovi - - - - -	-	155-
5		Kamati na hypotekarne založnice i dobit prigodom nabave zadužnica) - - - - -	40-	101·60
6		Kamati na uloženu gotovinu - - - - -	40-	11·36
		Ukupno - - -	2400·40	2984·70
		Usporediv izdatak sa - -		501·32
		Pokazuje se blag. ostatak		2433·38

B i-

A. Društvene imovine: Zbiljni prihod: 23660·82 K (nakon odbitka ostatka od g. 1908.)
razchod: 18339·12 K
Višak: 5321·70 K.

I. Aktiva :	Šumarski dom - - - - -	228000- K
	Društveni muzej - - - - -	10890- K
	Društvena knjižnica - - - - -	716·v- K
	Pokućstvo i in inventar, predmeti - - -	1400- K
	3 kom. 4½% hip. zaduž. (S. III. br 155. 190. 192.)	4000- K
	Uložnica I. hrv. šted. br. 139 342 sa - - -	5290·40 K
	Cheque-knjizičica komerc. banke sa - - -	612- K
	Gotovina u blagajni - - - - -	165·27 K
	Ukupno -	257517·67 K

č tomu još izkazani ali ne likvidirani dug na članarini I. i II. raz. sa 7157 K.

Opazka. Zaklada utemeljena u spomen pokoj. kr. zemalj Šum nadzornika i tajnika društva Andrije Borčića.

račun

pripomoćne zaklade koncem godine 1909.

II. Rashod (Potreba).

Tek. broj	Stavka	Poimence	Za g. 1909. bilo pre- liminirano	G. 1909. zaista izdano
			k r u n a	
		A. Društvene imovine:		
1	a	Odplata zajma brodskoj imovnoj občini - - - - -	7808·36	7808·36
	b	Porez i namet - - - - -	480·-	539·76
	c	Plin - - - - -	250·-	124·48
	d	Vodovodna pristojba - - - - -	225·-	219·40
	e	Osiguranje kuće - - - - -	100·-	74·50
	f	Plaća pazikuće - - - - -	480·-	290·-
	g	Uzdržavanje kuce - - - - -	500·-	717·04
	h	Stan zajedničkog podvornika - - - - -	-·-	-·-
	i	Stan pazikuće - - - - -	-·-	-·-
2	a	Uzdržavanje muzeja - - - - -	200-	50·16
	b	Plaća zajedničkom podvorniku - - - - -	-·-	-·-
3		Paušal tajniku - - - - -	-·-	-·-
4		Paušal blagajniku - - - - -	600·-	575·-
5	ab	Paušal uredniku za »Sum. List« i »Lug. Viestnik«	600·-	600·-
6		Nagrada suradnikom - - - - -	1060·-	1148·30
7		Tiskak „Sumarskog lista“ i „Lugarskog viestnika“ -	1000·-	862·55
8		Vez i odprema tih listova - - - - -	2800·-	3031·93
9		Nabava strukovnih časopisa - - - - -	750·-	628·06
10		Trošak knjižnice, nabava i vez knjiga - - - - -	120·-	120·34
11		Pisacé potreba uprave - - - - -	100·-	93·44
12		Pošta i biljezi - - - - -	46·12	64·92
13		Tiskanice - - - - -	120-	121·02
14		Štipendij za šumarsku akademiju - - - - -	100·-	82·60
15		Podpore - - - - -	-·-	-·-
16		Kamati pripom. zakladi za posudjenu gradj. glavniciu	-·-	-·-
17		Vanredni trošak - - - - -	400·-	400·-
18		Trošak glavne skupštine - - - - -	100·-	658·26
19		Povrat predajma podignutog g 1907. iz ostatka zaj- movne glavnice - - - - -	200·-	129·-
			900·-	-·-
		Ukupno - - -	18939·48	18339·12
		B. Pripomoćne zaklade:		
1		Potpore prema pravilima - - - - -	400·-	500·-
2		Poštarina - - - - -	-·-	1·32
		Ukupno - - -	400·-	501·32

I a n c a

II. Pasiva : Dug brodskoj imovnoj občini - 88725·69 K

Dug pripomoćnoj zakladi - - 9815·12 K

Ukupno 98540·81 K

B Pripomoćne zaklade : Zbiljni prihod: 2984·70 K

„ razvod: 501·32 K

Ostatak; 2483·38 K

I. Aktiva: Posudjena glavnica hr.v-slav. šum. društvu - - 9815·12 K

3 kom. 4½% zadužnica hipotek. banke (Ser.

III. br. 147., 157. i 184. - - - - - 2200·- K

Uložnica I. hrv. štedionice br. 103.876 sa - - 283·38 K

Ukupno - - - 12298·50 K

II. Pasiva : ne ima.

iznosila je koncem god. 1909. 624·50 K, a uložena je u I. hrv. štedioni u Zagrebu, na uložnicu br. 154.580

Nacrt proračuna**Pokriće (Prihod):**

predložen XXXIV. redovitoj

Tекуći broj	Stavka	P r e d m e t	God. 1909 zaista	primjeno	Za godinu 1910, preliminirano	Za godinu 1911, se predlaže
			Kruna			
A) Za društvenu imovinu.						
1		Šumarski dom :				
2	a	Novčani ostatak koncem godine 1910. - - - - -	10067.67	5752.—	6300.—	
2	b	Stanarina šumarske akademije - - - - -	9995.28	10774.—	12423.—	
3	a	za 2 stana u souterrainu - - - - -	104.10	600.—	600.—	
3	b	Podpora zemlje šumarskom društvu - - - - -	1200.—	1200.—	1200.—	
4	a	za izdavanje „Lugarskog vijestnika“ - - - - -	400.—	400.—	400.—	
4	a	Članarina I. razreda tekuća (od 300 člana) - - - - -	1920.53	3200.—	3000.—	
5	b	I. " zaostala - - - - -	1613.51	2000.—	3500.—	
5	a	II. " tekuća (od 800 članova) - - - - -	2127.50	1800.—	1600.—	
5	b	II. " zaostala - - - - -	326.80	500.—	500.—	
6		Prinos podupirajućih članova - - - - -	1830 —	1700.—	2000.—	
7		Predbrojnilna - - - - -	466.—	430 —	400.—	
8		Upisnina - - - - -	111.—	72.—	80.—	
9		Kamati od vrednostnih papira i uložene gotovine -	316.32	250.—	250.—	
10		Diplome - - - - -	—.—	100.—	50.—	
11		Oglasni - - - - -	305.28	150.—	300.—	
12		Vanredni prihod - - - - -	637.—	50.—	97.—	
		<u>Ukupno</u> - - -				32700.—
		Usporediv sa rashodom od				20100.—
		Pokazuje se eventualni preostatak od - -				12600.—
B) Za pomoćnu zakladu.						
1		Kamati od vrednostnih papira i uložene glavnice -	512.96	500.—	512.—	
2		Prinosi i pristupnine - - - - -	306.—			
		<u>Ukupno</u> - - -				512.—
3	C.	Za zakladu u spomen pok. Andrije Borošića.				
		Ža tu zakladu nije još svrha odredjena — a iznosi 15./VII. 1900. = 1933 K 40 fil. te je uložena uz 4% ukamaćenje na uložnicu I. hrv. štedione u Zagrebu br. 154580.				

U Zagrebu, koncem mjeseca srpnja 1910.

Predsjedništvo hrv.-slav. šumarskoga društva.

za godinu 1911.

glavnoj skupštini društva.

Potreba (Razhod)

Tekući broj	Stavka	Predmet	Godine		
			1909.	1910.	1911.
			zaista izdano	bijaše pre- liminirano	predlaže se
			Kruna		
		A) Za družtv. imovinu:			
1	a	„Šumarski dom“: odplata zajma brodskoj imovnoj obćini - - - - -	7808.36	7808. -	7808. -
	b	porez i namet - - - - -	539.76	500. -	600. -
	c	plin - - - - -	124.48	180. -	50. -
	d	vodovodna pristojba - - - - -	219.40	228. -	228. -
	e	osjegurnina za zgradu - - - - -	74.50	74.50	74. -
	f	uzdržavanje zgrade - - - - -	717.04	500. -	1000. -
	g	plaća pazikući - - - - -	290. -	240. -	300. -
2		Paušal tajniku - - - - -	575. -	600. -	600. -
3		Paušal blagajniku - - - - -	600. -	600. -	600. -
4		Paušal uredniku za „Šumarski list“ i „Lugarski viestnik“ - - - - -	1148.30	1200. -	1200. -
5		Nagrada suradnikom - - - - -	862.55	1500. -	1500. -
6		Tisak „Šum. lista“ i „Lug. Viestn.“	3031.93	2800. -	3500. -
7		Vez i odprema tih listova - - - -	628.06	750. -	700. -
8		Nabava strukovnih časopisa - - - -	120.34	150. -	150. -
9		Nabava i uvez knjiga za knjižnicu	93.44	200. -	500. -
10		Pisaće potrebe uprave - - - - -	64.92	50. -	100. -
11		Tiskanice - - - - -	82.60	100. -	100. -
12		Podpore - - - - -	- .	400. -	400. -
13		Pošta i biljezi - - - - -	121.02	200. -	300. -
14		Trošak glavne skupštine - - - - -	129. -	200. -	200. -
15		Vanredni trošak - - - - -	658.16	160. -	195. -
		Ukupno - - -			20100. -
		B) Za pripom. zakladu:			
1		Podpore prema razpoloživim ka- matama glavnice - - - - -	500. -	500. -	500. -
		Ukupno - - -			500. -

Skupština „Društva gospodarskih i šumarskih činovnika Hrvatske i Slavonije“. Kako smo već spomenuli u prošlom broju (strana 237.) obdržavalo je rečeno društvo svoju redovitu glavnu skupštinu dne 22. svibnja t. g. u Zagrebu, o kojoj prema „Nar. Nov.“ donosimo u izvadku najvažnije.

Nakon izvešća o društvenom djelovanju u godini 1910., iz kojega se razabire, da društvo ima 23 utemeljitelja, 194 prava člana i 9 podupiratelja, a čista imovina da iznosi K 10.769, izzriebani i izabrani su odbornici, a zatim se je povela rasprava o temi:

„Koje korake da poduzme društvo, da se urede pravni odnosi između gospodarskih i šumarskih činovnika i njihovih poslodavaca?“ Predsjednik izjavljuje: Kraljevska je zemaljska vlada već prije izradila tu zakonsku osnovu prema ugarskoj zakonskoj osnovi o istom predmetu, pa je ta osnova već i dobila previšnju sankciju. Ali kako ugarska zakonska osnova ne odgovara ni tamošnjim prilikama, odgovarala bi još manje našima, zato je ovo društvo odmah iza svoga osnutka (godine 1906.) poradilo oko toga, da se izradi nova zakonska osnova, koja bi podpuno odgovarala našim prilikama. Nakon velikoga truda i posla izradilo je društvo takvu zakonsku osnovu, prošlogodišnja ju je društvena skupština u načelu prihvatala, a odbor opet naknadno još redigirao, kako je držao, da će ona odgovarati ne samo interesima činovnika, nego i gospodara, pa i same zemlje.

Ta je osnova bila početkom ove godine podnešena kr. zemaljskoj vlasti s molbom, da ju podastre saboru. Ali kako ta osnova može biti podastrta saboru samo u onom obliku, u kojem je dobila već pred-sankciju, t. j. onakva, kakva je prвobitno bila po kr. zemaljskoj vlasti sastavljena, valja da društvo zamoli kr. zemaljsku vladu, a naročito preuzvišenoga gospodina bana, da se ova osnova što prije podnese saboru na pretres i prihvati, a u drugom redu da bi se preporučila osnova, kako ju je ovo društvo preradilo.

U tu svrhu predložio je predsjednik, da skupština izabere iz svoje sredine izaslanstvo, koje će predati preuzvišenomu gospodinu banu memorandum, koji je društveni odbor sastavio. Predsjednik daje čitati taj memorandum, a skupština ga jednoglasno prihvaća.

Sliedeći dan poklonilo se je spomenuto izaslanstvo preuzv. gosp. banu dru. Nikoli pl. Tomasiću, te mu predalo spomenuti memorandum. Izaslanstvo su priveli preuzv. g. banu gg. zastupnici M. grof Kulmer, Š. Popović i dr. Fr. Poljak. Preuzvišeni ih je gospodin primio vrlo ljubezno i obećao, da će stvar proučiti i požuriti, da se što prije doneše pred zakonodavno tielo.

Skupštinar J. Schön razlaže, kako imade posjednika šuma, koji nisu kadri, a ni po zakonu vezani, da drže gospodarskoga vještaka, pa se utječu oblasti, da im ona od slučaja do slučaja, kad se ogriješi o šumski zakon, ili kad zapanu u kakovu nepriliku, pošalje svoje javne činovnike, koji su svojom službom obezbijedjeni, da im uz stanoviti honorar ureduju Predlaže, da se zamoli kr. zemaljska vlasta, neka ona zabrani javnim činovnicima obavljanje ovakvih privatnih poslova, pa će

tako posjednici šuma bez ikakve druge naredbe ili pritiska biti prisiljeni namještati privatne činovnike i s time bismo obezbiedili obstanak mnogima, koji svrše šumarsku akademiju ili gospodarsko učilište, pa se moraju u pomanjkanju posla posvetiti drugome zvanju. Predlog je prihvaćen.

U konferenci o pitanju „Kako mogu gospodarski i šumarski činovnici sudjelovati u unapredjenju narodnog gospodarstva u Hrvatskoj i Slavoniji?“ prihvatio je prvi rieč sveučil. profesor g. dr. O. Frangeš, koji je medju inim istakao, da je medju inim važno mjesto, u kojem spomenuti činovnici mogu veoma blagotvorno djelovati, a to „zadružne organizacije“.

Gospodarska društva, vjeresijske udruge i dr. vrlo su liepe institucije, a njihovo je djelovanje tako plemenito, da nemamo polja, na kojem bi se sve gradjanske krepsti u tako liepom svjetlu mogle pokazati, kao u tim zadružnim organizacijama. Nema institucije, koja bi mogla odgojnije djelovati na svoje članove. U nje imadu pristup samo najbolji i najvredniji gospodari; tu nastaje natjecanje, da budu članovi organizacije što bolji elemenat napredka. Nigdje ne može biti upliv gospodarskog i šumarskog činovnika blagoslovniji, nego upravo u tim organizacijama, jer im oni mogu biti najbolji savjetnici i učitelji. Ništa ne bi pokrenulo intenzivnije naš gospodarski napredak, nego kad bi se naša gospodarska inteligencija složila sa seljakom, koji tu inteligenciju traži, jer je ona prva zvana, da ga pomogne i savjetuje.

Na koncu iztakao je g. predavač, da bi bio sretan, kad bi ova skupština dopriniela tome, da se digne ugled toga staleža, da mu se tako dade u radu oko promicanja gospodarstva dolično mjesto. Svršetak je predavanja popraćen burnim odobravanjem.

K istoj temi govorili su još gg. V. Dečak, Gj. pl. Ilić, Vl. Čačinović, M. Habianec, D. Adžia, I. Zoričić i J. Schön.

Konačno je zaključeno, da se sliedeća skupština drži mjeseca travnja 1911. u Našicama.

Ciklon u šumi gradiške imovne obćine, Dne 13. lipnja o. g. harao je oko $\frac{1}{2}$ sata poslje podne ciklon u šumi gradiške imovne obćine „Migalovci“ kod Broda na Savi. Ciklon došao je pravcem istočno-sjeveristočnim iz okolice sela Bosanski Dubočac i unišao u šumu Migalovci, gdje je oko 100 godina staru hrastovu šumu opustošio time, što je dijelom izkorjenio, a dijelom prelomio oko 2000 hrastovih stabala. Na ulazu svom u šumu, gdje mu je snaga neslomljena bila, opustošio je površinu od približno 20 jutara posve, tako da ni jedno stablo na toj površini nije netaknuto ostalo. Pojedina mlada stabla posve su prevršena izpod krošnje, dočim su starija stabla izkorenjena.

Ostali dijelovi šume od po prilici 50 jutara, su po ciklonu manje ili više intensivno proredjeni.

Kako u okolini šume ne ima tragova dalnjem haranju ciklona, očevidno je, da mu je sila slomljena u toj šumi.

Ta okolnost vrlo je odlučan dokaz o koristi šuma, jer bi posljedice ciklona, da mu šuma nije moći skrhala, bile neprocjenivo štetne naročito po grad Brod, koji leži u pravcu, kojim je ciklon pošao. Žali-

bože pa je žrtvom jedan ljudski život. Starina pastir od 70 godina ubijen je na licu mjesta, grana hrasta razmrskala mu je naime lubanju. Šteta na blagu, koje je u to doba paslo u šumi, za čudo je neznačna, jer je svega samo 5—6 komada usmrćeno. Po izkazu očevidec tra-jalo je haranje ciklona oko 2 do 3 časa.

B. H.

Geodetske vježbe. Slušatelji 2. tečaja kr. šumarske akademije i 1. tečaja privremenoga geodetskog tečaja u Zagrebu, imali su ovogodišnje oveće geodetske vježbe (obično 14 dana), kao i prijašnjih godina u okolicu Podsuseda, nedaleko Zagreba. Vježbe su započele 27. svibnja t. g. a rukovodio ih je kr. profesor inžinir Vinko Hlavinka i asistent na geodetskom tečaju Filkuk a.

Prvi apsolventi geodetskoga tečaja u Zagrebu. Drugom polovicom mjeseca srpnja t. g. svršili su svoje nauke prvi apsolventi rečenoga tečaja, te će sada nastojati da kod većih komasacionih i inih radnja stupe u jednogodišnju praksu, nakon koje će moći položiti propisani ospobljujući ispit. Time će nakon godinu dana moći imovne obćine i veći šumoposjednici, kod kojih redovito ima uvjek dovoljno posla u mjer-čini, dobiti vještete geodete, što je tim važnije, što u pomanjkanju dovoljnoga šumarskoga osoblja, šumari redovito ne dospiju da se tima radnjama u većem obsegu bave.

Unovčenje drvarinske pripadnosti žitelja grada Broda n./S. Dopisom od 31. ožujka 1910. br. 15.134. I. B—3. saobčio je g. kr. ug. ministar za poljodjelstvo u Budimpešti, u predmetu unovčenja drvarinske pripadnosti žitelja grada Broda za godinu 1906., 1907. i 1908. da je Njegovo ces. i kr. Apostolsko Veličanstvo previšnjim rješenjem danim u Beču dne 6. ožujka god. 1910. najmilostivije dozvoliti blago-izvoljelo, da se pripadnina na drvima za godine 1906., 1907. i 1908. žitelja grada Broda, koji imadu pravo drvarenja, izključenjem svakog pravnog zaključka za budućnost, tragom ove dozvole putem kr. nadšumarskoga ureda u Vinkovcima, te uz sudjelovanje izaslanika pravoužitnika, iznimno prodati može.

Priobčio g. Vac.

Knjižnica hrv.-slav. šumarskog društva u Zagrebu.

P n. g. članovima društva priopćuje se, da je društvena knjižnica podpunoma uredjena, te da gg. članovi iz nje mogu prema pravilniku koji je na strani 318—320 o. l. u cijelosti otisnut, iz nje posudjivati knjige i časopise.

U tu svrhu sledi alfabetski popis knjiga i časopisa tim upozorenjem, da s desna debelo tiskani brojevi označuju tekući broj, pod

kojim su knjige ubilježene u glavnom katalogu. Taj broj ima se kod posudjivanja, zajedno uz točan naslov i ime autora vazda napisati u dotočnoj primki.

Za prvu porabu gg. članove prilaže se ovom broju na posebnom prilogu 3 primke, a u buduće neka se izvole otvorenom dopisnicom zatražiti od društvenog predsjedništva.

I.

Izkaz knjiga složen alfabetičkim redom autorskih imena :

Ackerbauministerium. Die Anlage und Behandlung der Saat- und Pflanzkämpe Wien 1878.	40
— Gesetze, Verordnungen und Kundmachungen aus dem Dienstbereiche des k. k. Ackerbauministeriums, Heft IV./1884., VII./1885., VII./1886. Wien.	311
— Die land- und forstwirtschaftlichen Lehranstalten in Reichsrathe vertretenen Königreiche und Ländern, nach dem Stande zu Ende März 1897.	593
Abel Lothar. Die Baumpflanzungen in der Stadt und auf dem Lande. Aesthetische und volkswirtschaftliche Begründung der Dendrologie, Wien 1882.	396
Albert Joseph Dr. Lehrbuch der forstlichen Betriebsregulierung, Wien 1861.	139
— Lehrbuch der Waldwerthberechnung, Wien 1862.	226
— Lehrbuch der Forstverwaltung, München 1883.	329
— Lehrbuch der gerichtlichen Forstwissenschaft, Wien 1864.	324
— Lehrbuch der Forstservituten-Ablösung, Würzburg 1868.	323
— Lehrbuch der Staatsforstwissenschaft, Wien 1875.	389
Altum Bernhard Dr. Forstzoologie, Berlin 1875.	243
— Waldbeschädigungen durch Thiere und Gegenmittel, Berlin 1889	251
Anleitung zur Waldwerthberechnung, verfasst vom kgl. preusisch. Ministerial-Forstbureau in Jahre 1866, Berlin 1888.	218
Asal Karl Dr. Das badische Forstrecht, nebst einem Anhang, das Jagd- und Fischereirecht, den Vogelschutz etc. enthaltend, Karlsruhe und Tauberbischofsheim 1898.	531
Aster Georg. Villen und kleine Familienhäuser, Leipzig 1906.	646
Baroch Josef. Der Borkenkäfer und seine Nützlichkeit im Walde, Pinkafeldszent 1878.	254
Baur Franz Dr. Untersuchungen über den Festgehalt und das Gewicht des Schichtholzes und der Rinde, Augsburg 1879.	42
— Die Rothbuche in Bezug auf Ertrag, Zuwachs und Form, Berlin 1881.	158
— Die Holzmesskunst. Anleitung zur Aufnahme der Bäume und Bestände nach Masse, Alter und Zuwachs 2. Auflage, Wien 1875.	191
— dtto. 3. Auflage, Berlin 1882.	553
— Handbuch der Waldwerthberechnung, Berlin 1886.	229
— Lehrbuch der niederen Geodäsie 4. Auflage, Berlin 1886.	625
Beck Otto. Die Waldschutzfrage in Preussen, Berlin 1860.	539

Beckmann J. Gottlieb. Anweisung zu einer pfleglichen Forstwirtschaft.	
2. Auflage, Chemnitz 1766.	82
— Begründete Versuche und Erfahrungen von der zu unseren Zeiten-höchstnöthigen Holzsaat. 4. Auflage. Chemnitz 1777.	640
— dtto. 3. Auflage. Chemnitz 1765.	53
Bedö Albert. Die wirtschaftliche und commercielle Beschreibung der Wälder des ungarischen Staates. Budapest 1885.	11
Beiträge zur Forststatistik von Elsass-Lothringen. Strassburg 1898.	423
Beissner L. Handbuch der Nadelholzkunde. Berlin 1891.	61
Bemerkungen zum Waldreinertrags-Tarife des Catasters im Valpoer-Schätzungsbezirke. Budapest 1883.	440
Bentheim Otto von. Anregungen zur Fortbildung von Forstwirtschaft und Forstwissenschaft im 20. Jahrhundert, unter besonderer Berücksichtigung der Verhältnisse des Königreichs Preussen. Trier 1901.	261
Berichte über die Versammlungen deutscher Forstmänner im Jahre 1880., 1895. bis 1899.	409
— über Generalversammlungen der Forstsektion des Landescultur-Vereines des Herzogthums Bukovina in den Jahren 1883., 1886., 1888.	408
— über Hauptversammlungen des deutschen Forstvereines im Jahre 1901., 1902., 1906.	501
— des Forstvereines für Tirol und Vorarlberg über dessen Versammlungen und Verhandlungen im Jahre 1874., 1876., 1878 und Nachrichten über Gesetzgebung und Staatseinrichtungen für die im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder in forstlicher Beziehung	664
— des Forstvereines für Oesterreich ob der Enns über dessen Versammlungen und Verhandlungen in dem Jahren 1875. bis 1878.	666
Bernhardt August. Forststatistik Deutschlands. Ein Leitfaden zum akademischen Gebrauche. Berlin 1872.	417
Bernhard-Sprengel. Chronik des deutschen Forstwesens im Jahre 1880.	260
Beschreibung der Excursion des böhmischen Forstvereines in die Forste der kögl. Stadt Pisek, 1889.	269
— dtto. in die Forste der Fideicommis-Herrschaft Gratzen 1895.	274
— dtto. in die Forste der Herrschaft Podébrad 1896.	271
— dtto. in die Forste der Freih. J. Fürst Auersperg'schen Herrschaft Žleb und der k. k. Damenstifts Domaine Ledeč mit Bohdaneč 1897.	273
— dtto. in die Forste der Fürst A. J. zu Schwarzenberg'schen Domaine Krumau, 1898.	272
— dtto. in die Forste der Fürst C. zu Schwarzenberg'schen Herrschaft Worlik 1899.	178
— dtto. in die Forste des zur Fürst J. von und zu Lichtenstein'schen Herrschaft Ladskronn gehörigen Revieres Lihve 1900.	285
— dtto. in die Forste der Domaine der kögl. Stadt Pilgram 1901.	418
— dtto. in die Forste der E. graf Schlick'schen Domainen Altenburg etc. 1902.	500
— dtto. in die Forste der Domaine der kögl. Stadt Tauss und der Herrschaft Kauth, 1903.	538
— dtto. in die Forste der zum Fürst J. von und zu Lichtenstein'schen Forstamte Rattay gehörigen Reviere Thiergarten und Miroschowitz, 1905.	419

— dtto. in die Forste der Ph. E. zu Hohenlohe Schillingsfürst'schen Domaine Boděbrad 1907.	587
— der Excursion des nieder. österr. Forstvereines in das Forstrevier Maissau des Graf Hugo von Abensperg und Traun'schen Gutes Maissau 1896.	270
— der Excursion der Hörer der Hochschule für Bodenicultural in Wien in die Forste des böhmischen Erzgebirges 1893	277
Biankini P. L. O uzgoju i njegovanju cvieća, uresnog grmlja i drveća, Dubrovnik 1886.	59
— Buhač (Pyrethrum Cinerariae folium). 2. izdanje Zadar 1889.	181
Bodungen F. von. Ueber Moorwirtschaft und Lehncolonien. 2. Auflage, Hildesheim 1880.	99
Bohn Dr. C. Anleitung zu Vermessungen in Feld und Wald. Berlin 1876.	52
Bohnūnsky-Hemnz. Eine Jubileums-Schrift des böhmischen Forstvereines von 1848.—1898. Prag 1898.	588
Borggreve Bernard Dr. Haide und Wald. Bildung und Erhaltung der sogenannten natürlichen Vegetationsformen oder Pflanzengemeinden. 2. Auflage Berlin 1879.	395
Borošić-Goglia Dr. Zakoni i naredbe tičuće se šumske uprave i šumskog gospodarenja u kralj. Hrvatskoj i Slavoniji. Zagreb 1900.	541
Bosch E. v. d. Fang des einheimischen Raubzeugs und Naturgeschichte des Haarraubwildes. Berlin 1879.	349
— Färten und Spurenkunde. Berlin 1879.	362
Bose H. L. Das forstliche Weiserprocent. Berlin 1889.	220
Bossmann Rudolph. Hülfs-Tabellen zur Berechnung des runden und viereckigen Holzes. 3. Auflage. Quedlinburg-Leipzig 1858.	202
Booth John. Die Douglas Fichte und einige andere Nadelhölzer, namentlich aus dem nordwestlichen Amerika, in Bezug auf ihren forstlichen Anbau in Deutschland. Berlin 1877.	175
Böhmerle Emil. Der Hainburger Herrenwald. Eine forstliche Skizze, zugleich Schema der Betriebseinrichtung eines Niederwaldes. 2. Auflage Wien 1904.	504
Brecher G. Aus dem Auen Mittelwalde, wirtschaftliche und taxatorische Bemerkungen. Berlin 1886.	89
Brehm. Thierleben. Allgemeine Kunde des Thierreichs. 2. Auflage,	2
Breuz Albert. Elementar entwickelte Theorie und Praxis der Functionen einer complexen Variablen in organischer Verbindung mit der Geometrie. Wien 1898.	369
Breymann Karl. Tafeln für Forst-Ingenieure und Taxatoren Wien.	198
— Anleitung zur Holzmesskunst, Waldertragsbestimmung und Waldertragsberechnung. Wien 1868.	215
— Anleitung zur Waldwerthrechnung sowie zur Berechnung des Holzzuwaches und nachhaltigen Ertrages der Wälder. Wien 1855.	214
Brock C. Katechismus des Forstschutz und Hilfsdienstes. Tübingen 1897.	314
Broiliard Ch. Cours D' Amenagement des Forêts, Paris 1878.	514
— Le Traitement des Bois en France. Paris-Nancy 1894.	132

Buchmayer Augustin. Die Correspondenz und Buchhaltung, oder das Kanzlei- und Rechnungswesen des Forstwirthes für sich, wie auch in Beziehung zu den anderen Domainenzweigen. Olmütz 1878.	528
Buchwald Stefan von. Der Karst- und die Karstaufforstung. Triest 1893.	609
Buffon. Allgemeine Naturgeschichte Troppau 1784.	366
— Naturgeschichte der Vögel. Brünn 1787.	367
— Naturgeschichte der vierfüssigen Thiere. Troppau 1785.	368
Bungartz Jean. Die Jagdbaren Thiere Europas und die zur Jagd gebräuchlichen Hunderassen. Stuttgart 1886.	6
Burckhardt Dr. H. Hilfstafeln für Forsttaxatoren und zum forstwissenschaftlichen Gebrauch Hannover 1873.	193
— Der Waldwerth in Beziehung auf Veräusserung, Ausseinandersetzung und Entschädigung. Hannover 1860	228
— dtto. 2. Auflage. Trier 1898.	227
Burgsdorf F. A. L. von. Forsthandsbuch sämtlicher Försterwissenschaften Berlin 1806.	341
Büchner. Vorlesungen über die materialistische und realistische Philosophie. Darmstadt 1868.	411
Carlowitz H. Carl von. Hauswirtliche Nachricht und naturmässige Anweisung zur wilden Baum-Zucht. 2. Auflage von J. Bernard von Rohr. Leipzig 1732.	25
Chadt J. ev. Zalesnovani Holin. Pisek 1890.	80
Congress VIII^a international d' Agriculture. Vienne 1907.	605
Contreau-Schramm. Allgemeine Wirtschaftslehre oder Nationalökonomie, Leipzig 1873.	574
Conversations-Lexikon der Gegenwart. Leipzig-Berlin 1882.	10
Cotta Heinrich. Anweisung zum Waldbau. 8. Auflage von E. Freih. von Berg. Leipzig 1856.	86
Croy Friedrich Lehrbuch der niederen Geodäsie. Leipzig 1903.	508
Crug Carl. Die Anfertigung forstlicher Terrainkarten auf Grund barometrischer Höhenmessungen und die Wegnetzprojectirung. Berlin 1878.	161
Ćordašić Franjo. Sadjenje i gojenje šumah. Zagreb 1881.	523
— Poučnik za čuvanje šumah i pomoćno šumarsko osoblje. Zagreb 1873.	300
— dtto. 3. izdanje. Zagreb 1887.	301
— dtto. 4. izdanje Zagreb 1895.	610
Czerny Dr. Franz v. Die Veränderlichkeit des Klimas und ihre Ursachen. Wien—Pest—Leipzig 1881.	382
Danckelmann Dr. B. Ueber die Grenzen des Servitutrechts und des Eigenthumrechts bei Waldgrundgerechtigkeiten. Berlin 1884.	309
— Forstakademien oder allgemeine Hochschulen. Berlin 1872.	599
Daněk Vincenz von. Studie über Ermittelung des Normalvorrathes. Prag 1893.	135
Danhelovsky A. Abhandlung über die Technik des Holzwaaren-Gewerbes in den slavonischen Eichenwäldern. Fünfkirchen 1873.	155
— Handbuch über die Erzeugung und Berechnung des deutschen Fassholzes 3. Auflage. Essek 1884.	412

Danhelovsky A. dtto. 4. Auflage. Essek 1889.	662
— Forstliche Hilfstafeln zur Berechnung des kubischen Inhaltes der Rund- und vierkantiger Hölzer, nebst Zins- und Rententafeln. 2. Auflage. Essek 1878.	194
— Tafeln über Visirmasse, Längen und Stärken des deutschen Binderholzes, dann zur Berechnung des Eimergehaltes desselben. 2. Auflage Fünfkirchen 1869.	204
— Silhouetten zu der auf Grund des 1875-er VII. Gesetzartikels im Werden begriffenen Grundsteuer-Regulierung mit näheren Bezug auf die Waldreinerträge selbst Essek 1880,	264
— Domainen Valpo un Dolni Miholjac. Wien 1885.	54
Daničić-Budmani. Rječnik hrvatskog ili srpskog jezika. Zagreb 1880. do 1896.	476
Darányi Ignácz. Törvényjavaslat a telepítésről, az ingatlan feldarabolásról és egyéb birtokpolitikai intézkedésekről s anuak indokolása Budapest 1909.	621
Däzel G. A. Methoden grosse Waldungen zu messen, zeichnen und berechnen. München 1799.	241
Défert C. F. Die Horizontalaufnahme bei Neumessung der Wälder. Berlin 1880.	619
Deinert Bernhard. Die Kunst des Schiessens mit der Schrottflinte. 2. Auflage. Berlin 1905.	554
Demontzey-Seckendorff. Studien über die Arbeiten der Wiederbewaldung und Berassung der Gebirge. Wien 1880.	7
Des Cars Graf A. Das Aufästen der Bäume. Praktische Abhandlung über die Kunst das Wachsthum der Bäume zu fördern und deren Werth zu erhöhen. Uebersetzt aus dem Französischen von Ph. Prinzen von Arenberg. Bonn 1876.	106
Dienstanweisung für die Waldschützen der Gemeinden, Stiftlingen, Kirchen und Pfarrgemeinden. Stuttgart 1894.	290
Diezel-Bosch. Die Niederjagd. 5. Auflage. Berlin 1880.	16
Dimitz Ludwig. Oesterreichs Forstwesen 1848.—1888. Wien 1890.	266
— Die forstlichen Verhältnisse und Einrichtungen Bosniens und der Herzegovina. Wien 1905.	519
Divald Adolf. Forstliche Hilfstafeln. Budan 1871.	192
Dohnahl Fr. Jak. Anleitung die Holzpflanzen Deutschlands an ihren Blättern und Zweigen zu erkennen. Nürnberg 1860.	173
Doležal I. „Waldhüte“ Unterhaltungsblatt für Forst- und Waidmänner. II. Jahrg. Prag 1877.	564
Dombrowsky Ernst von. Die Wildschäden. Weimar 1896.	253
Dombrowsky Raoul Ritter von. Allgemeine Encyklopädie der gesammten Forst- und Jagdwissenschaft. Wien-Leipzig. 1894. 8. Bände.	507
— Aus dem Tagebuche eines Wildtöters. Wien 1878.	50
— Culturschutz und Wildhege. Kritische Betrachtung und praktische Rathschläge. Wien 1897.	357
— Das Edelwild; monographischer Beitrag zur Jagdzooologie. Wien 1878.	15
Dotzel K. Handbuch des forstlichen Wege und Eisenbahnbau. Berlin 1898.	160

Döhner Dr. E. Ph. Lehrbuch der Botanik für Forstmänner nebst drei Tabellen zur Bestimmung der Holzgewächse Deutschlands und der Schweiz. 3. Auflage. Aschaffenburg 1865.	168
Dressler Eugen. Die Weisstanne. <i>Abies pectinata</i> , auf den Vogesensandstein. Strassburg i/E 1880.	63
Droscher Dr. W. Der Krebs und seine Zucht. Neudamm.	151
Dudan Mat. I Iz prakse sa kemijskimi gnojivji ili uspjesi polučeni sa kemijskimi gnojivji na poglavite gospodarske biljke u kr. sveučilišnom botaničkom vrtu u Zagrebu, sa 2 dodatka. Zagreb 1893.	104
Düesberg R. Der Wald als Erzieher nach den Verhältnissen des preussischen Ostens geschildert. Berlin 1910.	669
Ebermayer Dr. Ernst. Die physikalischen Einwirkungen des Waldes auf Luft und Boden, und seine klimatologische und hygienische Bedeutung. Berlin 1893.	33
— Phisiologische Chemie der Pflanzen. Berlin 1882.	14
Eberbach Otto. Der Forstwart. Ein Leitfaden für die schriftlichen Uebungen. Karlsruhe 1900.	27
Eckstein Dr. Karl. Bericht über die Leistungen auf dem Gebiete der Forst- und Jagd-Zoologie. Berlin 1893.	359
Eger Dr. L. Der Naturalien-Sammler. Praktische Anleitung zum Sammeln, Präpariren und Conserviren organischer und unorganischer Naturkörper. 6. Auflage. Wien 1867.	525
Eichhof W. Die europäischen Borkenkäfer. Berlin 1881.	248
Eitner. Mitrowitzer Eichenholz-Extract-Fabrik. Prag 1890.	154
Elben-Jäger. Das württembergische Forstpolizei-Gesetz vom 8. September 1879. Stuttgart 1882.	331
— Das württembergische Forststrafgesetz vom 2. September 1879 Stuttgart 1880.	536
Endres Dr. Max Handbuch der Forstpolitik mit besonderer Berücksichtigung der Gesetzgebung und Statistik. Berlin 1905.	668
Emmelhainz J. Zur Neuordnung der rheinischen Gemeindeforstverwaltung Trier 1895.	304
Engel Alexander. Ungarns Holzindustrie und Holzhandel. Wien 1882	144
Engel Moritz von. Oesterreich Ungarn im Welthandel. Wien 1902.	580
Engler Arnold. Aus der Theorie und Praxis des Femelschlagbetriebes. Mit 7. Bestandesbildern. Bern 1905.	524
Ettinger Josip. Katakizam za lugare. Zagreb 1897.	291
— Sumsko-lovački lexikon. Zagreb 1898.	342
— Hrvatski-Lovdžija. Zagreb 1897.	355
— Divlje životinje, zvieri i ptice, u Hrvatskoj i Slavoniji. Zemun 1857.	364
— Forst- und Jagdkalender für die Militärgrenze auf das Jahr 1859.	573
Ettinghausen dr Const. Über die Nervation der Blätter bei der Gattung <i>Quercus</i> , mit besonderer Berücksichtigung ihrer vorweltlichen Arten. Wien 1895.	30
Exner dr. W. F. Studien über das Rothbuchenholz. Wien 1875.	49
— Die mechanischen Eigenschaften des Holzes I. Hälfte. Wien 1871.	141
— Die Handsägen und Sägemaschinen. Dynamischer Theil, mit aus 7 Folio Tafeln bestehenden Atlas. Zweiter Band. Weimar 1881.	43
— Die mechanische Holzbearbeitung, deren Hilfsmittel und Erzeugnisse. Wien 1879.	145

- Das moderne Transportwesen in Dienste der Land- und Forstwirtschaft, mit einem Atlas. 2. Auflage. Weimar 1880. 153
Exterde bar. dr. E. Sammlung der wichtigeren österr. Gesetze, Verordnungen und Erlässe im Forstwesen Wien 1875. 322
Fankhauser F. jun. Praktische Anleitung zur Bestandesaufnahme mit Rücksicht auf die Bedürfnisse der Wirtschaftseinrichtung im eidgen. Forstgebiete der Schweiz. Bern 1884. 210
— Leitfaden für schweizerische Unterförster und Baumwartenkurse 4. Auflage. Bern 1902. 527
Feistmantel Ritt. von. Waldbestandestafeln. 2. Auflage von A. Rokitsky. Wien 1876. 513
— Die Forstwissenschaft mit besonderer Rücksicht auf die öesterr. Staaten. Wien 1837. 337
— Die politische Oekonomie mit Rücksicht auf das forstliche Bedürfniss. Wien 1856. 385
Fekete L. A magyarországon előforduló föbb fanemek cseméjének, termesztése és üttetése. Budapest 1889. 56
Ferry. Aus dem Tagebuche des Forstmeisters Brummeisen. Dresden 1904. 460
Fiscali Ferd. Deutschlands Forstkultur-Pflanzen, mit 18 Tafeln naturgetreu in Farbendruck, und einer Einleitung von L. Grabner. Wien-Olmütz 1858. 177
Fischbach Carl. Die Beseitigung der Waldstreunutzung. Frankfurt a/M. 1864. 156
— Lehrbuch der Forstwissenschaft. 4. Auflage. Berlin 1886. 654
Fischbach H. Katechismus der Forstbotanik. 3. Auflage. Leipzig 1874. 172
Fischer Rud. Die Feldholzzucht. Ein Beitrag zur Frage: auf welche Weise kann sich der Besitzer eines grossen oder kleinen Gutes das benötigte Holz selbst producieren. Mit besonderer Berücksichtigung der Korbweidenkultur und Eichenschälwaldanlagen. Berlin 1878. 103
Flemming P. Verordnungen, Gesetze und Instruktionen welche auf das Forstwesen Bezug haben, für das Jahr 1894. I. für das Königreich Sachsen, II. für das deutsche Reich. Dresden. 317
— dtto. für das Jahr 1895. Dresden. 318
Forstgesetz für das Königreich Bayern vom 28. März 1852. Nördlingen 1888. 540
Forstlexikon deutsch-böhmisches. Prag 1883. 343
Forststatistische Mitteilungen aus Bayern 1861. 416
Forstverwaltung Bayerns, beschrieben nach ihrem dermaligen Stande, vom kgl. bayerischen Ministerial-Forstbureau. München 1861. 13
Föppl A. Leitfaden und Aufgabensammlung für den Unterricht in der angewandten Mechanik. Leipzig 1890. 375
Fraas dr. C. Klima und Pflanzenwelt in der Zeit Landshut 1847. 399
Franić Dragutin. Plitvička jezera i njihova okolina. Zagreb 1910. 671
Franck dr. A. B. Tabelle zur Bestimmung der deutschen Holzgewächse nach dem Laube und im winterlichen Zustande. 3. Auflage. Leipzig. 404
— Die Krankheiten der Pflanzen. Dresden 1880. 246
Fricke dr. Rob. Hauptsätze der Differential- und Integral-Rechnung. Braunschweig 1897. I. und II. Theil. 373
Friedrich Josef. Das optische Distanzmessen. Wien 1881. 236

Fürst dr. Hermann. Die Pflanzenzucht im Walde. 2. Auflage. Berlin 1888.	521
— dtto. 3. Auflage. Berlin 1897.	526
— Illustrirtes Forst- und Jagdlexikon. 2. Auflage. Berlin 1904.	509
Fürst Ida. Kraljević Radovan, tragedija u 5 čina. Zagreb 1897.	468
Fuchs Friedrich. Ungarns Urwälder und das Wesentlichste zur Kenntniss, Beurtheilung und Einführung eines rationellen Forstbetriebs in ungarischen Privatwaldungen. Pest 1861.	560
Ganghofer August. Das forstliche Versuchswesen. Augsburg 1881.	585
Gayer dr. Karl. Der gemischte Wald, seine Begründung und Pflege, insbesondere durch Horst und Gruppenwirtschaft. Berlin 1886.	90
— Die neue Wirtschaftsrichtung in den Staatswaldungen des Spessarts. München 1884.	67
— Der Waldbau. I. Band : Die Bestandesdiagnostik. Berlin 1878. II. Band : die Bestandesgründung. Berlin 1880.	88
— Der Waldbau. 3. Auflage. Berlin 1889.	95
— Die Forstbenutzung. 2. Auflage. Aschaffenburg.	656
— Die Forstbenutzung. 5. Auflage. Berlin 1878.	142
— Die Forstbenutzung. 7. Auflage. Berlin 1888.	612
— Die Forstbenutzung. 9. Auflage. Berlin 1903.	19
— Über den Femelschlagbetrieb und seine Ausgestaltung in Bayern. Berlin 1895.	97
Gazetti Francesco. Cenni sui danni del diboscamento sull' ailanto e bombix cynthia. Treviso 1863.	463
Gedenkbuch der im April 1879. zur Feier der silbernen Hochzeit des Kaiser-Paares in Oesterreich-Ungarn vollführten Baumpflanzungen Wien 1879.	584
— des Forstrath Leopold Grabner's Wiener Denkmal. Wien 1879.	447
Geschichte der oesterr. Land- und Forstwirtschaft und ihrer Industrien. 4. Band der Festschrift zur Feier der am 2. Dezember 1878 erfolgten 50 jährigen Wiederkehr der Tronbesteigung Sr. Majestät des Kaisers Franz Joseph I. Wien 1899.	620
Gesetz vom 8. Juni 1871. über die Bestimmungen zur Ablösung der Holz-Weide und Forstproducten-Bezugsrechte, der Grenzbewohner aus den im Militär-Grenzgebiete gelegenen Staatsforsten.	319
— über Forst- und Jagdwesen, Gewehr- und Jagdsteuern, für Ungarn und Kroatien Slavonien. Budapest 1879. und 1883	302
— betreffend der Schutzwaldungen und Waldgenossenschaften vom 6. Juli 1875. für Preussen. Berlin 1875.	534
— und Verordnungs-Sammlung No. 18. für Braunschweig 1879.	537
— betreffend das Forstwesen und den Jagdschutz für Oesterreich. Wien 1897.	288
Geyer C. W. Die Erziehung der Eiche zum kräftigen und gut ausgebildeten Hochstamm, mit 12 lithog. Tafeln. Berlin 1870.	73
Geyer Ph. Der Wald im nationalen Wirtschaftsleben. Leipzig 1879.	386
Gjurašin dr. Stjepan. Iz bilinskoga svjeta. Zagreb 1896.	171
Glaner Stanislaus von. Die Eichenschälwälder. Eine Anleitung zu deren Anlage, Behandlung und Nutzung. Berlin 1866.	105
— Die Forsteinrichtung. Eine praktische Anleitung zur finanziellen und rationellen Bewirtschaftung der Nadelholzhochwälder. Berlin 1865.	112

Glatzel-Serneberg. Das Verfahren in Auseinandersetzungssangelegenheiten nach Massgabe des Gesetzes vom 18. Feber 1880. Berlin 1880.	332
Goedde August. Die Jagd und ihr Betrieb in Deutschland. Berlin 1874.	347
— Die Fasanenzucht. Berlin 1873.	346
Goll Wenzel. Die Karstaufforstung in Krain. Laibach 1898.	41
Gorjanović dr. Drag. Geologisksa priegledna karta kralj. Hrvatske-Slavonije. Zagreb 1902.	618
Grabner Leopold Grundzüge der Forstwirtschaftslehre. Wien 1841.	335
Graeger dr. N. Die Obstweinkunde oder Bereitung aller Arten Weine aus Beeren, Stein und Kernobst, dann Blüten, Blättern und Wurzeln einiger Planzen, sowie die Darstellung des Methyls, Birkenweins und des englischen Pop. 2. Auflage. Weimar 1886.	556
Graessner F. Die Vögel von Mittel-Europa und ihre Eier. 3 Auflage Wien 1880.	35
Graner dr. L. Die Forstbetriebseinrichtung. Tübingen 1889.	117
— Forstgesetzgebung und Forstverwaltung. Tübingen 1892.	330
Grebe dr. Carl. Die Betriebs- und Ertrags-Regulierung der Forsten 2. Aufl. Berlin 1879.	629
— Gebirgskunde, Bodenkunde und Klimalehre in ihrer Anwendung auf Forstwirtschaft. 3. Auflage. Wien 1872.	394
— dtto. 4. Auflage. Berlin 1886.	391
Grossbauer Fr. Das Winklerische Taschen-Dendrometer neuester Construction. Wien 1864.	190
Grundriss der Forstwissenschaft. Stuttgart 1764.	334
Grunnert J. Th. Die Forstlehrlings- und die Förster-Prüfung in Fragen. Trier 1885.	296
— Jagdthierkunde nebst allgemeine Anleitung in die Jagdlehr überhaupt. Hannover 1879,	352
Guttenberg A Ritter von. Gojenje šuma s navlastitim obzirom na Dalmaciju i Istru preveo iz talijanskoga Kr. Jović Zadar 1872.	74
— Die Forstbetriebseinrichtung nach ihren gegenwärtigen Aufgaben und Zielen. Wien 1896.	115
— Die Forstbetriebseinrichtung. Wien-Leipzig 1903.	510
Gwinner dr. W. H. Waldbau im erweiterten Umfang. 4. Auflage von L. Deugler Stuttgart 1858.	85
Hagen Otto von. Die forstlichen Verhältnisse Preussens. 3. Auflage von K. Donner Berlin 1894.	12
Halle J. S. Die deutschen Giftpflanzen, zur Verhütung der tragischen Vorfälle in den Haushaltungen, nach ihren botanischen Kennzeichen nebst den Heilungsmitteln. Wien 1785.	183
Hamm Julius. Der Ausschlagwald, mit 7 Tafeln. Berlin 1896.	79
Hanau Henrik. Trias zemljovid habsburžke monarhije. 2. izdanje. Beč.	546
Hankonyi Stjepan. Šume u slavonskoj podravini. Zagreb 1890.	259
Hartig dr. Georg. L. Kurze Belehrung über die Behandlung und Kultur des Waldes 2. Auflage. Berlin 1859.	101
— Forstliches und Forstnaturwissenschaftliches Conversations-Lexikon. 2. Auflage. Stuttgart-Tübingen 1836.	344
— Lehrbuch für Förster und für die, welche es werden wollen. 9. Auflage herausgegeben von dr. Th. Hartig. Stuttgart-Tübingen 1851.	336

Hartig dr. R. Die Unterscheidungsmerkmale der wichtigern in Deutschland wachsenden Hölzer (Spezielle Xylotomie)	München 1879.	65
— Die Gasdrucktheorie und die Sach'sche Imbitionstheorie.	Berlin 1883.	180
— Wichtige Krankheiten der Waldbäume.	Berlin 1874.	36
Hartner-Wastler. Handbuch der niederen Geodesie.	6. Auflage. Wien 1885.	567
Hartner-Wastler-Doležal. Hand- und Lehrbuch der niederen Geodesie.	9. Auflage. Wien 1905.	659
Hayek dr. Gustav von Grundriss der Zoologie für den landwirtschaftlichen Fortbildungsunterricht	Wien 1876.	624
Heck dr. Carl. Das Genossenschaftswesen in der Forstwirtschaft.	Berlin 1887.	298
Heiss Ludwig. Die Art der Abfindung bei der Ablösung von Forstservituten und der Einfluss des Staates auf die Privatwaldwirtschaft.	Berlin 1878.	299
Henschel Gustav. Leitfaden zur Bestimmung der schädlichen Forst- und Obstbaum-Insekten, nebst Angabe der Lebensweise, Vorbauung und Vertilgung.	Wien 1861.	638
— dtto.	2. Auflage. Wien 1876.	249
— Der Forstwart Lehrbuch zu Unterrichtzwecken an Waldbau-Schulen.	Wien 1883.	328
Herrmann E. Die preussischen Forstkarten.	Neudamm 1898.	239
Herrmann Fr. Katechismus der Feldmesskunst mit Kette, Winkelspiegel und Messtisch.	3. Auflage. Leipzig 1877.	234
Hess dr. Richard. Die Eigenschaften und das forstliche Verhalten der wichtigern Holzarten.	2. Auflage. Berlin 1895.	91
— Der Forstschutz.	Leipzig 1878.	252
— Der Forstschutz.	3. Auflage. Leipzig 1899.	583
— Der akademische Forstgarten bei Giessen als Demonstrations- und Versuchsfeld.	2. Auflage. Giessen 1890.	445
Hevera Vincenz. Die Wälder Böhmens.	Prag 1875.	262
Heyer dr. Carl. Der Waldbau oder die Forstproductenzucht	2. Auflage. von dr. G. Heyer. Leipzig 1864.	655
— Die Waldertragsregelung.	2. Auflage. Leipzig 1862.	652
Heyer dr. Ed. Flächeneintheilung und Ertragsberechnungs-Formeln.	Giessen 1860.	125
— Ueber Messung der Höhen sowie der Durchmesser der Bäume im Allgemeinen, besonders aber bei forststatistischen Untersuchungen.	Giessen 1870.	206
Heyer dr. Gustav. Anleitung zur Waldwerthberechnung.	2. Auflage. Leipzig 1876.	225
— Die Methoden der forstlichen Rentabilitätsrechnung.	Leipzig 1871.	224
— Lehrbuch der forstlichen Bodenkunde und Klimatologie.	Erlangen 1856.	657
Hilfstafeln zur Inhaltsbestimmung von Bäumen und Beständen der Hauptholzarten.	Herausgegeben nach den Arbeiten des Vereines deutscher forstlicher Versuchsanstalten.	201
Hirc Dragutin. Iz hrvatske flore.	Bršljan, Imela biela i žuta, Imelica sitna. Zagreb 1902.	542
Hirc dr. Mir. Die Jagdfauna der Domäne Martijanec.	Zagreb 1908.	596

Hlava Dragutin. Šumarska i tehnologiska izkustva na poučnom putovanju kroz Korušku, Kranjsku i Istru. Križevci 1887. (hrv. i njem.)	149
Hochenbruck A. Freich. von. Der Holzexport Oesterreichs nach dem Westen und Norden. Wien 1869.	165
Hochstetter Wilhelm. Das Kaninchen. 5. Auflage.	356
Hoffmann dr. Julius. Wie schützt man sich vor Schaden bei An- und Verkauf von Grundstücken sowie Hypothekenverkehr. 2. Auflage. Oranienburg	443
Holzner dr. Georg. Die Beobachtungen über die Schüttel der Kiefer oder Fähe und die Winterfärbung immergrüner Gewächse. Freising 1877.	258
Horak Alois. Kubik-Tabellen für Bretter und Kanthölzer. Wien 1897.	199
Horn L. W. Formzahlen und Massentafeln für die Buche. Herausgegeben von dr. F. Grundner. Berlin 1898.	197
Horny Friedrich. Stammholz Kubierungs-Methode, in der Forstregie Sr. Durchlaucht des regierenden Fürsten Johann von und zu Lichtenstein. Wien 1890.	200
Horsky Frantiček. Rolnická polni kázáni. V. Praze 1861.	630
Hubert dr. R. Was muss man von der Mineralogie und Gesteinskunde wissen? Berlin 1901.	614
Hufnagel L. Die Betriebseinrichtung in kleinen Wältern, insbesondere in Gemeinde- und Genossenschaftswältern. Wien 1898.	118
— Die Buchenfrage in der österr. Forstwirtschaft. Wien 1899.	579
— Handbuch der kaufmännischen Holzverwertung und des Holzhandels. Berlin 1905.	548
Hüttenvogel. Die Hüttenjagd mit dem Uhu. Neudamm 1895.	361
Ibler Janko. Gospodarsko-šumarska jubilarna izložba hrv. slav. gospodar. društva u Zagrebu 1891.	648
Imprägnirung des Holzes mittelst antiseptischer Dämpfe, und ihrer technischen und volkswirtschaftlichen Bedeutung. Separat-Abdruck aus der Wochenschrift „Der Bergmann“. Wien 1878.	147
Ingenieurs Taschenbuch. Herausgegeben von dem Verein „Hütte“. Berlin 1877.	483
Instruktion für die Begrenzung, Vermessung und Betriebseinrichtung der österr. Staats- und Fondforste. Wien 1878.	46
— dtto. 3. Auflage. Wien 1901.	581
— zur Ausführung der trigonometrischen und polygonometrischen Vermessungen behufs Herstellung neuer Pläne für die Zwecke des Grundsteuer-Katasters. 5. Auflage herausgegeben vom k. k. Finanzministerium. Wien 1904.	617
Izvješće glavno o stanju usjeva i gospodarskim prilikama u obće u Hrvatskoj i Slavoniji za razne godine.	437
— trgovačko-obrtničke komore za Slavoniju u Osieku, o narodno-gospodarskim odnošajima komorskoga okružja za g 1889., 1890. i 1904.	429
— o sveobćoj upravi slob. i kralj. glavnog grada Zagreba u god. 1891. 1894. i 1895.	427
— o upravi i gospodarenju kod II. ban. imov. obćine u god. 1875. do 1881.	425
— trgovačko-obrtnih komora u Osieku, Senju i Zagrebu za g. 1901.	595
— o radu zemaljsko-gospodarske uprave kralj. Hrvatske i Slavonije g. 1896. do 1906.	572

- o radu upravnog odbora hrv. slav. gospodarskog društva kao središnje uprave u Zagrebu od 21. III. do konca godine 1907. 453
- senjske trgovačko-obrtne komore s osvrtom na prilike javnoga gospodarstva u njezinom okružju g. 1902. 471
- tehničke srednje škole u Sarajevu za g. 1896/7. i 1901/2. 592
- o radu hrv. slav. gospodarskog društva i njegov razvitak od g. 1841. do 1883. 448
- o kr. višem gospodarskom i šumarskom učilištu i ratarnici u Križevcima za školske god. 1869/70. do 1875./6., 1881./2., 1883./4., do 1887./8., 1889./90. do 1891./2., 1893./4., 1895./6. do 1900./1. 473
- o kr. višem gospodarskom učilištu i ratarnici u Križevcima za školske godine 1901./2. do 1903/4., 1906./7. do 1908./9. 474
- o radu srpskog poljoprivrednog društva g. 1895. Beograd g. 1896. 414
- šumarske škole i lugarskog tečaja u Sarajevu, za prvu g. 1909. 586
- mjesecne statistike za god. 1905. do 1909. 422
- o trgovini, obrtu i prometnih sredstvih u Hrvatskoj i Slavoniji god. 1879. 426
- trgovačko-obrtne komore u Zagrebu za sve gospodarske grane kormorskoga okružja za god. 1876. do 1880., 1886. do 1890., 1903.. 1904., 1907., 1908. 406
- Jahresschrift** der höheren Forstlehranstalt Weisswasser-Reichstadt für das Jahr 1901/2., 1903., 1904., 1908. 591
- der mährisch-schlesischen Forstschule zu Eulenberg für die Jahre 1876./7.—1894./5. 604
- Janda Bohumil.** Anna Městecká. Dějepisný obraz z válek husitských. V. Praze 1870. 413
- Jankowsky Rud.** Die Begründung naturgemäßer Hochwaldbestände. 3. Auflage. Berlin 1904. 81
- Jäger L.** Das württembergische Gemeindewaldgesetz vom 16. VIII. 1875. Stuttgart 1884. 297
- Jucht dr. W.** Geschichte der Holzzoll- und Holzhandels Gesetzgebung in Bayern. Berlin 1905. 547
- Judeich dr Fried.** Die Forsteinrichtung. 2. Auflage. Dresden 1874. 113
- dtto. 4. Auflage. Dresden 1885 131
- dtto. 5. Auflage. Dresden 1893. 107
- Kadner Ludwig.** Die Forstwirtschaftseinrichtung in Bayern, nach den instruktiven Erlassen der kgl. bayer. Forstverwaltung mit den bezüglichen forstwirtschaftlichen Grundsätzen und Regeln. Trier 1875. 120
- Kaiser Otto.** Die wirtschaftliche Eintheilung der Forsten mit besonderer Berücksichtigung des Gebirges in Verbindung mit der Wegenetzlegung. Berlin 1902. 552
- Kaán Károly.** A természeti emlékek fentáztása. Budapest 1909. 566
- Katalog** der französischen Abtheilung der intern. Land- und Forstwirtschaftlichen Ausstellung. Wien 1890. 415
- über die schwedische Ausstellung. Lund 1890. 403
- über die auf der Mileniums-Landesausstellung des Königr. Ungarn in Budapest 1896. betheiligten Königr. Kroatiens und Slavonien. 653
- der Ausstellungen des k. k. Ackerbau-Ministeriums der Staats-Salinen und Tabak-Regie. Wien 1873. 488

— zugleich Forstbeschreibung der Fürst Johann Lichtenstein'schen Domäne Goldenstein, betheiligt in der allgem. Land- und Forstwirtschaftlichen Ausstellung in Wien 1890.	475
— prve dalmatinske-hrvatsko-slavonske izložbe u Zagrebu 1864.	457
— kolektivne izložbe kr. gospodarskog i šumarskog učilišta i ratarnice u Križevcih, na gospodarskoj šumarskoj izložbi u Zagrebu 1891.	442
— Pays de la couronne de Hongrie catalogue spézial Forêts. Budapest 1900.	602
Kauschinger G. Die Lehre von Waldschutz und der Forstpolizei. Aschaffenburg 1848.	265
— dtto. 2. Auflage. Aschaffenburg 1872.	245
— dtto. 6. Auflage. Berlin 1902.	250
Kern Ante. Temeljna načela racionalnoga šumskoga gospodarstva i uprave u obće, a kod zemlj. zajednica napose. Zagreb 1907.	607
— s kojih razloga ne napreduje šumarstvo političke uprave i zemlj. zajednica u kralj. Hrvatskoj i Slavoniji, te na koji način bi se tomu moglo pomoći. Zagreb 1907.	608
Kesterčanek Fr. X. Beschreibung des Pfister'schen patentirten Imprägnungs-Versahren und des dabei in Anwendung kommenden Apparates. Agram 1888.	152
— Dendrometrija ili nauka, kako valja postupati kod procjenjivanja jedrine pojedinih stabala kao i drvne gromade čitavih šumah. Zagreb 1881.	186
— Osnove nauke računanja vrednosti šumah. Zagreb 1882.	219
— Eine forstliche Studienreise der Zöglinge des III. Curses der höheren Forstlehranstalt zu Kreuz nach Süd-Böhmen. Agram 1880.	278
— Osvrt na stanje uprave obćinskih šuma u županiji zagrebačkoj 1889.	276
— Kratka povjest šuma i šumskog gospodarstva u Hrvatskoj. Zagreb 1882.	502
— Službeni naputak za nadzirače lova u Hrvatskoj i Slavoniji. Križevci 1894.	284
— K pitanju šumarske obuke u Hrvatskoj. Zagreb 1885.	444
Kiseljak Vladimir. Nauk o čuvanju šumah. Zagreb 1883.	247
Kišpatić dr. M. Ribe — prirodoslovne i kulturne crtice. Zagreb 1893.	363
Klaic Vjekoslav. Bribirski knezovi, od plemena Šubić do g. 1347.	467
Klauprecht dr. I. L. Die Forstabschätzung auf neuen wissenschaftlichen Grundlagen von I. Chr. Hundeshagen. 2. Auflage. Tübingen 1848.	111
Kletke dr. G. M. Gesetz, den Diebstahl an Holz und anderen Waldprodukten betreffend, von 2. Juni 1852. für Preussen etc. 2. Auflage. Brandenburg 1874.	283
Klir dr. Anton. Die Bauten der Kommission für die Kanalisierung des Moldau- und Elbeflusses in Böhmen, sowie die Aufforstungen im Bereiche dieser Bauten, in den Jahren 1903 bis 1908 Prag 1908. (njem. i česki).	492
Knorr E. A. Studien über die Buchenwirtschaft. Nordhausen 1863.	94
Koch Georg. Die Jagdgewehre der Gegenwart. Weimar 1891.	351
— Die Jagdwaffenkunde. Berlin 1899.	348
Koch Karl. Die deutschen Obstgehölze. Stuttgart 1876.	60

Koderle Johann K.	Grundzüge der künstlichen Düngung im Forstkulturwesen, ein Beitrag zur Holzerziehungskunde. Wien 1865.	72
Koroško gozdarsko društvo.	Kazala za določenje telesnine okroglega, obtesanoga i rezanoga lesa, potem cglarskih kop v metrični meri. V Celovcu 1876.	189
Kosović Bogoslav.	Pošumljenje Krasa. Zagreb 1909.	543
Koss Karl.	Das Forstwesen in Kroatien; ein Beitrag zur Kenntniss und Verbesserung desselben. Agram 1847.	267
Kottmeier H.	Die Aufforstung der Öd- und Ackerländer unter Berücksichtigung der dem Landwirth zur Verfügung stehenden Hilfsmittel. Neudamm 1898.	611
Köhler Carl.	Anleitung zur Selbstanfertigung von Naturholzmöbeln für dass Jägerheim. Cöthen Anhalt	114
König dr. G.	Forst-Mathematik. 5. Auflage. Gotha 1864.	370
Köröskenyi dr. Vjek.	Uputa u šumsku mjeračinu, poljomjerstvo, razanje i visinomjerstvo. Zagreb 1874,	232
—	Uporaba diferencijalnoga računa kod teorije krivih crta u ravnini. Zagreb 1875.	372
Köröskenyi Vladoj.	Obće šumarstvo. Zagreb 1873.	310
Kraft Gustav.	Beiträge zur Lehre von den Durchforstungen, Schlagstellungen und Lichtungshieben. Hannover 1884.	84
—	Beiträge zur Durchforstungs- und Lichtungsfrage. Hannover 1889.	83
—	Ueber die Beziehungen des Bodenerwartungswertes und der Forsteinrichtungsarbeiten zur Reinertragslehre. Hannover 1890.	136
—	Zur Praxis der Waldwerthrechnung und forstlichen Statik. Hannover.	512
—	Die Anfangsgründe der Theodolitmessung und der ebenen Polygonometrie. 2. Auflage. Hannover 1878.	231
Krebs C. F. W.	Anleitung zur Betriebsregulierung der Hochwaldungen und Massenermittlung der Holzbestände. Frankfurt a/O. 1876	138
Kreitschek Joseph.	Praktischer Unterricht zur cubischen Berechnung und Schätzung aller Bau- und Werkholzgattungen. 8. Auflage. Pressburg 1856.	208
Krešić Milan.	Izvješće o milenijskoj izložbi kralj. Ugarske i kod te prijedre sudjelujuće Bosne i Hercegovine, te kralj. Hrvatske i Slavonije g. 1896. Zagreb 1897.	494
Krohn.	Die Vertilgung des Maikäfers und seiner Larve. Berlin 1864	257
Kropff G.	Unsere Jagdarten. Neudamm 1898.	360
Kružić pl. Franjo.	Fotogrametrija i praktični dio Tahimetrije. Križevci 1897.	237
—	Uzorak stajah za veći i manji posjed. Zagreb 1886.	485
—	Uzorak gospodarskih gradjevina. Zagreb 1887.	484
Kučera Oton dr.	Crte o magnetizmu i elektricitetu. Zagreb 1881.	446
—	Valovi i zrake. Zagreb 1903.	578
Kulišić Josip.	Šumarstvo i pastirstvo. Zadar 1885.	481
Kunze dr. M.	Die Forsteinrichtung der Zukunft vom geh. Forstrath dr. Neumeister mitgetheilt im Tharander forstlichen Jahrbuch 50. Band I. Hälfte. Dressden 1900.	571
Kurelac Fran.	Imena vlastita i splošna domaćih životinja u Hrvatov a a ponekde Srbači. Zagreb 1867.	365

Kutech. Die Stellung des Buchenhochwaldes im deutschen Nationalvermögen. Giessen 1898.	603
Küster A. Das Kälken des Ackers, ein sicheres Mittel zum Steigern des Reinertrages 2. Auflage. Neudamm 1898.	561
Langenbacher F. Forstmathematik. Berlin 1875.	374
Langer Theodor. Lehrbuch der Chemie mit besonderer Berücksichtigung der Gehrungsgewerbe. Leipzig 1878.	555
Langhoffer dr. August. Štetni kukci u šumama Hrvatske i Slavonije. Zagreb 1900.	255
Landolt El. Die forstliche Betriebslehre mit besonderer Berücksichtigung der schweizerischen Verhältnisse. Mit einem definitiven und einem provisorischen Wirtschaftsplane. Zürich 1892.	549
— Der Wald. Seine Verjüngung, Pflege und Benutzung, bearbeitet für das Schweizer-Volk. 2. Auflage. Zürich 1872.	340
Laschke Carl. Geschichtliche Entwicklung des Durchforstungsbetriebes in Wissenschaft und Praxis bis zur Gründung der deutschen forstlichen Versuchsanstalten. Neudamm 1902.	87
Lauterburg Robert. Ueber den Einfluss der Wälder auf die Quellen und Stromverhältnisse der Schweiz Bern 1878.	384
Leo dr. O. V. Allgemeine Nationalökonomie. Jena 1881.	388
— Forststatistik über Deutschland und Oesterreich Ungarn. Berlin 1874. 5	
Leuthner August. Das forstliche Tarifwesen. Klagenfurt 1909.	663
Liebich Christoph. Die Reformation des Waldbaus im Interesse des Ackerbaues, der Industrie und des Handels. 2 Theil die Lehre des Waldbaus. Prag 1845.	70
— Forst-Katechismus oder erster Unterricht über das Forstwesen. Wien 1869.	308
Lincke Max. Die Erzielung günstiger Holzpreise in Walde. Neudam 1908.	661
List zemaljske uprave za hrv. slav. vojnu Krajinu. I. god. 1872. I—XVI. komad, te od I. VII. 1873. VI. komad.	320
Ljetopis jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 1888.	594
— statistički kraljevine Hrvatske i Slavonije za g. 1874.	407
Looff Fried. W. Allgemeines Fremdwörterbuch. 2. Auflage. Langensalza 1878.	1
Lorey dr. Tuisko. Ertragstafeln für die Weisstanne. Frankfurt a/M. 1884.	188
— Handbuch der Forstwissenschaft. Tübingen 1887.	3
Lorey-Stoetzer. Handbuch der Forstwissenschaft. 2. Auflage. Tübingen 1903.	4
Loth dr. I. Lehrbuch der Chemie und Mineralogie. Leipzig 1872.	390
Ludwig A. Das Birkwild, dessen Naturgeschichte, Jagd und Hege. 2. Auflage Wien 1894.	18
Luerssen dr. Chr. Grundzüge der Botanik. Leipzig 1885	628
Mahraun H. Die Gemeinheitsheilungen für den Regierungsbezirk Cassel vom 13. Mai 1867. Marburg 1899.	303
Maly dr. J. Karl. Oekonomisch-technische Pflanzenkunde. Wien 1864.	174
Marchand A. Über die Entwaldung der Gebirge. Bern 1849.	393
Marchet dr. G. Über die rechtliche Stellung und Altersversorgung der im privaten Betriebe angestellten Land- und Forstwirte. Wien 1895.	590

Marchet Julius. Waldwegebaukunde. I. Band. Das Tracieren und die Projectsverfassung Leipzig-Wien 1898.	516
Martin dr. H. Die Folgerungen der Bodenzeinertragstheorie für die Erziehung und Umtreibszeit der wichtigsten Holzarten. 4. Band enthaltend: Die Eiche im Hochwaldbetrieb. Leipzig 1898.	92
— Die Forsteinrichtung. Berlin 1903.	116
— Die forstliche Statistik. Berlin 1905.	511
— Die ökonomischen Grundlagen der Forstwirtschaft. Berlin 1904.	387
Mayer J. Die praktische Zucht der Forelle und ihre Verwandte. Prag 1876.	402
Mayr Heinrich. Waldbau auf naturgesetzlicher Grundlage. Berlin 1909.	632
Meyers Handlexikon des allgemeinen Wissens. 4. Auflage. Leipzig 1888.	650
Middeldorf. Anleitung zur Wald-Eintheilung Schätzung-Werthberechnung-Buch-Registratur und Geschäftsführung. Berlin 1868.	123
Mihaelis. Die Betriebsregulierung in den preussischen Staatsforsten. Neudamm 1906.	660
Miklitz Robert. Forstliche Haushaltungskunde. Darstellung des Forstorganismus. Wien 1859.	639
— dtto. 2. Auflage. Wien 1880.	491
Milobar Fran. Izabrana poglavja iz narodnoga gospodarstva. Zagreb 1902.	658
Mitteilungen des kärntnerischen Forstvereines über dessen Versammlungen und Verhandlungen. I. Jahrgang. Klagenfurt. 1876.	665
— aus der Staatsforstverwaltung Bayerns I. Heft. München 1894.	667
Močnik dr. Franz. Lehrbuch der Geometrie. 10. Auflage. Wien 1870.	410
Mohorovičić dr. A. Vijor kod Čazme. Zagreb 1898.	458
Moreau de Joues M. A. Untersuchungen über die Veränderungen die durch die Ausrottung der Wälder in dem physischen Zustand der Länder entstehen. Tübingen 1828.	397
Morton John. Bodenkunde oder Belehrung über die psysischen Eigen-schaften der verschiedenen Bodenarten. 4. Auflage. Leipzig-Pest 1844.	381
Müller dr. Udo. Lehrbuch der Holzmesskunde. Leipzig 1899.	211
Müller Vilim. Opažaji o nekih šumskih prilika na gospoštini kneza Schaumburg-Lippe-a u Virovitici. Zagreb 1891.	268
Naumann-Zirkel. Elemente der Mineralogie. 10. Auflage. Leipzig 1877.	576
Nenadić Georg. Ueber die Rentabilität der Eichen Hoch und Niederwaldwirtschaft in Kroatien-Slavonien, unter besonderer Berück-sichtigung der Broder und Peterwardeiner Vermögensgemeinde. München 1908.	451
Neumann dr. Fr. Xav. Volkswirtschaftslehre mit besonderer Anwendung auf Heerwesen und Militärverwaltung. Wien 1873.	613
Neumeister dr. Max. Forst und Forstbetriebseinrichtung der höchsten Wald- bei höchster Bodenrente mit Instruktion zur Einrichtung und Bewirtschaftung eines Reviers. 4. Auflage. Wien 1888.	130
— Wie wird man ein Forstwirth. Leipzig 1887.	450
Nölde baron Ferd. von. Jagd und Hege des europäischen Wildes Berlin 1883.	345

Norden D. Der Boden als Privat-Besitz gegenüber der übrigen Gesellschaftsordnung. Leipzig 1898.	286
Nördlinger dr. H. Die technischen Eigenschaften der Hölzer. Stuttgart 1860.	146
— Der Holzring als Grundlage des Baumkörpers. Stuttgart 1872.	184
— Lebensweise von Forstkerfern oder Nachträge zu Ratzeburgs Forstinsekten. 2. Auflage. Stuttgart 1880.	31
— Lehrbuch des Forstschutzes. Berlin 1884.	563
— Holzquerschnitte der Bäume und Sträucher.	557
Nördlinger dr. Th. Der Einfluss des Waldes auf die Luft und Bodenwärme. Berlin 1885.	398
Oettingen A. von. Die Waldgesetze für Privatforste in Russland. Reval 1898.	533
Opažanja oborina i vodostaja u Hrvatskoj i Slavoniji god. 1893.—5., 1902.—3. 1907.	431
Opel dr. F. M. Ed. Lehrbuch der forstlichen Zoologie. Berlin 1885.	517
Osnova šumskoga zakona za Hrvatsku i Slavoniju. Zagreb 1871.	24
— šumskoga zakona za Hrvatsku i Slavoniju ustanovljena u VI. glavnoj skupštini hrv. slav. šumarskog društva dne 13. kolovoza 1882. Zagreb 1884.	327
— stečajnoga zakona. Zagreb 1896.	326
Osman-Azis. Bez svrhe — Slika iz života. Zagreb 1897.	461
Osváth dr. A. Egészégi tanácsadó olvasókönyv a magyar földmivelő nép számára. Budapest 1908.	551
Peisker dr. John. Die oesterr. Wirtschaftsgeschichte und ihr wichtiger Behelf, die Katastralkarte. Wien 1897.	439
Penthal Joh. Fr. Praxis geometriae. 7. Edition. Augsburg 1768.	28
Petraschek Carl. Forstliches Wademecum. Wien 1884.	643
Petrović Stevan. Zakon o pošumljenju Krasa. Zagreb 1910.	670
Peyrer Carl. Die Zusammenlegung der Grundstücke, die Regelung der Gemeingründe und die Ablösung der Forstservituten in Oesterreich und Deutschland. Wien 1873.	306
Pfeil dr. W. Die Forsttaxation in ihrem ganzen Umfange. 3. Auflage. Leipzig.	110
— Anleitung zur Ablösung der Wald-Servituten, sowie zur Theilung gemeinschaftlicher Wälder und Zusammenlegung einzelner Forstgründe mit besonderer Rücksicht auf die preussische Gesetzgebung. 3. Auflage. Berlin 1854.	307
— Die Forstwirtschaft nach rein praktischer Ansicht. 5. Auflage. Leipzig 1857.	339
— Vollständige Anweisung zur Jagdverwaltung und Jagdbenutzung mit Rücksicht auf eine zweckmässige Jagdpolizeigesetzgebung. 2. Auflage. Leipzig 1848.	637
Pfister I. Papratnjače. Naravni odtisci, po novom sasma jednostavnom načinu. I. Dio A. Papratnjače hrvatskoga Primorja. Zagreb 1883.	62
Piccioli Pitter Fran. Anfangsgründe der endlichen Differenzen mit besonderer Berücksichtigung ihrer forstwirtschaftlichen Anwendungen. Wien 1881.	371

- Pickel Ignaz.** Praktischer Unterricht wie man sich bei der Anmessung, Aufzeichnung und Berechnung grosser Wälder zu verhalten habe, sammt der Beschreibung eines neuen vollständigen Dendrometers oder Baummessers. Augsburg 1785. 242
- Pietsch dr. C.** Katechismus der Feldmesskunst. 6. Auflage. Leipzig 1897. 518
- Pilar Georg.** Flora Fossilis Susedana (Susedska fosilna Flora). Zagrabiae 1883. 29
- Pinter Robert.** Njemačka književnost do smrti Goetheove. Zagreb 1897. 456
- Pjerotić Simeon.** Šume i šumarenje u Bugarskoj. Zagreb 1886. 280
- Pleša-Kosinjković N.** Uzgoj i držanje koza obzirom na Švicarsku kozu po F. Hilpertu, nadopunjeno sa našimi, dalmatinskim i istrijanskim šumsko-redarstvenimi propisi, glede paše i pašarenja. Zagreb 1908. 568
- Polehradského F. R. I.** Obraz Zemi Českoslowanských čili Pohled na vlast Čechů Morawan a Slezan . W Praze 1849. 641
- Pomagala** putna za izlet hrv. slav. šumarskog društva u Zagrebu g. 1907. 601
- Popis i imena žiteljstva u Hrvatskoj i Slavoniji u g. 1875. do 1883.** 432
- Populäres** Verfahren bei Regulierung der Wälder auf ihre nachhaltige Benützung und Abschätzung derselben auf ihren gegenwärtigen Geldwerth. Von einem Mitgliede der X. Versammlung deutscher Land- und Forstwirthe im Jahre 1846. zu Graz. Wien 1847. 133
- Potočnjak Ivan.** Drvojedka suzna (Merulius Lacrimans). Križevci 1887. 185
- Poviest šumskog katastra u Hrvatskoj i Slavoniji.** Osiek 1884. 503
- Pravila hrv. slav. šumarskog društva u Zagrebu od god. 1877. i 1884. i 1900.** 472
- slavonskoga gospodarskoga društva u Osieku. Osiek 1884. 424
- Preser Carl.** Ueber den Einfluss entwaldeter Höhen auf die Bodencultur Prag 1834. 383
- Pressler M. R.** Das Gesetz der Stammbildung und dessen forstwirtschaftliche Bedeutung insbesondere für den Waldbau des höchsten Reinertrags. Leipzig 1865. 75
- Der rationelle Waldwirth und sein Waldbau der höchsten Erträge. Leipzig 1875. 93
- Der rationelle Forstwirth und dessen Reinertrags-Forstwirtschaft inner und ausser dem Walde. Dresden 1865. 98
- Gebrauchsanweisung zum Zuwachsbohrer. Tharand 1868. 129
- Forstzuwachskunde mit besonderer Beziehung auf den Zuwachsbohrer. 2. Auflage. Dresden 1868. 128
- Forstliche Zuwachs-, Ertrags- und Bonitirungs-Tafeln mit Regeln und Beispielen. 6. Auflage. Tharan 1877. 127
- Metrische Reductionstafeln für Oesterreich-Ungarn, zur bequemen Uebersetzung der Mase und Gewichte und Preise und Arbeit aus dem Alten ins Neue und umgekehrt. 3. Auflage. Tharand-Leipzig 1881. 212
- Hilfstafeln zur Baum- und Waldmassenschätzung mit Regeln und Beispielen. Tharand 1876. 209
- Forstliches Hilfsbuch in Tafeln und Regeln zur Ausführung holzwirtschaftlicher und technisch verwandter Messungs-, Schätzungs-, Rechnungs- und Betriebsarbeiten. 6. Auflage. Berlin 1874. 207

- Metrischer Rechenknecht für Oesterreich-Ungarn zur Uebersetzung von Mas und Gewicht und Preis und Arbeit aus dem Alten in Neue und umgekehrt. Prag 1875. 205
— Praxis der Forstfinanzrechnung. Leipzig 1871. 216
Printz Eduard. Die Bau- und Nutzhölzer oder das Holz als Rohmaterial für technische und gewerbliche Zwecke, sowie als Handelsware. Weimar 1884. 558
Pristojbenik gradjevni. Zagreb 1904. 455
Proskowetz dr. M Ritter von. Bericht über die Verhandlungen und Beschlüsse des internationalen land- und forstwissenschaftlichen Congresses. Wien 1890. mit den Referaten der Subsectionen. 263
Puton A. Die Forsteinrichtung im Nieder- und Hochwaldbetriebe. Nach der 3. französischen Auflage bearbeitet vom E Liebeneiner-Berlin 1894. 616
Püschele Alfred. Taschenbuch für Forstwirthe und Holzhändler, ein Handbuch der Holz- und Baummessung u. Schätzung. Leipzig 1863. 203
Rađki Vatroslav. O sjecenju i gojenju šuma. Sisak 1870. 76
— Lučba u šumarstvu. I. teoretički dio. Zagreb 1872. 495
Računovnik za brzo pronadjenje kubičnog sadržaja ispitlenog i otesanog drva po metričkom sustavu. Sisak. 213
Radić Ivan pl. Voćarstvo po najboljim vrelima i vlastitom izkustvu. 2. izdanje Križevci 1909. 647
Radošević M. M. Prilozi životoslovja vinove loze. Požega 1894. 176
Raess dr. H. I. Waldwegenetz und Waldeintheilung im Gebirge. München 1880. 166
Ramann dr. E. Forstliche Bodenkunde und Standortslehre. Berlin 1893. 380
— Bodenkunde. 2. Auflage. Berlin 1905. 400
Rath Ignatz. Situations-Zeichnung mit Rücksicht auf die Ausmittlung einer zveckmässigen Forstkartirungs-Methode. Hermanstadt 1828. 233
Ratzeburg dr. I. T. C. Die Waldverderber und ihre Feinde. 7. Auflage. Berlin 1876. 244
— Lehrbuch der mitteleuropäischen Fortinsekten-Kunde mit einem Anhange: Die forstschädlichen Wirbelthiere. 8. Auflage. Wien 1885. 256
Rausch Julius. Hilfstafeln zur Ermittlung des Massengehaltes von Blochen, Stämmen und Stangen. Wien 1875. 187
Räss dr. Hubert. Die Waldertragsregelung gleichmässigster Nachhaltigkeit in Theorie und Praxis. Frankfurt a/M. 1890. 122
Reiss dr. Paul. Lehrbuch der Physik, einschliesslich der Physik des Himmels, der Luft und der Erde. 6. Auflage. Leipzig 1895. 627
Répassy Miklós. Édesviri halászat és halgazdaság Budapest 1909. 559
Reuss Carl. Rauchbeschädigung in Forstreviere Myslovitz-Kattowitz. Goslar 1896. 45
Reuter Fr. Die Kultur der Eiche und der Weide in Verbindung mit Feldfrüchten zur Erhöhung des Ertrages der Wälder und zur Verbesserung der Jagd. 3. Auflage. Berlin 1875. 68
Reutzsch dr. Hermann. Der Wald im Haushalt der Natur und der Volkswirtschaft. 2. Auflage. Leipzig 1862. 378
Riebel Franz, Waldwerthrechnung und Schätzung von Liegenschaften Wien-Leipzig 1905 222

Roscoe-Schorlemmer. Kurzes Lehrbuch des Chemie. 8. Auflage. Braunschweig 1886.	633
Rossmann dr. J. Ueber den Bau des Holzes der in Deutschland wildwachsenden und häufiger cultivirten Bäume und Sträucher, Frankfurt a/M. 1865.	64
Rörig Adolph. Die gemischten Holzbestände. Eine kurzgefasste Darstellung der Vorzüge, welche gemischte Holzbestände in forstlicher und volkswirtschaftlicher Beziehung haben I. Theil: Die gemischten Holzbestände im Hochwaldbetriebe. Berlin 1867.	77
Runnebaum Adolph. Waldvermessung und Waldeintheilung. Berlin 1890.	600
Rušnov Adoifo. Obči austrijski gradjanski zakonik proglašen patentom od 29. XI. 1852. u kralj. Hrvatskoj i Slavoniji. Zagreb 1885.	545
Sachs Jaques. Adressbuch der Holz-Interessenten Oesterreich-Ungarns mit Bosnien und Herzegovina. II. Jahrgang. Wien 1897.	449
Salisch Heinrich von. Forstästhetik. 2. Auflage. Berlin 1902.	392
Sammlung der landesherrlichen Verordnungen im Herzogthum Sachsen-Meiningen über Forstwirtschaftliche Bestimmungen, Forstberechtigungen und Forstpolizeiliche Bestimmungen. Meiningen 1856.	529
Sandtner Adalbert. Hrvatski šumarski koledar za g. 1879. Zagreb 1878.	635
Sbornik ugarsko-hrvatskih skupnih zakona, god. 1885. br. 1 – 20. Budapest 1885.	22
Scharnagl Simon. Die Forstwirtschaft im österr. Küstenlande, mit vorzüglicher Rücksicht auf die Karstbewaldung. Wien 1873.	37
Schatzl G. von Mühlfort. Oesterreich-Ungarns rauchlose Jagd-Pulver No. I. und II. Wien 1897.	350
Schenck dr. C. A. Die Rentabilität des deutschen Eichenschälwaldes. 2. Auflage. Darmstadt 1899.	157
Scheppeler Karl. Der Waldwegebau und das Nivelliren. 2 Auflage. Berlin 1878.	164
Scheyer Mavricij. Navod kako naj ravnajo posamesni kmetje in cele soseške z gozdom. Ljubljana 1689.	466
Schiffel Adalbert. Zur forstlichen Ertragsregelung. Görz 1884.	134
Schilling L. Die Betriebs- und Ertragsregelung im Hoch- und Niedewalde. 2. Auflage. Neudamm 1898.	615
Schimak Josef. Dienstinstruction für Wirtschafts- und Forstbeamte. 2. Auflage. Wien 1883.	294
Schindler Otto. Praktischer Leitfaden zur Durchführung von Kommassationen, Theilung der Gemeindegründe und Regelung gemeinschaftlicher Nutzungsrechte. Wien 1878.	295
Schlesinger Josef. Der geodätische Tachygraph und der Tachygraph-Planimeter, Wien 1877.	240
Schmidt L. F. H. Forsthäuser und ländliche Kleinwohnungen in Sachsen-Dresden 1906.	649
Schmitt J. A. Anleitung zur Erziehung der Waldungen. Wien 1821.	78
— Theoretisch-praktische Anleitung zur Forstgehabtbestimmung oder Taxation und Regulierung der Waldungen. Wien 1819.	124
Schmidt-Göbel M. dr. H. M. Die schädlichen Forstinsekten. Wien 1881.	487
Schnasse. Die Beleihung der Privatforsten durch die Preussischen Landschaften. Neudamm 1903.	505

Schneider I. Die Angelischerei. Mülheim a. d. Ruhr.	405
Schoepf M. Kurze Regeln zur Erziehung, Pflege und Bewirtschaftung von Privatwaldungen. Neudamm 1899.	459
Schopf Fr. I. Handbuch der Forstverfassung, des Forstrechtes und der Forstpolizei für die Kronländer Ungarn, Croatién und Slavonien, Siebenbürgen, die serbische Woiwodschaft und das Temescher-Banat auf Grund der alten und neueste Forstgesetze. Pest 1858.	631
Schuberg K. Die Rotbuche im natürlich verjüngten geschlossenen Hochwalde. Mit 34. Tabellen und 11 graphischen Darstellungen. Tübingen 1894.	96
— Zur Betriebsstatistik im Mittelwalde. Berlin 1898.	223
Schultes I. A. Oesterreichs Flora. Wien 1814	179
Schulz Franz. Deutschlands Wälder und Haine. Heilbronn 1874.	170
Schwappach dr. Adam. Formzahlen und Massentafeln für die Eiche. Berlin 1905.	196
— Leitfaden der Holzmesskunde. Berlin 1903.	195
— Handbuch der Forst- und Jagdgeschichte Deutschlands. II. Band. Berlin 1888.	651
— Försterlehrbuch. 2. Auflage. Neudamm 1902.	312
— Repetitorium zum Försterlehrbuch. 2. Auflage. Neudamm 1902.	313
Handbuch der Forstverwaltungskunde. Berlin 1884.	281
Schwarzer-Langebacher. Lehrbuch der forstlichen Chemie. Wien 1868.	486
Schroeder E. A. Ein neues System landwirtschaftlicher Spar- und Darlehens-Genossenschaften in Form eines Statuten Entwurfes. Wien-Leipzig 1899.	305
Schroeder dr. Julius. Das Holz der Coniferen. Dresden 1872.	182
Seckendorff dr. A. Freicherr von. Ueber forstliche Verhältnisse Frankreichs. Leipzig 1879.	9
— Verbauung der Wildbäche. Aufforstung und Berasung der Gebirgsgründe, mit Atlas. Wien 1884.	478
— Ueber die wirtschaftliche Bedeutung der Wildbachverbauung und Aufforstung der Gebirge. Wien 1883.	8
— Mitteilungen aus dem forstlichen Versuchswesen Oesterreichs. Wien 1877—1879.	34
— Das forstliche Versuchswesen insbesondere dessen Zweck und wirtschaftliche Bedeutung. Wien 1881.	477
Senft dr Ferd. Lehrbuch der Gesteins und Bodenkunde. 2. Auflage. Berlin 1877.	379
Seydel Heinrich. Das Holz in der Papierfabrikation. Wien 1894.	162
Smrekar Milan. Priručnik za političku upravnu službu u kralj. Hrvatskoj i Slavoniji. Zagreb 1906.	672
Spomenica o 25-godišnjem postojanju sveučilišta u Zagrebu 1900.	490
— o 25-godišnjem radu slavonskog gospodarskog društva u Osiekiju. 1875.—1900.	452
— hrv. slav. šumarskog društva u Zagrebu, u oči otvorenja šumarskog muzeja i doma, te kr. šumarske akademije. Zagreb 1899.	465
Sprengel Fr. Eine forstliche Studienreise durch Moor und Heide in Ostfriesland und Holland im Herbst 1878. Berlin 1879.	499

- Springer Alfred.** Die Unfallverhütung in der Holzindustrie. Wien 1900. 577
Sporer Franjo. Mali šumarski katekizam. Karlovac 1849. 289
— Das Forstwesen in der k. k. österr. Militärgrenze. Agram 1841. 338
Stahl Beiträge zur Holzertragskunde. Berlin 1865. 126
Stampfer S. Logarithmisch-trigonometrische Tafeln nebst verschiedenen anderen nützlichen Tafeln und Formeln und einer Anweisung mit Hilfe derselben logarithmische Rechnungen auszuführen. 13. Auflage. Wien 1865. 626
Stanisavljević Julio pl. Spomen knjiga na proslavu 25. god. obstanka društva inžinira i arhitekta u Hrvatskoj i Slavoniji. Zagreb 1903. 562
Stebler dr. F. G. Alps und Weidewirtschaft. Berlin 1903. 20
Ctojković Aleksa. Произвођење и употреба шума. Београд 1872. 100
Stoetzer dr. H. Die Forsteinrichtung. Frankfurt a/M 1898. 108
— dtto. 2. Auflage. Frankfurt a/M. 1908, 515
— Festschrift zur Feier des 75 jährigen Bestehens der grossherzogl. sächsischen Forstlehranstalt Eisenach. Eisenach 1905. 520
Stötzer H. Waldwegebaukunde. Frankfurt a/M. 1877 163
Strohal dr. I Miraz za vrieme braka po rimskom pravu. Zagreb 1898. 325
Strohecker dr. phil. J. R. Die Hackwaldwirtschaft, physikalisch-ökonomische Studien über dieselbe als Wirtschaftsform, zu dem Zwecke der Eichen-Niederwaldwirtschaft. 2. Auflage. München 1867. 71
Študnička dr. F. I. Logaritmische tablice. Prag 1875. 636
Stutzer F. Die Waldservitute, deren Entstehung und Beseitigung unter Bezugnahme auf die neuesten Gesetze. Hameln 1877. 321
Šilović dr. Josip. Spomen knjiga na proslavu 25-godišnjice obstanka pravnika društva u Zagrebu dana 3. III. 1900. 496
Špatný Franz. Deutsch-böhmisches Wörterbuch. 2 Auflage. Prag 1864. 498
Sulek Bogoslav dr. Korist i gojenje šumah, osobito u trojednoj Kraljevini. Zagreb 1866. 69
— Jugoslavenski imenik bilja. Zagreb 1879. 55
— Biljarstvo. Uputa u poznavanje bilja Beč 1858. 169
— Lučba za svakoga, ili popularna kemija. Zagreb 1881. 493
— Prirodni zakonik, ili popularna fizika. Zagreb 1873. 482
Šumovský J. Franta. Taschen-Wörterbuch der böhmischen und deutschen Sprache. Prag 1854. 642
Šumski zakon od 3. XII. 1852. za kralj. Ugarsku, Hrvatsku i Slavoniju, za veliku kneževinu Erdelj, srbsku vojvodinu i tamiški Banat. Zagreb 1882. 287
Štatut o držanju pasa i o porezu na pse u županiji ličko-krbavskoj sa gradovi Senjom i Karlobagom. Senj 1893. 522
Taganyi Karoly. Magyar erdészeti oklevélétár. Budapest 1896 282
Tapla Theodor. Die Messtisch-Praxis. Leitfaden für eine rationelle Durchführung der wichtigsten Messtisch - Operationen. Leipzig-Wien 1896. 238
Thenius dr. Georg. Das Holz- und seine Destillations-Producte. Wien 1880. 148
Thümen F. von. Beiträge zur Kenntnis der auf der Schwarzföhre vor kommenden Pilze. Wien 1883. 39
Thüngen C. E. Ritter von. Der Hase, dessen Naturgeschichte, Jagd und Hege. Berlin 1878. 353

- Tichy Anton.** Die Forsteinrichtung in Eigenregie des auf eine möglichst naturgesetzliche Waldbehandlung bedachten Wirtschafters. Berlin 1884. 137
- Timm H.** Der Johannisbeerewein und die übrigen Obst- und Beereweine eine Praktische Anleitung zur Darstellung dieser Weine, nebst Angaben über die Kultur und Pflege des Johannisbeerstrauches. 2. Auflage. Stuttgart 1892. 480
- Titscher-Schwaib** Die Baukunde. Wien 1907. 622
- Тодоровић Плaja T.** Пољска привреда — учењник за школу и народ. Београд 1886. 506
- Систем земљоделске наставе. Београд 1880. 634
- Train-Dombrowsky.** Weidmanns-Praktika zu Holz, Feld und Wasser. Leipzig 1893. 354
- Trebeltjahr W.** Die Rentabilität der Forstwirtschaft. Berlin 1897 597
- Tresić-Pavičić dr. A.** Simeon veliki, historijska tragedija u 5 činova. 469
- Tripler-Mounier.** Code Forestier. Paris 1827. 544
- Trzeschtk L.** Wademecum des angehenden Garten-Ingenieurs. Wien 1873. 470
- Tušek Ivan.** Niže Mérstvo predelal iz hrvaškega po V. Köröskenyi-u. V Ljubljani 1872, 230
- Turson János dr.** A bükkfa korhadása és konzerválása Budapest 1904. 606
- Ugarković Stjepan.** Katalog jubilarne izložbe hrv. slav. gospodarskog društva u Zagrebu 1891. 479
- Ugrenović Aleks.** Morfološko-biološka studija: O diferencijaciji ekstremiteta za gibanje u Coleoptera Slatina 1907. 454
- Unger dr. F.** Grundlinien der Anatomie und Physiologie der Pflanzen. Wien 1866. 58
- Urbarianszki-Chlanki od leta 1836** Budim. 23
- Urich.** Dänische und deutsche Buchenholzwaldwirtschaft. Darmstadt 1897. 167
- Verhandlungen des oesterr. Forstcongresses im Jahre.** 1879, 1880, 1889, 1900 i 1903. 489
- Verwaltung und Wirtschaft in den Forsten des Bukowinaer griechisch-orientalischen Religionsfondes.** Wien 1897. 275
- staatliche, der Gemeinde sowie anderer Forste und der kahlen Landflächen, ferner über die Regelung der Bewirtschaftung der im ungetheilten Besitz der Komposserorate und der gewesenen Urbaliasten befindlichen, gemeinsam benützten Forste und Landflächen. Gesetzartikel XIX. vom Jahre 1898. Budapest 1898. 532
- Voelckel M. E** Rappors du Jury international-Produits des exploitations et des industries forestieres. Paris 1900 582
- Vorbereitung der Eleven für den Staatsforstdienst.** Wien 1878. 441
- Vorschriften für die Wirtschaftseinrichtung in den württemberg. Staats- und Körperschaftswaldungen.** Stuttgart 1898. 140
- für die Verwaltung und Bewirtschaftung der Waldungen der Gemeinden und öffentlichen Anstalten. Strassburg 1894 316
- Wachtel Fr. A.** Die Weisstannen Triebwickler. Wien 1882. 38
- Wagener Gustav.** Anleitung zur Regelung des Forstbetriebs nach Massgabe der nachhaltig erreichbaren Rentabilität und in Hinblick auf die zeitgemäße Fortbildung der forstlichen Praxis Berlin. 1875. 109

— Die Waldrente und ihre nachhaltige Erhöhung. Neudamm 1891.	221
Wagner dr. Paul. Düngungsfragen. Heft II. Berlin 1904.	570
Wagner Wilhelm. Der praktische Bauzeichner. Wien 1881.	464
Wald-Ordnung für die k. k. Herrschaft Buccari.	44
— und Holz-Ordnung für das Königl. Hungarn. Pressburg 1770.	292
— als Retter in der Futternoth, ein für Ungarn berechneter Aufsatz. Wien 1864.	159
Wang Ferdinand. Fortschritt und Erfolg auf dem Gebiete der Wildbach- verbauung. Wien 1890.	32
— Die Gesetze der Bewegung des Wassers und Geschiebes, dann die Berechnung der Wasserabflussmengen und der Durchflussprofile. Wien 1899.	376
— Grundriss der Wildbachverbauung. I. Theil. Leipzig 1901.	377
Weinelt Jos. E. Der oesterr. Reichsforstverein. — Ein Gedenkblatt zur Feier seines fünfzigjährigen Bestandes von 1852—1902. Wien 1902.	589
Weise W. Leitfaden für den Waldbau. 2. Auflage. Berlin 1894.	66
— Die Taxation der Privat- und Gemeinde-Forsten nach dem Flächen- Fachwerk Berlin 1883.	119
— Die Taxation des Mittelwaldes. Berlin 1878.	121
Weiss Josef. Allgemeine Waldbestandestafeln nach R. Feistmantel. Wien 1909.	535
Wessely Josef. Der europäische Flugsand und seine Kultur. im Hinblicke auf Ungarn und die Banater-Wüste insbesondere. Wien 1873.	48
— Das Futterlaub, seine Zucht und Verwendung. Wien 1877.	143
— Kras hrvatske Krajine i kako da se spasi. Zagreb 1876.	47
— Oesterreichs Donauländer forstlich geschildert. Wien 1881.	279
— Dienstunterricht für die Forst- und Jagdwachen beider Hälften des Kaisertums Oesterreich. 2. Auflage. Wien 1868.	315
— Forstliches Jahrbuch für Oesterreich-Ungarn I. Jahrgang für 1880.— Oesterreich als Ganzes dargestellt für die Interessenten des Forst- wesens nach dem Stande der Dinge und der Forschung von 1877—1879. Wien 1879,	565
Wessely Viktor. Die Catastral-Vermessung von Bosnien und Herzegovina 2. Auflage. Wien 1896.	235
Vežić M. Zakon o lovu od 27. travnja 1893.	293
Wich dr. A. von. Gutsadministration und Güterschätzung in Oesterreich, Ungarn, Bosnien und der Herzegovina, mit einem Anhang über Fa- milienfideicomisse. Wien 1897.	217
Wiese Ernst. Aussichten über die Bewirtschaftung der Privatforsten. Berlin 1874.	462
Wildt dr. E. Katechismus der Agriculturchemie. 6. Auflage. Leipzig 1884.	645
Wilkens dr. M. Der Hochschul-Unterricht für Land- und Forstwirthe in Hinblick auf die Frage der Einverleibung der Wiener-Hochschule für Bodencultur in die Wiener-Universität. Wien 1879.	598
Wilkomm dr. M. Forstliche Flora von Deutschland und Oesterreich. Leipzig-Heidelberg 1875.	57
— Waldbüchlein, Ein Wademeum für Waldspaziergänger. 3. Auflage Leipzig 1889.	644

- Die mikroskopischen Feinde des Waldes. Naturwissenschaftliche Beiträge zur Kenntniss der Baum und Holzkrankheiten Dresden 1866. 51
Wimmenauer dr. K. Grundriss der Waldwegbaulehre nebst einer Aufgabensammlung und neun Hilfstafeln zur Erdmassen-Berechnung. Leipzig-Wien 1896. 150
Vitanović Jos. Gramatika hrv.-jezika za škole i samouke. Zagreb. 1880. 497
Woldřich. dr. J. Leitfaden der Somatologie des Menschen, 5. Auflage-Wien 1884. 623
Wolff Carl Fr. v. Der Schütze auf der Treibjagd. Braunschweig Leipzig 1895. 358
Womačka A. F. Die Erhaltung der Wälder. Wien. 1876. 550
Wörner Ludwig. Theorie des Planzeichnens. Mit 16 Tafeln Berlin 26
Vrbanić dr. Fr. Rudarska produkcija u Hrvatskoj-Slavoniji god. 1874.—1881. 436
— Miena u posjedu i teretih nekretnina u Hrvatskoj-Slavoniji za god. 1865.—1879. 434
— Statistika kaznenoga pravosudja u Hrvatskoj-Slavoniji za g. 1863.—1876. 420
Wurm dr. W. Das Auerwild, dessen Naturgeschichte, Jagd und Hege. 2. Auflage Wien. 1885. 17
Zajíček prof. Fr. Vorlagen für das Situations-Zeichnen. Wien-Pest-Leipzig. 21
Zech dr. G. Lehrbuch der Physik. 11. Auflage. Stuttgart 1876. 575
Zenk Friedr. Kurzer Leitfaden für künstliche Forellenzucht. Würzburg 1878. 401
Ziebarth dr. K. Das Forstrecht. — Institutionen des preussischen und deutschen Civilrechts, Verwaltungsrechts, Strafrechts, Processrechts, in besonderer Beziehung auf das Forstwesen Berlin 1889. 530
Zorić M. Demographische Arbeiten in den Königl. Kroatien-Slavonien. Agram 1887. 421
— Statistika vjeresijskih zavoda u Hrvatskoj i Slavoniji, za g. 1847.—1877. 438
— Statistika ratarske produkcije u Hrvatskoj i Slavoniji, za g. 1885.—1892. 435
— Popis žiteljstva i stoke u Hrvatskoj i Slavoniji od 31. prosinca 1880. 433
— Financijalno gospodarstvo hrv.-slav. Krajine od god. 1872.—1876. 430
— Statistička crtica u kralj. Hrvatskoj i Slavoniji g. 1885. 428
Zöller dr. ph Die Chemie in ihrer Anwendung auf Agricultur und Physiologie. 9. Auflage. Braunschweig 1876. 569
Zötl Gotlieb. Handbuch der Forstwirtschaft im Hochgebirge — Die Holzerziehungskunde. Wien 1831. 102
Zschokke Heinrich. Der Gebirgs-Förster. 2. Auflage. Aarau 1825. 333

II.

Izkaz strukovnim časopisima.

Allgemeine Forst- und Jagdzeitung. Frankfurt a M. Godišta 1879—1909.
sa Supplementi za godišta 1888—1890. te 1895—1909.

- Aus dem Walde.** Mitteilungen in zwangslosen Heften von dr. H. Burckhardt. Heft I—IX. Hannover 1865—1879.
- Centralblatt** für das gesammte Forstwesen. Wien. Godišta 1879—1909.
- Der Waidmann.** Leipzig. Godište 1879—1881.
- Deutsche Jagdzeitung.** Berlin. Godište 1855.
- Erdézeti-Lapok.** Budapest. Godišta 1182—1909.
- Forstlich-Naturwissenschaftliche Zeitschrift.** München Godišta 1894—1897.
- Fortwissenschaftliches Centralblatt** Berlin. Godišta 1879—1909.
- Forstliche Blätter.** Leipzig. Godišta 1879—1883.
- Fricks Rundschau.** Wien. Godišta 1886—1909.
- Glasnik naravoslovnog društva.** Zagreb. Godišta I—XXI. 1886—1909.
- Háj-Lověna-Lesni obzor-Lovecký obzor.** Pisek. Godišta 1877—1879., 1884—1886., 1888—1891., 1895., 1896., 1899., 1904. 1906—1909.
- L'echo forestier.** Paris. Godište 1885.
- Ljesnoi žurnal** Peterburg. Godišta 1885. 1886. 1890. 1891. 1907—1909.
- Lovačko ribarski viestnik.** Zagreb. Godišta 1892—1909.
- Mitteilungen des krainisch-küstenländischen Forstvereines in zwangslosen Heften** I—XXVII. Godišta 1876—1909. Laibach.
- Mitteilungen des niederösterreich'schen Forstvereines.** Wien. Godišta 1886—1909. (od godišta 1904. počam: Blätter aus dem Walde).
- Mitteilungen des niederösterreich'schen Jagd-Schutz -Vereines.** Wien. Godišta 1891—1909.
- Mjesečnik pravničkog društva.** Zagreb. Godišta 1885—1909.
- Mündener forstliche Hefte.** Herausgegeben von W. Weise, Direktor der Forstakademie Münden. Heft 4—8. 11. 12. 14. 16 Berlin 1893—1900.
- Oesterreichische Forst- und Jagdzeitung.** Wien. Godišta 1883—1909.
- Oesterreichische Monats-Vierteljahreschrift für Forstwesen.** Wien. Godišta 1869—1909.
- Sylwan,** organ galicij towarzystwa lesnego Livow. Godišta 1887—1909.
- Šumarski list** Zagreb. Godišta 1877—1909.
- Tharander forstliches Jahrbuch.** Dresden. Godišta 1880—1885. sa supplementima za godišta 1888. 1896, 1899.
- Vereinsschrift für Forst-, Jagd- und Naturkunde.** Prag. Godišta 1849/50—1909/10.
- Viestnik arheološkog društva** Zagreb. Godišta 1879—1884. 1887. 1890. 1897. 1898.
- Viesti društva inžinira i arhitekta.** Zagreb. Godišta 1885—1909.
- Waidmanns-Hell.** Klagenfurt. Godište 1890—1894.
- Zeitschrift für Forst- und Jagdwesen.** Berlin. Godišta 1895—1909.

Pravilnik

knjižnice hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva u Zagrebu.

§ 1. U i izvan prostora društvene dvorane mogu knjige posudjivati i kući nositi samo članovi hrv.-slav šumarskoga društva, i to u Zagrebu i izvan Zagreba.

§ 2. Knjige izdaje društveni tajnik uz vlastoručnu primku dotočnika, koja se pohranjuje u posudbenoj knjizi.

§ 3. U interesu je svakoga pojedinca, da pazi kakova je knjiga, koju iz knjižnice prima. Ako je oštećena, neka se to na primki zabilježi, i načće će se tražiti od njega odšteta, ako povrati knjigu oštećenu, a na primki nije zabilježeno, da je oštećenu već dobio.

§ 4 Za svaku posudjenu knjigu odgovara posudnik dotle, dok je njegova primka u društvenoj knjižnici. Stoga je u interesu posudnika, da vraćajući posudjenu knjigu traži, neka mu se povrati vlastoručnim podpisom providjena primka.

§ 5. Knjige posudjene iz društvene knjižnice ne smiju se dalje drugima posudjivati, pa to ni onda, ako su dotočni društveni članovi. Tko proti ovomu sagrieši, tomu se može uskratiti daljnje posudjivanje knjiga.

§ 6. U pravilu posudjuju se knjige najdulje na mjesec dana. Posudjena knjiga može se na molbu dotočnika i na daljni mjesec zadržati, ako nije nitko tečajem minulog mjeseca istu knjigu tražio.

§ 7. Društveni članovi izvan Zagreba dužni su za posudjene knjige nositi troškove odpreme i dopreme. Kod posudjivanja knjiga zabilježiti će tajnik na primki, da li se knjiga šalje oštećena ili neoštećena, te će o tom obavjestiti dotočnika, kada mu knjigu šalje.

§ 8. Tko knjigu ošteti, zamaže ili izgubi, mora vratiti drugi podpuno neoštećeni primjerak knjige. Ako se knjiga ne može više dobiti, dužan je dotočnik za nju platiti onoliko, koliko će ustanoviti upravni odbor društva. Dok se knjiga ne nabavi, ili za nju neuplati odšteta, može se dotočniku uzkratiti daljna poraba knjižnice.

§ 9. Ako se nakon opomene, knjiga ne naknadni, može se naknada učerati poput ostalih tražbina društva, a i putem predpostavljene oblasti dotočnika, na što isti prigodom posudbe knjige dragovoljno privoljuje i svojim vlastoručnim podpisom na primki priznaje.

§ 10. Knjige rijedke, stare (antikvarne) ili takove, za koje tajnik drži, da ih bez naročitog zaključka upravnoga odbora izdati mogao nebi, smiju se izdati tek nakon konkretnog zaključka, što će ga o predmetu upravni odbor stvoriti imati.

U ovakovih slučajevih može se i zatražiti, da posuditelj pruži shodno jamstvo.

§ 11. Obrazac primke glasi: Podpisani potvrđujem ovime, da sam iz knjižnice hrvatsko-slavonskog šumarskog društva u Zagrebu na posudu primio dijelo pod tekućim brojem katal . . . te naslovom . . . pa se u smislu posudbenog statuta ovim obvezujem, da posudjene knjige neću dalje posudjivati, da ću knjigu na svoj trošak za mjesec dana knjižnici vratiti, te da ću za knjigu, ako li ju oštetim, zamažem ili izgubim vratiti drugi podpuno neoštećeni ili novi primjerak knjige, odnosno platiti za onoliko, koliko će ustanoviti upravni odbor društva. Podjedno privoljujem da se naknada za knjigu može bez mojeg dalnjeg pitanja učerati i putem moje predpostavljene oblasti.

§ 12. Izvanskim članovom šalje se knjiga na njihov trošak i teret, pa su isti dužni da sa podpisom primkom pod jedno pripošalju i onaj iznos, koji je za odpremu knjige potreban (zamot, tovarni list, poštarnina).

Zaključeno u sjednici upravnoga odbora društva obdržavane na dne 24. ožujka 1907.

Broj 1561 ad/1910.

Nova Gradiška, 22. lipnja 1910.

Oglas dražbe hrastovih stabala.

Kod gospodarstvenog ureda gradiške imovne obaviti će se polovicom mjeseca kolovoza o. g. javna pismena dražba ciklonom obojenih stabala u srezu M i g a l o v c i kraj Broda na Savi.

Pobliži podatci oglasiti će se naknadno.

Gospodarstveni ured gradiške imovne općine.

Predsjednik:

J a k e š e v i c v. r.

Šumar:

R u k a v i n a v. r.

Br. 5507 ex 1910.

Oglas dražbe.

Kod podписанog kr. šumarskog ravnateljstva prodavati će se dne 4. kolovoza 1910. u 11 sati prije podne lih putem pismenih ponuda na svjetloj pruzi uz cestu Sungeri-Bitoraj u području kr. šumarije u Mrkoplju konsignirana jelova stabla sa 588 m^3 i konsignirana bukova stabla sa 62 m^3 drvne gromade, ter sa izkličnom cijenom od 2911 K, zatim u III. sjek. kr. šumarije u Vojniću konsignirana bukova i ina stabla sa kub. sadržajem od 10.543 m^3 i iskličnom cijenom od 12.304 K (dvanaest hiljada tristo i četiri krune).

Pobliži dražbeni i ugovoreni uvjeti mogu se ugledati kod podписанog kr. šumarskog ravnateljstva i kod šumarije u Mrkoplju i Vojniću, na zahtjev će se i poštom dostaviti.

Kr. šumarsko ravnateljstvo.

U Zagrebu, u mjesecu srpnju 1910.

Uredjuje kr. šum. nadzornik **Ante Kern**. Tiskara C. Albrecht, Zagreb.

!! KUPUJEM ŽIVE MLADE IZRASLE UŠARE (SOVE) SA ŽUTIM OČIMA, TE ŽIVE MLADE „MEDJEDE“ U SVAKO DOBA. !!
 D. REBIĆ, SISAK.

Dopisnica uredništva.

Sl. kr. šum. rav. u Z.; kr. nadšum. uredu u V. i kr. šum. uredu na S. Zahvaljujemo se najlepše na pripošlanim viestima, te se preporučamo i za buduće.

P. n. g. G. J. u A. Zamoljene brojeve 4—6 Šum. lista odposlasmo Vam na 7. VII. t. g.

P. n. g. D. R. u S. Vaš oglas uvrstimo — prije nije bilo moguće, jer list nije izlazio u mjesecu srpnju.

P. n. gg. J. M. u M. i B. G. u N. G. Zahvaljujemo na pripošlom. Upotriebili smo odmah, te se preporučamo i za buduće.

P. n. g. G. V. u P. Zahvaljujemo na pripošlom. Nješto upotriebismo za ovaj broj, a ostalo će slijediti u slijedećem broju. Preporučame se i za buduće

P. n. g. R. K. u S. Liepa hvala na pripošlanoj vesti, koju ćemo moći upotriebiti tek u slijedećem broju. Preporučamo se i za buduće.

P. n. gosp. uredu u G. i V. Zahvaljujemo na pripošlom. Upotriebili smo odmah, te se preporučamo i za buduće.

SADRŽAJ.

	Strana
Posljedice hrastove medljike (Eichenmehltau). Napisao nadšumar Jovan Matić	241—244
Promaknuće po službenoj dobi. Piše šum. nadzor. Dojković Koji su uzroci izčeđavanju domaćih šumara u privatnim službama i kako da se tomu predusretne?	244—255
Razvoj i praktični ciljevi šum. estetike. Od dr. Ljudevita Dimitza. Preveo i popratio N. Pleša-Kosinjković, šumarski (Nastavak)	255—261
Listak. Osobne vesti: Imenovanja. — Premještenja	262—280
Iz upravne prakse	281
Različite vesti: Državni ispit ospozobljujući za samostalno vodjenje šumskog gospodarstva. — Izak uplaćene članarine I. razreda, upisnine, pretplatnine te podupirajućih prinosa, u razdoblju od 1. svibnja do 30. lipnja 1910. — Proloomi oblaka. — Zaključni račun hrv.-slav. šumarskog društva i Köröske-nijeve pripomoćne zaklade koncem godine 1909. — Načrt proračuna za godinu 1911., predložen XXXIV. redovitoj glavnoj skupštini društva. — Skupština „Društva gospodarskih i šumarskih činovnika Hrvatske i Slavonije“. — Ciklon u šumi gradiške imovne obćine. — Geodetske vježbe. — Prvi apsolventi geodetskoga tečaja u Zagrebu. — Unovčenje drvarinske pripadnosti žitelja grada Broda n./S.	281—284
Knjižnica hrv.-slav. šumarskog društva u Zagrebu sa pravilnikom	284—292
Oglaši	292—320
Ovom broju priložen je poziv i program za glavnu skupštinu i „Primka“ za posudjivanje knjiga iz knjižnice.	320

Zlatna kolajna sa izložbe u Parizu 1900.

Neuhöfer i sin (Neuhöfer & Sohn)

c. kr. dvorski mehaničar

Beč (Wien) I. Kohlmarkt 8. (Tvornica u Beču V. Hartmannsgasse 5.

Izrađuje podjamstvom izvrstne izrade i točne rektifikacije

Bousolne strojeve
sa optičkom distanzmjerom.

Mjerače stolove. Perspektiv ravnala.
Letve za nivelliranje. Šumarske bousole.

Promjerke

iz željeza i drva.

Mjeračke vrpce

iz platna ili ocijela.

Planimetre itd. — Pantografe.

Brojne čekiće, aparate za prenasanje, cratala kao i sve vrsti matematičkih strojeva i mjerila.

Ilustrovani cjenici badava

Svi se popravci obavljaju najbolje u najkraćem roku.

Sveudiljna zaliha
svih vrsti mjeračkih
strojeva i pomagala.

